

เฉลิมพระเกียรติ โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน)

กลุ่มบูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

เด็กไทยใฝ่ดี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คำนำ

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) นี้ เป็นเอกสารหนึ่งในชุดการจัดการเรียนรู้ ในโครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งชุดการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะประกอบด้วยชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) มี ๕ ชุดคือ

- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ

ในการนำชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) ไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาคำชี้แจงที่เขียนไว้ในส่วนหน้าของแต่ละเล่มอย่างละเอียด เพราะในคำชี้แจงจะกล่าวถึงส่วนประกอบของโครงสร้างเนื้อหา แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แนวทางการวัดผลประเมินผล สำหรับผู้เรียนแต่ละกลุ่มตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ซึ่งจะช่วยให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด

หวังว่าชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูครบชั้นและครูไม่ครบชั้น ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูอาจารย์และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำเอกสารชุดนี้ ที่สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจง	ข
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ	๑
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	๒
ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก	๕
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	๖
หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา	
ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๑	๘
โครงสร้างหน่วยย่อยที่ ๑	๑๐
แผนที่ ๑ ความสำคัญของศาสนา และศาสนาในประเทศไทย	๑๑
แผนที่ ๒ ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย	๓๗
แผนที่ ๓ คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา	๖๓
แผนที่ ๔ ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน	๘๗
แผนที่ ๕ สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก	๑๐๑
หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ	
ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๒	๑๒๘
โครงสร้างหน่วยย่อยที่ ๒	๑๓๐
แผนที่ ๑ ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ	๑๓๒
แผนที่ ๒ การปฏิบัติตน อย่างเหมาะสม เมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ	๑๖๐
แผนที่ ๓ การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย	๑๗๗
แผนที่ ๔ วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓	๑๙๐
หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส	
ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๓	๒๑๗
โครงสร้างหน่วยย่อยที่ ๓	๒๑๙
แผนที่ ๑ สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	๒๒๑
แผนที่ ๒ การบริหารจิต และเจริญปัญญา	๒๔๘
แผนที่ ๓ การยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ	๒๖๔
แผนที่ ๔ สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	๒๘๒
แผนที่ ๕ การนำการพัฒนาจิตไปใช้ในชีวิตประจำวัน	๒๙๒
แหล่งที่มาของเอกสารอ้างอิง	๓๑๑

คำชี้แจง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ เป็นการจัดการเรียนรู้บูรณาการระหว่างวิชา โดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นแกน และบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ใช้เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงประกอบด้วย ๓ หน่วยย่อย คือ หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา มี ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน ๑๕ ชั่วโมง หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ มี ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน ๑๐ ชั่วโมง หน่วยย่อยที่ ๓ เรื่อง พาจิตแจ่มใส มี ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน ๑๕ ชั่วโมง ประกอบด้วยชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้(สำหรับครู) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้(สำหรับนักเรียน) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครู) มีส่วนประกอบ ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ส่วนหน้า ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก และ โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยย่อย เรียงตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

๒.๒ โครงสร้างแผนจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยย่อย

๒.๓ แผนการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้โดย แบบทดสอบก่อนเรียนจะอยู่ในแผนการเรียนรู้ที่ ๑ และแบบทดสอบหลังเรียนจะอยู่ในแผนสุดท้ายของหน่วยการเรียนรู้

๒. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) เรียงตามลำดับดังนี้

๒.๑ แบบทดสอบก่อนเรียน

๒.๒ ใบงาน ใบความรู้ตามแผนการเรียนรู้ โดยใช้สีและสัญลักษณ์ บนหัวกระดาษ ดังนี้

๒.๒.๑ ใบงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ใช้สีส้ม มีสัญลักษณ์เป็นรูป ๔ ดวง

๒.๒.๒ ใบงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ใช้สีฟ้า มีสัญลักษณ์เป็นรูป ๕ ดวง

๒.๒.๓ ใบงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ใช้สีม่วง มีสัญลักษณ์เป็นรูป ๖ ดวง

๒.๒.๔ ใบงานที่ไม่มีสี ไม่มีดาว ใช้กับนักเรียนทุกระดับชั้น

๒.๓ แบบทดสอบก่อนเรียน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการในด้านการดำรง ตนโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีระเบียบวินัย อดทน เคารพกฎหมาย และการมีสติ รู้คิดรู้ทำในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้นี้ให้ละเอียดจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้พร้อม ประเมิน พฤติกรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และการเรียนรู้ ของนักเรียนได้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ (ช่วงชั้นที่ ๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

หน่วยที่ ๓ เด็กไทยเฝ้าดี (จำนวน ๔๐ ชั่วโมง)

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ป.๔/๑. อธิบายความสำคัญของพระพุทธ- ศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

ป.๔/๒. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๔/๓. เห็นคุณค่าและประเพณีที่ตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ป.๔/๔. แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๔/๕. ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ป.๔/๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๔/๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตน นับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสันติ

ป.๔/๘. อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป

ป.๕/๑. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย

ป.๕/๒. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ จนถึงพุทธกิจสำคัญหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๕/๓. เห็นคุณค่าและประเพณีที่ตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ป.๕/๔. อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ

ป.๕/๕. แสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๕/๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด

ป.๕/๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม

ป.๖/๑. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความ สำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ

ป.๖/๒. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปางออกสู่ขารจนถึงสังขารถึงสถานหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป.๖/๓. เห็นคุณค่าและประเพณีที่ตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด

- ป.๖/๔. วิเคราะห์ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตาม ไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ป.๖/๕. ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนาพร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
- ป.๖/๖. เห็นคุณค่า และสวดมนต์ แผ่เมตตาและบริวารจิต เจริญปัญญา มีสติที่มั่นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ป.๖/๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ปัญหาอายุขัยและสิ่งเสพติด
- ป.๖/๘. อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป
- ป.๖/๙. อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนาพิธี พิธีกรรม ของศาสนาอื่นๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

- ป.๔/๑. อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ
- ป.๔/๒. มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด
- ป.๔/๓. ปฏิบัติตน ในศาสนาพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญ ทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
- ป.๕/๑. จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง
- ป.๕/๒. ปฏิบัติตนในศาสนาพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม
- ป.๕/๓. มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด
- ป.๖/๑. อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถานและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม
- ป.๖/๒. มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด
- ป.๖/๓. อธิบาย ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนาพิธี พิธีกรรมและกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
- ป.๖/๔. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่ออย่างอิสระ ซินชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ความคิด

ป.๔/๗. วาดภาพระบายสี โดยใช้สีวรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็น ถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการ

ป.๔/๘. เปรียบเทียบความคิดความรู้สึกที่ถ่ายทอดผ่านงานทัศนศิลป์ของตนเองและบุคคลอื่น

ป.๕/๔. สร้างสรรค์งานปั้นจาก ดินน้ำมันหรือดินเหนียวโดยเน้นการถ่ายทอดจินตนาการ

ป.๕/๕. สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดยเน้นการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพ

ป.๕/๖. ระบุปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตนเอง และบอกวิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

ป.๖/๗. สร้างงานทัศนศิลป์เป็นแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบ เพื่อถ่ายทอดความคิด หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ

มาตรฐาน ง ๑.๑ เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ป.๔/๓. อธิบายเหตุผลในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

ป.๕/๑. อธิบายเหตุผลในการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน

ป.๕/๒. ใช้ทักษะการจัดการในการทำงาน อย่างเป็นระบบ ประณีตและมีความคิดสร้างสรรค์

ป.๕/๓. ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับสมาชิกในครอบครัว

ป.๖/๒. อภิปรายแนวทางการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน

ป.๖/๓. ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและทักษะการทำงานร่วมกัน

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก

หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใต้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ (ช่วงชั้นที่ ๒)

หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา (๑๕ ชั่วโมง)

ความสำคัญของศาสนาและศาสนาในประเทศไทย
→
ประวัติความเป็นมา/แหล่งกำเนิด
→
คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา
→
ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน
→
สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติ
ตนของสาวก

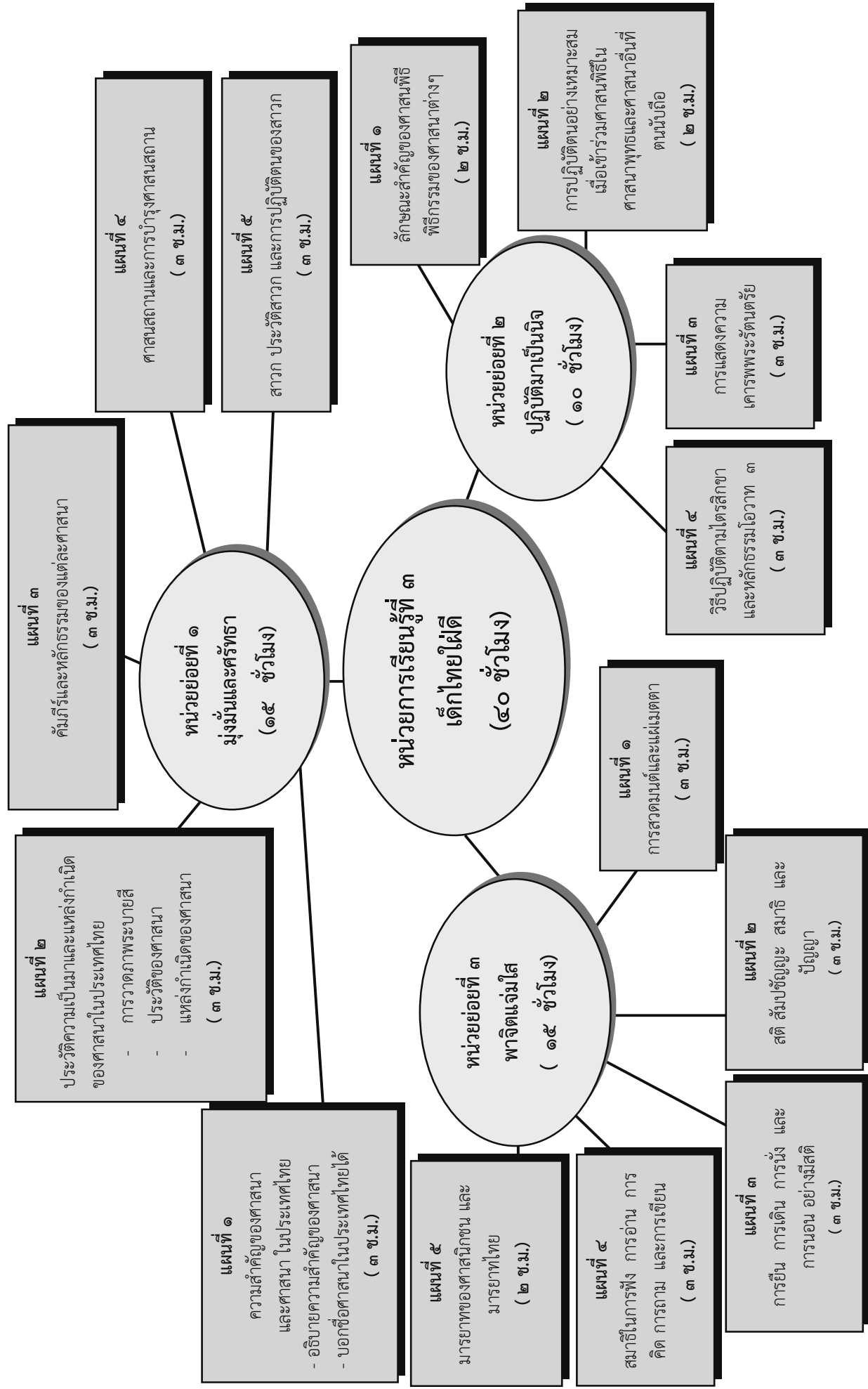
หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นิจ (๑๐ ชั่วโมง)

ลักษณะสำคัญของศาสนาพิธี พิธีกรรม
ของศาสนาต่างๆ
→
การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เมื่อเข้าร่วมศาสนาพิธีในศาสนาพุทธและศาสนาอื่นที่ตนนับถือ
→
การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย
→
วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรม
โอวาท ๓

หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส (๑๕ ชั่วโมง)

การสวดมนต์และแผ่เมตตา
→
สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
→
การย่น การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ
→
สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
→
มารยาทของศาสนิกชน และมารยาทไทย

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๑ ชื่อหน่วย มุ่งมั่นและศรัทธา

จำนวนเวลาเรียน ๑๕ ชั่วโมง จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๕ แผน

สาระสำคัญของหน่วยย่อย

ความสำคัญของศาสนา ประวัติความเป็นมา และแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย คัมภีร์และหลักธรรมของศาสนา ประวัติและการปฏิบัติตนของสาวกของศาสนาต่างๆ ในประเทศไทยซึ่งเป็นเรื่องที่นักเรียนควรรู้ รวมถึงนักเรียนต้องช่วยกันดูแลและการบำรุงศาสนสถานในชุมชนและท้องถิ่นของตน

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ. ส๑.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒

ป.๔/๓ ป.๔/๘

ป.๔/๒ ป.๔/๓

ป.๖/๑ ป.๖/๒

ป.๖/๓ ป.๖/๔

ป.๖/๗ ป.๖/๘

ป.๖/๙

มฐ. ส ๑.๒ ป.๔/๑ ป.๖/๑

มฐ. ศ ๑.๑

ป.๔/๕ ป.๕/๓ ป.๖/๗

มฐ. ง ๓.๑

ป.๔/๓ ป.๕/๑ ป.๖/๒

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลักของหน่วย

ความสำคัญของศาสนาและศาสนาในประเทศไทย

ประวัติความเป็นมา/แหล่งกำเนิด

คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา

ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน

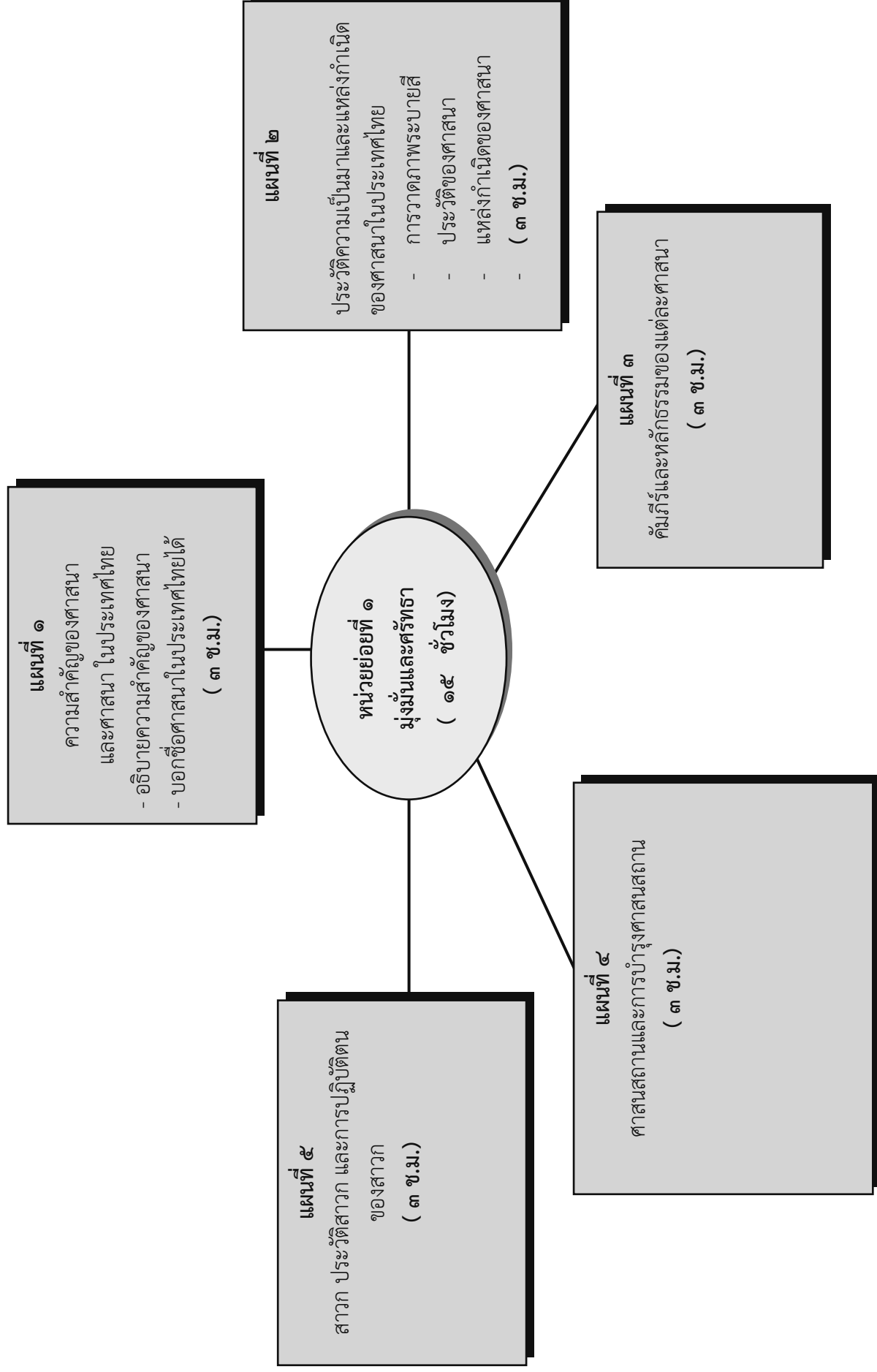

สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก

โครงสร้างหน่วยย่อย

แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๑	ความสำคัญของศาสนาและศาสนาในประเทศไทย	๓ ชั่วโมง	
๒	ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย	๓ ชั่วโมง	
๓	คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา	๓ ชั่วโมง	
๔	ศาสนสถาน และการบำรุงศาสนสถาน	๓ ชั่วโมง	
๕	สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก	๓ ชั่วโมง	

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา (๑๕ ชั่วโมง)

หน่วยย่อยที่ ๑
มุ่งมั่นและศรัทธา

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใจดี : หน่ววยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา และศาสนา
ในประเทศไทย บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพฯ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดการเรียนรู้	ป.๔	ป.๕	ป.๖
ขั้นนำ	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ขั้นสอน	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ร้องเพลงคุณธรรมแต่กดี แล้วดูรูปภาพกิจกรรมและสัญลักษณ์ หรือสถานที่ทางศาสนา เช่น ภาพคนตักบาตร</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : นิมนต์พระสงฆ์มาให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาทุกศาสนา</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : นักเรียนร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาในใบความรู้ที่ ๐๑</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของการทำใบงาน และครูถามนักเรียนเกี่ยวกับศาสนาที่มีในประเทศไทย แล้วให้ความรู้และวิธีการสืบค้นข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศาสนาในประเทศไทยแล้วทำใบงานที่ ๐๒</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับศาสนาในประเทศไทยผลการทำกิจกรรม</p>	<p>การทำใบงานที่ ๐๑, ๐๒</p> <p>- พฤศจิกายนการทำงาน</p>
วัดและประเมินผล	<p>- การทำใบงานที่ ๐๑, ๐๒</p> <p>- พฤศจิกายนการทำงาน</p>	<p>- การทำใบงานที่ ๐๑, ๐๒</p> <p>- พฤศจิกายนการทำงาน</p>	<p>- การทำใบงานที่ ๐๑, ๐๒</p> <p>- พฤศจิกายนการทำงาน</p>

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา และศาสนา ในประเทศไทย บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา การงานอาชีพฯ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <p>ความสำคัญของศาสนา และศาสนา ในประเทศไทย</p> <p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <p>๑. อธิบายความสำคัญของศาสนา</p> <p>๒. บอกชื่อศาสนาในประเทศไทยได้ (ป.๔-๖)</p> <p>ทักษะ/กระบวนการ/สมรรถนะที่สำคัญ</p> <p>๑. กระบวนการกลุ่ม</p> <p>๒. การสืบค้นข้อมูล</p> <p>คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <p>๑. ความใฝ่เรียนรู้</p>	<p>กิจกรรม</p> <p>นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ประจำหน่วยย่อยที่ ๑</p> <p>ขั้นนำ (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <p>๑. นักเรียนช่วยครูคิดแผนภูมิเพลง คุณธรรมเด็กไทย ครูสอนนักเรียนร้องเพลงตามขั้นตอนการสอนเพลง แล้วร่วมกันสนทนาความหมายของเพลง</p> <p>๒. นักเรียนร่วมกันดูรูปภาพกิจกรรม สัญลักษณ์ หรือสถานที่ทางศาสนา เช่น ภาพคนตักบาตร ภาพกิจกรรมการถือศีลอด ภาพงานบวช การฟังเทศนา ภาพไม้กางเขน ภาพมีเสียด ฯลฯ โดยให้นักเรียนดูทีละภาพ แล้วร่วมกันบอกว่า เป็นภาพอะไร มีประโยชน์หรือมีลักษณะอย่างไร</p> <p>ขั้นสอน (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <p>๑. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา</p> <p>๒. นิมนต์พระสงฆ์มาให้ความรู้แก่กันนักเรียนเรื่อง ความสำคัญของศาสนาที่มีต่อสังคมไทย ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่อง การสำรวจร่างกาย วาจา และใจเมื่ออยู่ต่อหน้าพระสงฆ์</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น</p> <p>๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๓ คน โดยแต่ละกลุ่มให้ให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนได้เลือกประธานกลุ่ม โดยไม่จำเป็นต้องเป็นนักเรียนชั้น ป.๖ แล้วให้นักเรียนได้ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา ในใบความรู้</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว นักเรียนทำใบงานที่ ๑๑ เกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาจากการทำงานร่วมกันของนักเรียน</p> <p>๒. ครูใช้คำถามนำ ถาถามนักเรียนว่า “นักเรียนรู้หรือไม่ว่าในประเทศไทยมีศาสนาอะไรบ้าง”</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. ใบความรู้ที่ ๑</p> <p>๒. รูปภาพ</p> <p>๓. เพลงคุณธรรมเด็กไทย</p> <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <p>๑. ใบงานที่ ๑๑</p> <p>๒. ใบงานที่ ๑๒</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>๑. ประเมินความรู้การอธิบายความสำคัญของศาสนา และการบอกชื่อศาสนาในประเทศไทย</p> <p>๒. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม และการสืบค้นข้อมูล</p> <p>๓. ประเมินคุณลักษณะด้านความใฝ่รู้</p> <p>๔. ประเมินผลงานนักเรียน</p> <p>เครื่องมือวัดผล</p> <p>๑. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน</p> <p>๒. แบบบันทึกคะแนน</p>
---	---	--

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้า : หน่วยอย่ที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา และศาสนา ในประเทศไทย บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพฯ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p>	<p>“พวกเราจะรู้ได้อย่างไรว่าในประเทศไทยของเราประชาชนนับถือศาสนาอะไรบ้าง”</p> <p>๓. นักเรียนร่วมกันบอกวิธีการที่จะได้คำตอบ เช่น การศึกษาค้นคว้าจากระบบอินเทอร์เน็ต ในห้องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน</p> <p>๔. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <p>๑. นักเรียนสืบค้นข้อมูลศาสนาในประเทศไทยจากอินเทอร์เน็ต แล้วเขียนลงในใบงานที่ ๐๒</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับศาสนาที่มีอยู่ในประเทศไทย</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p>
<p>จุดประสงค์</p>		<p>เครื่องมือ</p> <p>๑. แบบประเมินผลงานนักเรียน</p> <p>๒. แบบบันทึกการประเมินทักษะ</p> <p>๓. แบบบันทึกการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>วิธีการ</p> <p>๑. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน</p> <p>๒. ประเมินผลงาน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>๑. ผลการประเมินได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน</p> <p>๒. พฤติกรรมการทำงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน</p>

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑๐ ข้อ

.....
คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย
 - ก. เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
 - ข. เป็นแหล่งจัดงานรื่นเริง
 - ค. เป็นศูนย์รวมการทำความดี
 - ง. เป็นที่ประกอบศาสนพิธีและเป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม
๒. ข้อใดกล่าวถึงพระพุทธศาสนาได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. พระพุทธศาสนาถือกำเนิดในประเทศเนปาล
 - ข. พระพุทธศาสนากำเนิดมาแล้วประมาณ ๓,๕๐๐ ปี
 - ค. พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา
 - ง. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วันคริสต์มาสและวันอาสาฬหบูชา
๓. ข้อใดกล่าวถึง “ปัญญาวัคคีย์” ไม่ถูกต้อง
 - ก. ทำให้เกิดวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วันวิสาขบูชา
 - ข. เคยปรนนิบัติรับใช้พระพุทธเจ้า
 - ค. มีพระสงฆ์องค์แรกเกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา
 - ง. มีพระรัตนตรัยครบสาม
๔. ข้อใดเกี่ยวข้องกับพระเจ้าพิมพิสารตามประวัติพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องที่สุด
 - ก. เคยปรนนิบัติรับใช้พระพุทธเจ้า
 - ข. ทำให้เกิดวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วันอาสาฬหบูชา
 - ค. มีพระรัตนตรัยครบสาม
 - ง. ทรงถวายวัดเวฬุวัน (สวนไผ่) ซึ่งเป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา
๕. วันใด เป็นวันสำคัญของศาสนาคริสต์
 - ก. วันที่ ๑ มกราคม ของทุกๆ ปี
 - ข. วันที่ ๒๕ มกราคม ของทุกๆ ปี
 - ค. วันที่ ๒๕ ธันวาคม ของทุกๆ ปี
 - ง. วันที่ ๑๐ ธันวาคม ของทุกๆ ปี

๖. ข้อใดกล่าวถึงศาสนาอิสลาม**ไม่ถูกต้อง**
- ชาวไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือนับถือศาสนาอิสลามมากกว่าพระพุทธศาสนา
 - ศาสนาอิสลามกำเนิดขึ้นที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย
 - ผู้นับถือศาสนาอิสลาม เรียกว่า มุสลิม
 - นบีมุฮัมมัด เป็นศาสดาของศาสนาอิสลาม
๗. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
- การละหมาด การถือศีลอด เป็นการปฏิบัติตนของศาสนาคริสต์
 - ศาสนาคริสต์มีหลักธรรมสำคัญ ได้แก่ บัญญัติ ๓ ประการ หลักความรักในพระเจ้า
 - พรหมวิหาร ๔ เป็นหลักธรรมที่ละเว้นจากความชั่ว
 - โอวาทปาฏิโมกข์หรือโอวาท ๓ เป็นหลักธรรมที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา
๘. บุคคลใดแสดงออกทางวาจาได้เหมาะสมที่สุด
- สมศรีพูดกับคุณครูว่า “คุณครูไปเที่ยวด้วยหนูไหม”
 - สมคิดพูดกับสมชายว่า “เราคงจะไปเที่ยวกับเธอไม่ได้นะ”
 - ธนูบอกคุณพ่อว่า “วันนี้เราไม่ไปโรงเรียนนะ”
 - พิชัยพูดกับพระที่เดินผ่านว่า “ไปไหนครับ”
๙. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**
- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
 - สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นพระมารดาผู้อภิบาล ๒ กษัตริย์ไทย
 - ผู้ดี คือ ผู้ประพฤติชอบทั้ง ๓ ระดับ คือ ระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน และระดับชุมชน
 - สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเป็นสมเด็จพระย่าของแผ่นดิน
๑๐. หลักคำสอนใดที่ทุกๆ ศาสนาเหมือนกัน
- สอนให้ทุกคนละหมาดวันละ ๕ เวลา
 - สอนให้ทุกคนบริจาคทาน
 - สอนให้ทุกคนนับถือพระเจ้าองค์เดียว
 - สอนให้ทุกคนทำความดี

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๐ ข้อ

คำชี้แจง นักเรียนเลือกตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ศาสดา หมายความว่าอย่างไร
 - ก. พระพุทธรูป
 - ข. ศาสนสถาน
 - ค. วัดหรือโบสถ์
 - ง. ผู้ก่อตั้งศาสนา
๑. ศาสดาของพระพุทธศาสนาคือใคร
 - ก. พระเยซู
 - ข. พระพุทธเจ้า
 - ค. พระอัลเลาะห์
 - ง. พระนบีมูฮัมมัด
๒. ข้อใดหมายถึงเจ้าชายสิทธัตถะ
 - ก. พระราชโอรสของพระพุทธเจ้า
 - ข. พระนามเดิมของพระสารีบุตร
 - ค. พระบิดาของพระพุทธเจ้า
 - ง. พระนามเดิมของพระพุทธเจ้า
๓. ศาสนาใดสอนให้ศาสนิกชนถือศีลอด
 - ก. ศาสนาพุทธ
 - ข. ศาสนาคริสต์
 - ค. ศาสนาอิสลาม
 - ง. ศาสนาพราหมณ์
๕. ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ เป็นความหมายของหลักธรรมใด
 - ก. อริยสัจ ๔
 - ข. ไตรสิกขา
 - ค. หลักกรรม
 - ง. พระรัตนตรัย
๖. เพราะเหตุใดพระพุทธเจ้าจึงทรงออกผนวช
 - ก. ทำตามประเพณี
 - ข. ทดแทนบุญคุณพระมารดา
 - ค. ต้องการหลุดพ้นจากความทุกข์
 - ง. มีความสะดวกสบายมากเกินไป
๗. ศาสดาของศาสนาคริสต์ เป็นคนเชื้อชาติใด
 - ก. อเมริกา
 - ข. อาหรับ
 - ค. อังกฤษ
 - ง. ยิว
๘. ศาสนาคริสต์ มีถิ่นกำเนิดในประเทศใด
 - ก. คูเวต
 - ข. อิหร่าน
 - ค. อิสราเอล
 - ง. ซาอุดีอาระเบีย
๙. ข้อใดคือ พระเจ้าในศาสนาอิสลาม
 - ก. พระพรหม
 - ข. พระอัลเลาะห์
 - ค. พระยะโฮวา
 - ง. พระพุทธเจ้า
๑๐. ศิลปะในข้อใด ที่มีการสร้างสรรค์เกี่ยวกับศาสนาเป็นส่วนใหญ่
 - ก. งานปั้นดินเผา
 - ข. งานจิตรกรรมฝาผนัง
 - ค. งานแกะสลักผักผลไม้
 - ง. งานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐ ข้อ

.....
คำชี้แจง นักเรียนเลือกตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. พระพุทธเจ้าทรงจำพรรษาสุดท้ายที่ใด

ก. บ้านเวฬุคาม	ข. กรุงกุสินารา
ค. วัดเวฬุวัน	ง. เมืองสาวัตถี
๒. วันถวายพระเพลิงของพระพุทธเจ้า เรียกว่าวันอะไร

ก. วันมาฆบูชา	ข. วันวิสาขบูชา
ค. วันอัฐมีบูชา	ง. วันอาสาฬหบูชา
๓. รุมมินเด ปัจจุบันอยู่ในประเทศใด

ก. อินเดีย	ข. เนปาล
ค. บังกลาเทศ	ง. ศรีลังกา
๔. ปัจจุบันสถานที่ปริณิพพาน ตั้งอยู่ในสถานที่ใด

ก. รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย	ข. รัฐพิหาร ประเทศเนปาล
ค. สวณลุมพินี ประเทศเนปาล	ง. รัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย
๕. การพูดบิดเบือนจากความจริง เป็นการกระทำที่ผิดศีลข้อใด

ก. ศีลข้อ ๑	ข. ศีลข้อ ๒
ค. ศีลข้อ ๓	ง. ศีลข้อ ๔
๖. ข้อใดเป็นคัมภีร์สำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ก. คัมภีร์ไบเบิล	ข. พระไตรปิฎก
ค. คัมภีร์พระเวท	ง. คัมภีร์อัลกุรอาน
๗. การประกอบพิธีฮัจญ์ จัดขึ้นที่ใด

ก. นครเมกกะ	ข. เมืองเยรูซาเลม
ค. หมู่บ้านเบธเลเฮม	ง. สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
๘. เดือนรอมฎอนตามปฏิทินของศาสนาอิสลามจะต้องปฏิบัติใดข้อใด

ก. การถือศีลอด	ข. การละหมาด
ค. การปฏิญาณตน	ง. การบริจาคซะกาต
๙. ข้อใดเป็นความหมายของ ปัญญาพละ

ก. กำลังความรัก	ข. กำลังปัญญา
ค. กำลังความเพียร	ง. กำลังการสงเคราะห์
๑๐. จุดมุ่งหมายสำคัญของทุกศาสนา คือข้อใด

ก. ให้ศาสนิกชนหมั่นฝึกสมาธิ	ข. เน้นการให้ศาสนิกชนบริจาค
ค. สอนให้ศาสนิกชนมุ่งทำความดี	ง. เน้นให้ศาสนิกชนมีความรักมอบให้แก่กัน

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี ประถมศึกษาปีที่ ๔

๑. ข	๖. ก
๒. ค	๗. ง
๓. ก	๘. ข
๔. ง	๙. ก
๕. ค	๑๐. ง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี ประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ง	๖. ค
๒. ข	๗. ง
๓. ง	๘. ค
๔. ค	๙. ข
๕. ก	๑๐. ข

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี ประถมศึกษาปีที่ ๖

๑. ก	๖. ค
๒. ค	๗. ก
๓. ข	๘. ก
๔. ง	๙. ข
๕. ง	๑๐. ค

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง

๑. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา
๒. นำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้น

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๐๑ (สำหรับนักเรียน)

ความสำคัญของศาสนา

๔. ศาสนาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

ศาสนาทุกศาสนามีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อสังคมไทย เพราะทำให้เกิดมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าต่างๆ ขึ้นมากมายในประเทศไทย ดังนี้

๑.๑ มรดกทางด้านรูปธรรม ได้แก่ ศาสนสถาน เช่น วัด โบสถ์ เจดีย์ หอไตร มัสยิด เทวสถาน ศาลเจ้า เป็นต้นและศาสนวัตถุ เช่น พระพุทธรูป ไม้กางเขน เทวรูป เป็นต้น

๑.๒ มรดกทางด้านจิตใจ ทุกศาสนาเป็นบ่อเกิดวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อด้านจิตใจของคนไทยตั้งนั้นศาสนาจึงเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เป็นศูนย์รวมการทำความดีและเป็นหลักในการพัฒนาจิตใจ

๒. เป็นหลักในการพัฒนาชาติ

๒.๑ การพัฒนาด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม หลักธรรมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาชาติทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เช่น ภาวนา ๔ ไตรสิกขา อริยสัจ ๔ เป็นต้น

๒.๒ การพัฒนาด้านจิตใจ หลักธรรมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาด้านจิตใจ คือ หลักโอวาท ๓

(ที่มา:เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ หน้า ๓-๖, มปป.)

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง

๑. นักเรียนสืบค้นข้อมูลชื่อศาสนาในประเทศไทยจากระบบอินเทอร์เน็ตและบันทึกข้อมูล

๑.๑ ชื่อเว็บไซต์.....

๑.๒ ชื่อศาสนาในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

๒. นักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน

ชื่อ.....สกุล..... ชั้น.....เลขที่.....

ภาพประกอบ

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๑

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด
๓	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องทีอ่าน มีรายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องทีอ่านแต่รายละเอียดไม่ครอบคลุมมีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง หรือไม่ตรงตามเรื่องทีอ่านและมีรายละเอียดไม่ครอบคลุมมีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมาก และต้องทวงถาม	ผลงานการเขียนไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๒

คะแนนเต็ม ๕ คะแนน

นักเรียนเขียนชื่อศาสนาและเขียนได้ถูกต้อง ได้ ๑ คะแนน เขียนผิด ได้ ๐ คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

ระดับคะแนน	การสืบค้นข้อมูล
๓	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ และได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
๒	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ แต่ข้อมูลไม่สมบูรณ์
๑	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ หรือได้แต่ไม่คล่อง และข้อมูลไม่สมบูรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๒ ชื่อแผน ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

พุทธศาสนามีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน โดยพระพุทธเจ้ามีพุทธประวัติเป็นตอนๆ คือ ตอน ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ดังนั้นพวกเราเป็นชาวพุทธ ควรได้ศึกษา เรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพุทธศาสนา

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนที่นับถือศาสนาอื่นให้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับประวัติของศาสนาที่ตนนับถือ

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมา/แหล่งกำเนิด
ศาลนาในประเทศไทย บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป.๔	ป.๕	ป.๖
<p>ขั้นนำ</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : ทบทวนเกี่ยวกับความเป็นมาของศาสนา</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับรูปภาพที่นำเสนอ ของศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อย : นักเรียนชั้น ป.๔-๕ ศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ นักเรียนชั้น ป.๖ ศึกษาใบความรู้ที่ ๐๒</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูอธิบายสรุปเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของแต่ละศาสนา</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อย : นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตั้งคำถามกลุ่มละ ๕ ข้อ จากที่ได้ศึกษาในใบความรู้</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูถามคำถามที่นักเรียนเขียนขึ้นมาเพื่อนๆ ในห้องเรียน และชี้แจงการทำใบงานให้นักเรียนชั้น ป.๔-๕ ทำใบงานที่ ๐๑ และนักเรียนชั้น ป.๖ ทำใบงานที่ ๐๒</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๐๑ และ ใบงานที่ ๐๒ ตามระดับชั้น</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนนำผลงานของตนเองไปติดแสดงที่มุมแสดงผลงานของแต่ละชั้น ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของศาสนาแต่ละศาสนา</p>			
<p>การวัดและประเมินผล</p>	<p>- การทำใบงานที่ ๐๑</p> <p>- พฤติกรรมการทำงาน</p>	<p>- การทำใบงานที่ ๐๑</p> <p>- พฤติกรรมการทำงาน</p>	<p>- การทำใบงานที่ ๐๒</p> <p>- พฤติกรรมการทำงาน</p>

จัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของ
ศาสนาในประเทศไทย บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย - การวาดภาพพระบารมี 	<p>กิจกรรม</p> <p>ขั้นนำ (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <p>๑. นักเรียนเล่นเกมเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา โดยให้นักเรียนจับสลากบัตรวลีซึ่งเป็นวลีที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของศาสนา แล้วพูดให้เพื่อนฯ ฟัง นักเรียนคนใดสามารถพูดต่อเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาได้ให้พูด ถ้าไม่มีนักเรียนคนใดพูด ครูคอยกระตุ้นและแนะนำให้นักเรียนพูดต่อให้ได้</p> <p>๒. ครูร่วมกับนักเรียนสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาและสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย และการเรียนในครั้งนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศาสนา</p> <p>ขั้นตอน (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <p>๑. ครูนำภาพพระพุทธรูปเจ้าประสูติ ภาพของพระกัมมายุ และภาพการประกอบพิธีอัญญา ให้นักเรียนดู พร้อมกันสนทนากับนักเรียนว่าเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาใดบ้าง</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อย</p> <p>๑. นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มตามชั้นของตนเอง นักเรียนช่วยครูแจกใบความรู้ที่ ๐๑ ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๕ และแจกใบความรู้ที่ ๐๒ ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖</p> <p>๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาประวัติความเป็นมาในใบความรู้ที่ได้รับ</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูอธิบายประวัติความเป็นมาของแต่ละศาสนาเพิ่มเติมให้นักเรียน</p>	<p>สื่อ /แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ใบความรู้ที่ ๐๑,๐๒ ๒. รูปภาพพระพุทธรูปเจ้าประสูติ ภาพพระกัมมายุ และภาพการละหมาด ๓. สลากบัตรคำที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของศาสนา ๔. แผนภูมิตารางเปรียบเทียบประวัติของศาสนา <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ใบงานที่ ๐๑ -๐๒ ๒. ผลงานนักเรียน
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อธิบายประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาพุทธ อิสลาม และศาสนาคริสต์ได้ (ป.๔-๕) ๒. อธิบายประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาพุทธ อิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์ และศาสนาซิกข์ได้ (ป.๖) <p>ทักษะ/กระบวนการ/สมรรถนะที่สำคัญ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. กระบวนการกลุ่ม <p>คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ใฝ่เรียนรู้ 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้การอธิบายประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาต่างๆ ตามระดับชั้น ๒. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม กระบวนการนำเสนอ ๓. ประเมินคุณธรรม จริยธรรม 	

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไฟดี : มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาและ แหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p>	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อย</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตั้งคำถามกลุ่มละ ๕ ข้อ จากที่ได้ศึกษาในใบความรู้ เมื่อเขียนคำถามเสร็จแล้ว ส่งให้ครู <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูนำคำถามที่นักเรียนเขียนมาถามเพื่อน ๆ ในห้องเรียน ครูชี้แจงการทำใบงานให้นักเรียนชั้น ป.๔-๕ ทำใบงานที่ ๐๑ และนักเรียนชั้น ป.๖ ทำใบงานที่ ๐๒ ครูอธิบายเกี่ยวกับการระบายสี <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๐๑ และ ใบงานที่ ๐๒ ตามระดับชั้น <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนนำผลงานของตนเองไปติดแสดงที่มุมแสดงผลงานของแต่ละชั้น ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของศาสนาแต่ละศาสนา โดยเปรียบเทียบประวัติของศาสนาของศาสนาต่างๆ ด้วยแผนภูมิตารางเปรียบเทียบ 	<p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> สังเกตพฤติกรรมการทำงาน ประเมินผลงาน <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> แบบประเมินผลงานนักเรียน แบบบันทึกการประเมินทักษะ แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม 	<p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> การทำงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน การประเมิน พฤติกรรมการทำงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน
<p>จุดประสงค์</p>			

ใบงานที่ ๐๑ (สำหรับนักเรียนชั้น ป.๔ - ๕)

- คำชี้แจง**
๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของศาสนา
เวลา ๒๐ นาที
 ๒. บันทึกผลการศึกษาตามแบบที่กำหนด

ศาสนาพุทธ	ศาสนาอิสลาม	ศาสนาคริสต์
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. นำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒ (ชั้น ป.๖)

คำชี้แจง จงเขียนสรุปเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของศาสนา

ศาสนาพุทธ

.....

.....

ศาสนาอิสลาม

.....

.....

ศาสนาคริสต์

.....

.....

ศาสนาพราหมณ์

.....

.....

ศาสนาซิกข์

.....

.....

รูปภาพของศาสนาต่างๆ

พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระ
ธรรมเทศนา

การกำเนิดพระเยซู

การประกอบพิธีฮัจญ์

สลากบัตรวลีที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของศาสนา

ยึดเหนี่ยวจิตใจ

พัฒนาจิตใจ

แหล่งทำกิจกรรม

มรดกทางด้านจิตใจ

การพัฒนาชาติ

วัฒนธรรม

แผนภูมิตารางเปรียบเทียบประวัติของศาสนาของศาสนาต่างๆ

ศาสนา	ชื่อศาสดา	สถานที่ประสูติ	รวม พระชนมายุ	คัมภีร์ของ ศาสนา	ตัวอย่าง หลักธรรม
พระพุทธศาสนา	พระพุทธเจ้า	ลุมพินีวัน ประเทศเนปาล	๘๐ พรรษา	พระไตรปิฎก	โอวาท ๓
ศาสนาคริสต์	พระเยซู	กรุงเยรูซาเลม ประเทศ อิสราเอล	๓๓ ปี	ไบเบิล	บัญญัติ ๑๐ ประการ
ศาสนาอิสลาม	นบีมุฮัมมัด	เมืองเมกกะ ประเทศ ซาอุดีอาระเบีย	๖๓ ปี	อัลกุรอาน	หลักปฏิบัติ ๕ ประการ

ใบความรู้ที่ ๐๑ (สำหรับนักเรียน ชั้น ป.๔ - ๕)

ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย

ประวัติพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา ถือกำเนิดในประเทศอินเดีย เมื่อประมาณ ๒,๕๐๐ ปีก่อน พระพุทธเจ้ามีพระนามเดิมว่า เจ้าชายสิทธัตถะ เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายา ผู้ครองกรุงกบิลพัสดุ์ (ปัจจุบันคือ ประเทศเนปาล)

เจ้าชายสิทธัตถะ ประสูติเมื่อวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี เมื่อประสูติได้ ๗ วัน พระมารดาก็สิ้นพระชนม์ พระองค์จึงอยู่ในความดูแลของพระนางประชาบดีโคตรมี ผู้เป็นน้าเจ้าชายสิทธัตถะ ได้อภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา และมีพระราชโอรส ๑ พระองค์ พระนามว่า ราหุล วันหนึ่งขณะที่พระองค์เสด็จประพาสอุทยานได้ทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้ง ๔ ได้แก่ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ทำให้พระองค์คิดว่า การออกบวชจะสามารถทำให้พ้นทุกข์ได้เมื่อพระราหุลประสูติ พระองค์ทรงตัดสินพระทัยออกผนวช เพื่อแสวงหาความสุขอันแท้จริง จึงเสด็จออกจากพระนคร เมื่อถึงริมฝั่งแม่น้ำอนาโณมาจึงทรงใช้พระขรรค์ตัดพระเมาลี (ผม) และอธิษฐานเป็นนักบวชเมื่อพระองค์มีชนมายุ ๒๙ พรรษา ขณะที่ยังออกผนวช พระสิทธัตถะได้ทรงศึกษากับอาจารย์ดาบส และอุททกดาบส แต่พระองค์ไม่สามารถพบทางที่จะดับทุกข์ได้จริง จึงเลิกแสวงหาความรู้จากสำนักเจ้าลัทธินั้นมาใช้วิธีบำเพ็ญทุกรกิริยาโดยมีปัญจวัคคีย์คอยปรนนิบัติรับใช้ แต่พระองค์ได้ค้นพบว่าไม่ใช่หนทางดับทุกข์ที่แท้จริง ช้ำยังทำให้พระวรกายทรุดโทรม จึงหันมาบริโภคอาหารจากการรับบิณฑบาตเช่นเดิม

ต่อมาพระองค์ทรงเกิดปัญญาารู้แจ้ง และตรัสรู้ร้อยสี่จ ๔ เมื่อวันที่ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ที่ตำบลอรุเวลาเสนานิคม แคว้นมคธ ขณะมีพระชนมายุ ๓๕ พรรษา หลังจากตรัสรู้แล้ว ได้ทรงแสดงธรรมโปรดปัญจวัคคีย์ และเดินทางเผยแผ่พระพุทธศาสนาจนมีผู้เลื่อมใสศรัทธาและเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้น และเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระองค์ได้เสด็จไปโปรดพระเจ้าสุทโธทนะ และพระประยูรญาติ ที่กรุงกบิลพัสดุ์ พระราหุลขอบรรพชาเป็นสามเณร และเป็นสามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนา

พระพุทธเจ้าทรงเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นเวลานานถึง ๔๕ ปี และเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อพระชนมายุ ๘๐ พรรษา ณ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๑ ปี

หลักธรรมคำสอนของพระองค์ เรียกว่า พระธรรม ได้ถ่ายทอดและรวบรวมบันทึกไว้ เรียกว่า พระไตรปิฎก หลักธรรมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา มี ๓ ประการ คือ

๑. การไม่ทำความชั่วทั้งปวง
๒. การทำความดีให้ถึงพร้อม
๓. การทำจิตใจให้บริสุทธิ์

ประวัติศาสตร์ศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์ถือกำเนิดขึ้นในดินแดนปาเลสไตน์ เมื่อ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว ศาสดาของศาสนาคริสต์ คือ พระเยซู เป็นชาวยิว ประสูติเมื่อปีที่ ๑ แห่งคริสต์ศักราช ในเมืองเบธเลเฮ็ม กรุงเยรูซาเล็ม (ประเทศอิสราเอล) คริสต์ศาสนิกชนเชื่อว่า พระเยซูเป็นบุตรของพระเจ้า เสด็จมายังโลกเพื่อช่วยเหลือ มนุษย์ให้พ้นจากการทำบาป ทรงสั่งสอนให้กลับใจจากบาป และเริ่มต้นชีวิตใหม่อย่างถูกต้อง ทรงสอน ว่าความรักและการรับใช้ผู้อื่น มีความสำคัญกว่าบัญญัติศาสนา ภายหลังที่ได้ประกาศคำสั่งสอนพระองค์ ถูกกล่าวหาว่า ตรัสถ้อยคำจาบจ้วงต่อพระเจ้าอย่างไม่สมควร จึงถูกสั่งให้นำไปตรึงไม้กางเขนจน สิ้นพระชนม์

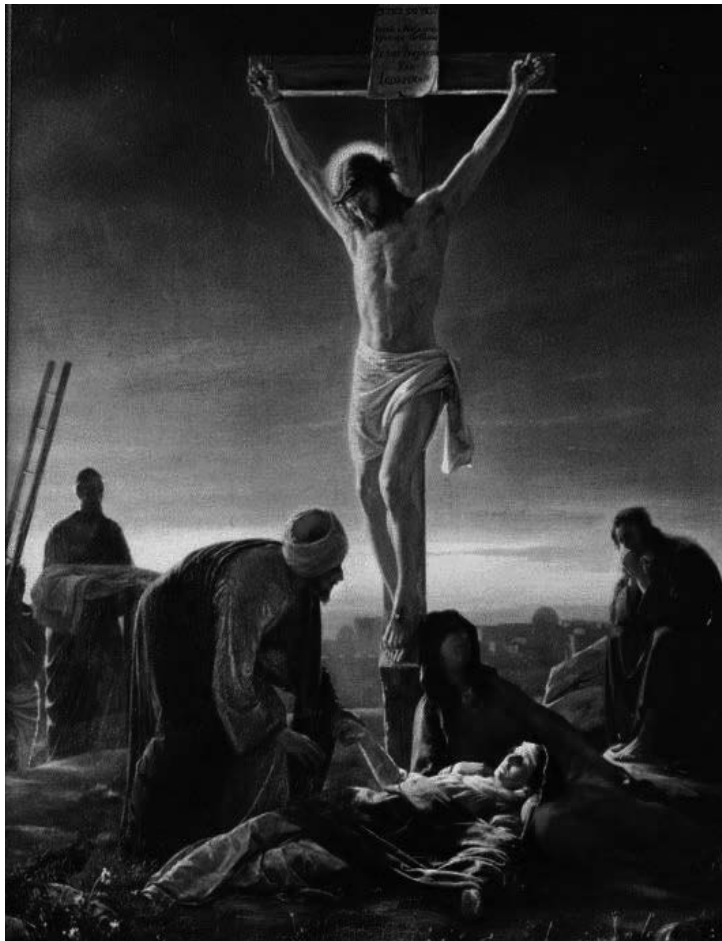
ศาสนาคริสต์มีคัมภีร์สำคัญ คือ คัมภีร์ใหม่ และคัมภีร์เก่า รวมเรียกว่า ไบเบิล

๑. คัมภีร์เก่า หรือพันธสัญญาเดิม หมายถึง ข้อตกลง เป็นเรื่องของศาสนายิว หรือยูดาห์ มีสาระสำคัญว่าด้วยการกำเนิดโลก พระเจ้าสร้างโลก บัญญัติ ๑๐ ประการ กฎหมาย บทสวด เป็นต้น

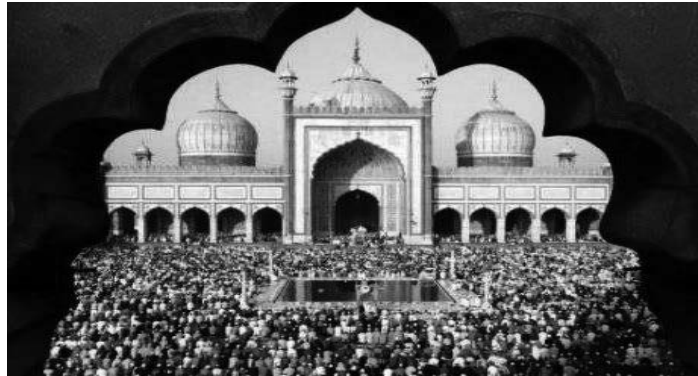
๒. คัมภีร์ใหม่ หรือพันธสัญญาใหม่ ซึ่งสาวกรุ่นแรกและสาวกรุ่นหลังเป็นผู้รวบรวมขึ้น ประกอบด้วยเรื่องราวของพระเยซู และคำสอนของพระเยซู

หลักบัญญัติ ๑๐ ประการ ของศาสนาคริสต์ คือ

๑. จงนับถือพระเจ้าองค์เดียว
๒. อย่าเอ๋ยนามพระเจ้าโดยไม่สมเหตุหรือขาดความเคารพ
๓. อย่าลืมนฉลองวันพระเป็นเจ้า เพราะเป็นวันศักดิ์สิทธิ์
๔. จงนับถือบิดามารดาของตน
๕. อย่าฆ่ามนุษย์
๖. อย่าประพฤติผิดในกาม
๗. อย่าลักทรัพย์
๘. อย่าเป็นพยานเท็จ
๙. อย่าคิดมิชอบ
๑๐. อย่าโลภสิ่งใดที่เป็นของผู้อื่น

ประวัติศาสตร์อิสลาม

ศาสนาอิสลาม เกิดขึ้นที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย นบีมุฮัมมัด เป็นศาสดา คำว่าอิสลาม เป็นภาษาอาหรับ แปลว่า สันติ ผู้นับถือศาสนาอิสลาม เรียกว่า มุสลิม แปลว่า ผู้รักสันติ

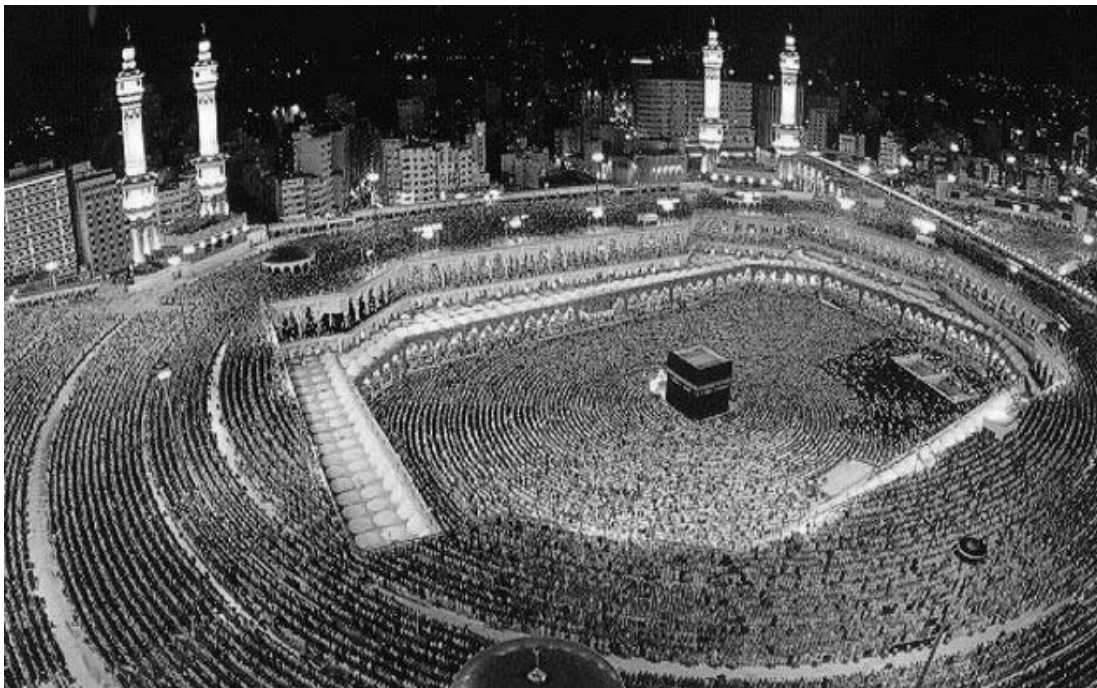
นบีมุฮัมมัด ประสูติที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย วันหนึ่งขณะพระองค์นอนพักผ่อนอยู่ในถ้ำ พระองค์ทรงเห็นทูตสวรรค์ปรากฏอยู่เบื้องหน้าและได้นำข่าวดีมาบอกแก่พระองค์ คือ พระเจ้ามีเพียงองค์เดียวเท่านั้น พระองค์ทรงพระนามว่า อัลเลาะห์

นบีมุฮัมมัดได้เริ่มประกาศศาสนาที่เมืองเมกกะ โดยมีสาระสำคัญ คือ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระอัลเลาะห์ ให้ทำลายรูปเคารพให้สิ้น เพราะถือว่าไม่มีวิญญาณ นบีมุฮัมมัดเป็นที่ยอมรับในฐานะศาสดาและได้รับความเคารพในฐานะผู้นำทางศาสนา และรัฐบุรุษ นบีมุฮัมมัด ถึงแก่กรรมเมื่ออายุ ๖๓ ปี

คัมภีร์ของศาสนาอิสลาม เรียกว่า คัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งชาวมุสลิมเชื่อกันว่าเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ เป็นคำตรัสของพระอัลเลาะห์ที่แสดงแก่นนบีมุฮัมมัด คัมภีร์ได้กล่าวถึงความ เป็นหนึ่งเดียว อำนาจของพระอัลเลาะห์ สิ่งที่ชาวมุสลิมยึดถือ และแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างละเอียด

คำสอนของศาสนาอิสลามที่สำคัญ ที่ชาวมุสลิมควรปฏิบัติ ได้แก่

๑. การกล่าวปฏิญาณตนว่า ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจาก พระอัลเลาะห์
๒. การสวดภาวนา (ละหมาด) เป็นการแสดงความเคารพพระเจ้าวันละ ๕ เวลา
๓. การบริจาคทาน
๔. การถือศีลอด
๕. การประกอบพิธีฮัจญ์ที่เมืองเมกกะ

ใบความรู้ที่ ๐๒ (สำหรับนักเรียน ชั้น ป.๖)

ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย

ศาสนาพุทธ

๑. พุทธประวัติ

พุทธประวัติมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ทรงปลงพระชนมายุสังขาร

นับจากที่พระสิทธัตถะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า พระองค์ได้เสด็จสั่งสอนประชาชนตามแคว้นแคว้นมาเป็นเวลานาน ๔๕ ปี ทำให้พระพุทธศาสนาเผยแผ่ออกไป มาบัดนี้ถึงพรรษาสุดท้ายของพระองค์ คือ ในพรรษาที่ ๔๕ พระพุทธเจ้าจำพรรษาที่บ้านเวฬุคาม เมืองเวสาลี ระหว่างนี้ทรงอาพาธหนัก แต่ทรงอดกลั้นอย่างยิ่ง เมื่อออกพรรษาแล้วจึงได้เสด็จไปยังปาวาลเจดีย์ เมืองเวสาลี ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ทรงปลงพระชนมายุสังขารว่า พระองค์จะปรินิพพานในอีก ๓ เดือนข้างหน้า

๒. ปัจฉิมสาวก

เมื่อพระพุทธเจ้าทรงปลงพระชนมายุสังขารแล้ว จึงได้เสด็จเที่ยวจาริกสั่งสอนประชาชนเรื่อยไปจนถึงสาลวโนทยานแห่งมัลลกะษัตริย์ ซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองกุสินารา พระองค์ตรัสสั่งพระอานนท์ให้จัดที่ประทับระหว่างต้นสาละทั้ง ๒ ต้น แล้วบรรทม ขณะนั้นสุภัททะปริพาชกผู้อาศัยอยู่ในเมืองกุสินารา เมื่อได้ทราบข่าว จึงรีบเดินทางไปเพื่อเข้าเฝ้าทูลถามความสงสัย แต่ในตอนแรกพระอานนท์คัดค้านว่า มิควรทำความลำบากพระวรกายแก่พระพุทธเจ้า เพราะพระองค์จะปรินิพพานแล้ว

สุภัททะอ่อนวอนขอเข้าเฝ้าให้ได้ พระพุทธเจ้าทรงได้ยินจึงตรัสอนุญาตให้สุภัททะเข้าเฝ้า โดยตรัสแก่พระอานนท์ว่า “หากสุภัททะได้ถามข้อสงสัยและได้ฟังเนื้อความแล้ว จะสามารถรู้ทั่วถึงได้โดยฉับพลัน” สุภัททะได้เข้าเฝ้าและทูลถามข้อสงสัย พระพุทธเจ้าได้ตรัสตอบข้อสงสัยนั้น จากนั้นพระองค์ทรงเทศนาอริยมรรค ๘ ประการ ว่าเป็นหนทางอันประเสริฐ ทำให้บุคคลธรรมดาสามารถเป็นพระอรหันต์ได้

สุภัททะได้ฟังแล้วก็เกิดความเลื่อมใส จึงทูลขออุปสมบท พระพุทธเจ้าได้ตรัสแก่พระอานนท์ อนุญาตให้สุภัททะได้อุปสมบท ภายหลังจากอุปสมบทแล้ว พระสุภัททะได้ปฏิบัติด้วยความเพียรพยายามจนสำเร็จเป็นพระอรหันต์ในคืนวันนั้น

พระสุภัททะจึงนับเป็นปัจฉิมสาวก ที่สำเร็จเป็นพระอรหันต์ก่อนที่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน

๓. ปรีนิพพาน

ขณะใกล้จะปรีนิพพาน พระพุทธเจ้าได้ตรัสเตือนเหล่าภิกษุที่เฝ้าแวดล้อมดูอาการพระประชวรของพระองค์ ถือเป็นปัจฉิมโอวาทว่า “ภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราขอเตือนพวกเธอว่า สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา พวกเธอจงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด” และหลังจากนั้น พระพุทธเจ้าจึงได้เสด็จดับขันธปรินิพพานในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๑ ปี ขณะพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา

๔. การถวายพระเพลิง

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว มัลลกะษัตริย์พระเถระผู้ใหญ่ มีพระอนุรุทธะและพระอานนท์ เป็นต้น ได้ร่วมกันประกอบพิธีถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ โดยจัดพิธีเหมือนพระศพของพระพุทธเจ้าจักรพรรดิ ซึ่งจัดขึ้นที่มกุฏพันธเจดีย์ กรุงกุสินารา จัดตั้งพระพุทธสรีระไว้ให้ประชาชนได้สักการบูชาเป็นเวลา ๗ วัน เพื่อเตรียมที่จะถวายพระเพลิงและคอยพระมหากัสสปะพร้อมกับพระภิกษุจำนวนหนึ่งที่จะเดินทางมาถึง

ครั้นพระมหากัสสปะมาถึงและได้ถวายบังคมพระยุคลบาทขององค์พระศาสดาแล้ว จึงได้ถวายพระเพลิงในวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๖ ซึ่งชาวพุทธเรียกว่า “วันอัฐมีบูชา”

๕. การแจกพระบรมสารีริกธาตุ

เนื่องจากความเคารพที่มีในพระบรมศาสดา เจ้าผู้ครองนครทั้งหลายจึงได้ส่งทูตานุทูตมาขอส่วนแบ่งพระบรมสารีริกธาตุ เพื่อนำไปประดิษฐาน ณ เมืองของตน และเมื่อได้ส่วนแบ่งแล้ว จึงได้นำพระบรมสารีริกธาตุไปบรรจุสถูปเพื่อสักการบูชาที่บ้านเมืองของตน

๖. สังเวชนียสถาน

สังเวชนียสถาน หมายถึง สถานที่ที่ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความระลึกถึงพระพุทธเจ้า มี ๔ แห่ง ดังนี้

- สถานที่ประสูติ อยู่ที่สวนลุมพินีวัน ตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ และกรุงเทวทหะ แคว้นโกถิยะ ปัจจุบันเรียกว่า “รุมมินเด” อยู่ในประเทศเนปาล
- สถานที่ตรัสรู้ ตั้งอยู่ที่อุรุเวลาเสนานิคม ในกรุงราชคฤห์ แคว้นมคธ ปัจจุบันเรียกว่า “พุทธคยา” ตั้งอยู่ที่รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย
- สถานที่แสดงปฐมเทศนา อยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน กรุงพาราณสี แคว้นกาสิ ปัจจุบันอยู่สาธารณรัฐอูตรประเทศ ประเทศอินเดีย
- สถานที่ปรีนิพพาน อยู่ที่สาละวันทยาน ในกรุงกุสินารา แคว้นมัลละ ปัจจุบันอยู่ที่รัฐอูตรประเทศ ประเทศอินเดีย

ศาสนาคริสต์

ศาสดาของศาสนาคริสต์ คือ พระเยซู พระองค์เป็นชาวยิว ประสูติเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ค.ศ. ๑ ที่หมู่บ้านเบธเลแฮม แคว้นยูดา ในดินแดนปาเลสไตน์ บิดาของพระเยซูเป็นช่างไม้ ชื่อว่า โยเซฟ ส่วนมารดาของพระเยซู ชื่อว่า มาเรีย ในวัยเยาว์พระเยซูเป็นเด็กที่สนใจในเรื่องศาสนาและเป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดมาก เมื่อพระองค์อายุย่าง ๓๐ ปี มีโอกาสได้พบกับนักบุญจอห์นและได้รับศีลล้างบาป หลังจากนั้นพระองค์ได้เสด็จไปประทับในป่าแห่งหนึ่ง เพื่อบำเพ็ญศีลภาวนาและนมัสการพระเจ้า เมื่อพระองค์กลับมาจึงได้ประกาศหลักคำสอนเพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

คำสอนของพระเยซูมีหลายเรื่องที่ต่างไปจากคำสอนเดิมของศาสนายูดาห์ ซึ่งถือว่าการประกาศศาสนาคริสต์ ภายหลังจากที่พระเยซูประกาศศาสนาได้เพียงสามปี นักบวชชาวยิวใส่ความฟ้องร้องต่อทางการว่า พระเยซูเป็นกบฏทรยศต่อบ้านเมือง จนในที่สุดพระเยซูถูกจับและถูกตัดสินให้ประหารชีวิต โดยการถูกตรึงบนไม้กางเขนจนสิ้นพระชนม์

ศาสนาอิสลาม

ศาสดาของศาสนาอิสลามคือ นบีมุฮัมมัด พระองค์เป็นชาวอาหรับ ประสูติเมื่อ ค.ศ. ๕๗๐ ที่เมืองเมกกะ หรือบางแห่งเรียกว่า มัคกะฮ์ ในประเทศซาอุดีอาเบีย พระองค์เป็นบุตรของอับดุลละห์ และนางามีนะฮ์ พระองค์กำพร้าตั้งแต่วัยเยาว์ จึงตั้งอยู่ในความอุปการะของลุง โดยช่วยลุงทำงานต่างๆ ในวัยหนุ่มพระองค์ได้ไปทำงานกับนางคอดีญะฮ์ โดยทำหน้าที่ช่วยควบคูกองคาราวาน เพื่อนำสินค้าไปขาย ต่อมาทั้งสองได้แต่งงาน และมีบุตรธิดาด้วยกัน ๖ คน

ในช่วงที่พระองค์ถือกำเนิดนั้น สภาพสังคมของชาวอาหรับอยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรมมาก ผู้คนประพฤติผิดหลักศีลธรรม มุ่งงายกับการบูชารูปเคารพ พระองค์จึงพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว จนวันหนึ่งพระองค์ได้เข้าไปหาความสงบในถ้ำ บนภูเขาอิรอฮ์ ได้มีทูตสวรรค์นำโองการของพระเจ้ามาประทานแก่พระองค์ ให้พระองค์เริ่มประกาศศาสนา คือ บูชาพระเจ้าเพียงองค์เดียวและทำลายรูปเคารพต่างๆ ให้หมดสิ้น การที่พระองค์สอนให้ทำลายรูปเคารพนี้เอง ทำให้เป็นอุปสรรคในการเผยแผ่ศาสนา เพราะขัดกับความรู้สึกของคนทั่วไปที่นับถือรูปเคารพ นบีมุฮัมมัดประกาศศาสนาได้ ๑๓ ปี จึงสามารถรวบรวมแคว้นต่างๆ เป็นอาณาจักรของชาวอาหรับไว้ได้ พระองค์ถึงแก่กรรมเมื่อ ค.ศ. ๖๓๓ ขณะมีพระชนม์อายุ ๖๓ ปี

ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู

ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู เป็น ศาสนาที่ไม่มีศาสดา แต่นับถือเทพเจ้าเป็นที่สักการบูชา ซึ่งในสมัยนั้นคนอินเดียนับถือเทพเจ้าประจำธรรมชาติต่างๆ โดยเชื่อว่า เทพเจ้าเหล่านี้สามารถบันดาลให้เกิดเหตุการณ์ทางธรรมชาติได้ จึงได้มีการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เพื่อบูชาและสรรเสริญเทพเจ้า

ผู้ที่นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดูเชื่อว่า เทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีอยู่ ๓ องค์ ได้แก่ พระพรหม พระวิษณุ และพระศิวะ โดยเทพเจ้าทั้ง ๓ องค์นี้ เป็นองค์เดียวกัน แต่ได้แบ่งภาคออกเป็น ๓ องค์ เพื่อทำหน้าที่ต่างกัน คือ

- ๑) พระพรหม เป็นผู้สร้างโลก และสิ่งสรรพสิ่งต่างๆ
- ๒) พระวิษณุ เป็นผู้รักษาดูแลโลก
- ๓) พระศิวะ เป็นผู้ทำลายโลก เมื่อโลกมีคนชั่วจำนวนมาก

ศาสนาสิกข์

ศาสนาสิกข์นั้นมีศาสดาทั้งหมด ๑๐ องค์ ศาสดาองค์ที่สำคัญที่สุดคือองค์แรก ได้แก่ คุรุนานัก เกิดเมื่อ ค.ศ. ๑๔๖๙ ที่แคว้นปัญจาบ ประเทศอินเดีย พระองค์มีบิดาชื่อ กาลู มีมารดาชื่อ ตฤบตา คุรุนานักมีความรู้เกี่ยวกับศาสนาตั้งแต่วัยเยาว์จนมีความรู้แตกฉานในคัมภีร์พระเวท รวมทั้งได้ศึกษาถึงความเป็นมาของศาสนาต่างๆ จนทำให้สามารถสนทนาเรื่องศาสนากับคณาจารย์ต่างๆ ได้

ต่อมาคุรุนานักบำเพ็ญในป่า และได้พบพระเป็นเจ้าในทางจิต เมื่อพระองค์กลับมาถึงบ้านได้ให้ความช่วยเหลือคนยากจนและดูแลรักษาพยาบาลผู้ที่เจ็บป่วยหลังจากนั้น พระองค์ได้เดินทางสั่งสอนประชาชนไปยังเมืองต่างๆ ทำให้พระองค์มีลูกศิษย์ที่เป็นมุสลิม และพราหมณ์-ฮินดู

ศาสนาสิกข์เป็นศาสนาที่นับถือพระเจ้าเพียงพระองค์เดียว ซึ่งเป็นพระเจ้าสำหรับมนุษยชาติทั้งปวง ผู้ที่นับถือศาสนาสิกข์และผ่านพิธีปาหุลตามแบบศาสนาแล้ว จะได้นามว่า “สิงห์” ลงท้ายชื่อเมื่อทำพิธีแล้ว จะได้รับ “กกะ” ซึ่งได้แก่ เกศ กังขา กฉา กราและกิริปาน

ใบความรู้ (สำหรับครู)

เรื่อง การวาดภาพระบายสี

จิตรกรรม (Painting) หมายถึง ผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการขีดเขียน การวาด และระบายสี เพื่อให้เกิดภาพ เป็นงานศิลปะที่มี ๒ มิติ เป็นรูปแบบไม่มีความลึกหรือนูนหนา แต่สามารถเขียนลงตาให้เห็นว่ามีสามมิติหรือนูนได้ ความงามของจิตรกรรมเกิดจากการใช้สีในลักษณะต่างๆ กัน

องค์ประกอบสำคัญของงานจิตรกรรม คือ

๑. ผู้สร้างงาน หรือ ผู้วาด เรียกว่า จิตรกร
๒. วัสดุที่ใช้รองรับการวาด เช่น กระดาษ ผ้า ผนัง ฯลฯ
๓. สี เป็นสิ่งที่แสดงออกถึงเนื้อหา เรื่องราวเกี่ยวกับผลงาน

งานจิตรกรรมเป็นงานศิลปะที่เก่าแก่ดั้งเดิมของมนุษย์ เริ่มตั้งแต่การขีดเขียนบนผนังถ้ำ บนร่างกาย บนภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ จนพัฒนามาเป็นภาพวาดที่ใช้ประดับตกแต่งในปัจจุบัน การวาดภาพเป็นพื้นฐานของงานศิลปะทุกชนิด ผู้สร้างสรรค์งานจิตรกรรม เรียกว่า จิตรกร (Painter)

งานจิตรกรรม แบ่งออกได้ ๒ ชนิด คือ

๑. การวาดเส้น (Drawing) เป็นการวาดภาพโดยใช้ปากกา หรือดินสอ ขีดเขียนลงไป บนพื้นผิววัสดุรองรับเพื่อให้เกิดภาพ

การวาดเส้น คือ การขีดเขียนให้เป็นเส้นไม่ว่าจะเป็นเส้นเล็ก หรือ เส้นใหญ่ๆ มักมีสีเดียว แต่การวาดเส้นไม่ได้จำกัดที่จะต้องมีสีเดียว อาจมีสีหลายๆ สีก็ได้ การวาดเส้นจัดเป็นพื้นฐานที่สำคัญของงานศิลปะแทบทุกชนิด

๒. การระบายสี (Painting) เป็นการวาดภาพโดยใช้พู่กัน หรือแปรง หรือวัสดุอย่างอื่น ระบายให้เกิดเป็นภาพ การระบายสี ต้องใช้ทักษะการควบคุมสีและเครื่องมือมากกว่าการวาดเส้น ผลงานการระบายสีจะสวยงาม เหมือนจริง และสมบูรณ์แบบมากกว่าการวาดเส้น

เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๐๑,๐๒

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด
๓	เนื้อหาถูกต้อง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำ และมีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงาน ภายในเวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียน สะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหา ไม่ถูกต้อง เขียนเนื้อหาผิด ๑-๓ แห่ง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำ และมีความบกพร่องในการใช้ภาษา บ้าง	ส่งชิ้นงานช้า กว่ากำหนด เล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่ สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง เขียนเนื้อหาผิด มากกว่า ๓ แห่ง ขึ้นไป	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำ ไม่ถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีก คำและมีความบกพร่องในการใช้ ภาษา มาก	ส่งชิ้นงานช้า กว่ากำหนดมาก และต้องทวง ถาม	ผลงานการเขียน ไม่ สะอาด อ่านค่อนข้าง ยากและมีตัวอักษรไม่ ชัดเจน

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

เกณฑ์การให้คะแนน การวาดภาพระบายสี

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน		
	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาดสวยงาม
๓	มีเนื้อหาตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่อง น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสวยงาม สะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาได้เหมาะสม กลมกลืนสมจริง
๒	มีเนื้อหาตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้อง ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่องเป็นส่วนใหญ่ น่าสนใจ มีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีตใช้แสงเงาได้เหมาะสม
๑	มีเนื้อหาตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้องบางส่วน ไม่ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่องเป็นส่วนใหญ่ไม่น่าสนใจ ไม่มีความสวยงาม และไม่มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาดระบายสีไม่ละเอียด ไม่ประณีต ใช้แสงเงาไม่เหมาะสม

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๓ ชื่อแผน คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา

เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

ศาสนาทุกศาสนามีคัมภีร์และหลักธรรม ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จะทำให้การดำรงชีวิตดีขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครูควรหาหนทางที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมของแต่ละศาสนา มาเล่าให้นักเรียนฟัง

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไผ่ใต้ : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการสอนที่ ๓ เรื่อง คัมภีร์และหลักการของแต่ละศาสนา
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดการเรียนรู้	ป.๔	ป.๕	ป.๖
<p>ขั้นนำ</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : สวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ และทบทวนเกี่ยวกับศาสนาต่างๆ ที่เรียนไปแล้ว</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : สทนจนถึงคัมภีร์และหลักการของแต่ละศาสนา</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : ศึกษาเกี่ยวกับ พระคัมภีร์ที่สำคัญของศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย ในใบความรู้ที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๕) และใบความรู้ที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้สรุปความรู้ ลงในใบรู้ฟ</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยมีครูคอยแนะนำเพิ่มเติม</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนชั้น ป.๔-๕ ทำใบงานที่ ๐๑ และ นักเรียนชั้น ป.๖ ทำใบงานที่ ๐๒</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : จัดแสดงในมุมนิทรรศการผลงานแล้วให้นักเรียนได้ชื่นชมผลงาน ครูให้ความรู้และเสนอแนะเพิ่มเติมให้นักเรียน</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับคัมภีร์และหลักการของแต่ละศาสนา และให้การบ้านนักเรียน</p>	<p>การวัดและประเมินผล</p> <p>- การทำใบงานที่ ๐๑</p> <p>- พฤติกรรมการทำงาน</p>	<p>- การทำใบงานที่ ๐๒</p> <p>- พฤติกรรมการทำงาน</p>

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี : หน่วยงานและคัมภีร์ที่ ๓ เรื่อง คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา - วาดภาพระบายสี
--

<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> อธิบายพระคัมภีร์และหลักธรรมของ ศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามได้ (ป.๔-๖) อธิบายพระคัมภีร์และหลักธรรมของ ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม พราหมณ์ ฮินดู และลัทธิได้ (ป.๖)

<p>ทักษะ/กระบวนการ/สมรรถนะที่สำคัญ</p> <ol style="list-style-type: none"> กระบวนการกลุ่ม <p>คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> มีความใฝ่รู้
--

<p>กิจกรรม</p> <p>ขั้นนำ (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูให้นักเรียนสวมหน้ากากให้พระและนางสมาธิ ๕-๑๐ นาที ก่อนเรียนเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ทบทวนเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพุทธศาสนา และศาสนาต่างๆ โดยครูใช้คำถาม ถามนักเรียน เช่น พระนามของพระพุทธเจ้าชื่อว่าอะไร พระพุทธเจ้าปรินิพพานมีพระชนอายุเท่าไร พระเยซูประสูติที่เมืองอะไร ศาสนาอิสลามมีแหล่งกำเนิดอยู่ที่เมืองอะไร นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับคัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา อย่างไรบ้าง เป็นต้น ครูเล่านิทาน เรื่องลิงเจ้าปัญญา <p>ขั้นสอน (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> ร่วมกันสนทนถึงหลักธรรมและคัมภีร์ของแต่ละศาสนา ที่สามารถนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวัน ในด้านการสอนคนให้เป็นคนดี ละเว้นการทำชั่ว มีจิตใจที่งาม (กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น) แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยคละชั้น ได้ศึกษาเกี่ยวกับ พระคัมภีร์และหลักธรรมที่สำคัญของศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย ในใบความรู้ที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๕) และใบความรู้ที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้สรุปความรู้ลงในกระดาษบรู๊ฟ
--

<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ใบความรู้ที่ ๑-๖ นิทาน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ใบงานที่ ๐๑-๐๓

<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินความรู้บอกพระคัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนาและการปฏิบัติตนเป็นคนดี ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม ประเมินคุณธรรม ด้านความใฝ่รู้ ประเมินผลงานศิลปะ

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี : หน่วย่อยยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการสอนที่ ๓ เรื่อง คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p>	<p>(กิจกรรมรวมชั้น) ๓. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยมีครูคอยแนะนำเพิ่มเติม (กิจกรรมเดี่ยว) ๔. นักเรียนชั้น ป.๔-๕ ทำใบงานที่ ๐๑ และ นักเรียนชั้น ป.๖ ทำใบงานที่ ๐๒ (กิจกรรมรวมชั้น) ๕. นักเรียนนำเสนอจัดแสดงในมุมนิทรรศการผลงานแล้วให้นักเรียนได้ชื่นชมผลงาน ครูให้ความรู้และเสนอแนะเพิ่มเติมให้นักเรียน</p> <p>ขั้นสรุป (กิจกรรมรวมชั้น) ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับคัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา โดยครูได้สรุปให้นักเรียนฟังว่า “หลักธรรมของทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี ดังนั้นถ้าบุคคลใดนับถือศาสนาใดก็ต้องปฏิบัติตามหลักธรรมนั้น จึงจะเกิดผลดีต่อตนเองและสังคม” ๒. ครูให้ที่บ้านนักเรียนไปทำแผ่นป้ายหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มาติดไว้ในห้องเรียน เพื่อเป็นการเตือนการปฏิบัติของนักเรียน คนละ ๑ แผ่นป้าย</p>
<p>จุดประสงค์</p>	<p>วิธีการ ๑. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. ประเมินความรู้ จากใบงาน เครื่องมือ ๑. ใบงานที่ ๐๑-๐๒ ๒. แบบบันทึกการประเมินทักษะ ๓. แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม</p>
<p>เกณฑ์การประเมิน ๑. การทำงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่าน การประเมิน ๒. พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่าน การประเมิน</p>	

ใบงานที่ ๐๑ (สำหรับชั้น ป.๔ - ๕)

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มย่อยแต่ละชั้น กลุ่มละ ๓ คน
๒. เลือกประธานและเลขานุการ
๓. นักเรียนร่วมกันเขียนแผนผังความคิดสรุปเกี่ยวกับพระคัมภีร์และหลักธรรมของศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม
๔. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มย่อยชั้นเดียว กลุ่มละ ๓ คน
๒. เลือกประธานและเลขานุการ
๓. นักเรียนร่วมกันเขียนแผนผังความคิดสรุปเกี่ยวกับพระคัมภีร์และหลักธรรมของศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์ฮินดู และศาสนาสิกข์
๔. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอ

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียนชั้น ป.๔ - ๕)

คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา

๑. ศาสนาพุทธ มีคัมภีร์ที่สำคัญชื่อ พระไตรปิฎก ซึ่งบรรจุคำสอนของพระศาสดาสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถือว่าเป็นคัมภีร์สูงสุดในพระพุทธศาสนา โดย คำว่าพระไตรปิฎก มาจากภาษาบาลีคือ ตปิฎก แปลว่า ตะกร้าสามใบ หรือคำสอนสามหมวด (ติ หมายถึง สาม ปิฎก หมายถึง ตำรา คัมภีร์ หรือ กระจาด) แบ่งออกเป็น ๓ ปิฎก คือ ๑. พระวินัยปิฎก ๒. พระสุตตันตปิฎก ๓. พระอภิธรรมปิฎก

๒. ศาสนาคริสต์ มีคัมภีร์ที่สำคัญชื่อ คัมภีร์ไบเบิล แปลว่า หนังสือ เรียกโดยย่อว่าพระคัมภีร์ เป็นหนังสือที่บอกเรื่องราวเกี่ยวกับพระเจ้า มนุษย์ ความบาป และแผนการของพระเจ้าในการช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นจากความพินาศอันเนื่องมาจากความบาปสู่ชีวิตนิรันดร์ เป็นหนังสือที่บันทึกหลักธรรมคำสอนของศาสนาคริสต์ ซึ่งในบางเล่มมีพื้นฐานมาจากหลักคำสอนของศาสนายูดาห์ของชาวยิว ชาวคริสต์เรียกคัมภีร์ไบเบิล

๓. ศาสนาอิสลาม มีคัมภีร์ที่สำคัญชื่อ อัลกุรอาน แปลว่า บทอ่านบทท่อง มีหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม จะเน้นเรื่องความศรัทธาหรือความเชื่อโดยปราศจากการระแวงสงสัย และการปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด ชาวมุสลิมจะต้องปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาด้วยกาย วาจา และใจ พิธีกรรมทางศาสนาที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย จุดมุ่งหมายเพื่อให้ชาวมุสลิมระลึกถึงพระเจ้าและได้พบปะพี่น้องมุสลิม

หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา

๑. อริยสัจ ๔ คือ ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ ได้แก่
 ๑. ทุกข์ คือ ความไม่สบายกายไม่สบายใจ
 ๒. สมุทัย คือ เหตุของความเป็นทุกข์ ได้แก่ ตัณหา
 ๓. นิโรธ คือ ความดับทุกข์ หรือนิพพาน
 ๔. มรรค คือ ข้อปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความดับทุกข์ หมายถึง อริยมรรค ๘ ประกอบด้วย
 - (๑) สัมมาทิฐิ คือ ความเห็นชอบ
 - (๒) สัมมาสังกัปปะ คือ ความดำริชอบ
 - (๓) สัมมาวาจา คือ การเจรจาชอบ
 - (๔) สัมมากัมมันตะ คือ การกระทำชอบ
 - (๕) สัมมาอาชีวะ คือ การเลี้ยงชีพชอบ
 - (๖) สัมมาวายามะ คือ ความพยายามชอบ
 - (๗) สัมมาสติ คือ การตั้งสติชอบ
 - (๘) สัมมาสมาธิ คือ การตั้งใจชอบ

อริยมรรค ๘ เมื่อสรุปรวมแล้วเรียกว่า ไตรสิกขา อันได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา

๒. ชั้น ๕ หรือเบญจชั้น หมายถึง องค์ประกอบของชีวิตมนุษย์ คือ ส่วนที่เป็นร่างกาย และส่วนที่เป็นจิตใจ ได้แก่
๑. รูปชั้น คือ ร่างกายและพฤติกรรมต่างๆ ประกอบด้วยธาตุ ๔ ได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ
 ๒. วิญญาณชั้น คือ ความรู้อารมณ์ที่ผ่านมาจากตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ
 ๓. เวทนาชั้น คือ ความรู้สึก ซึ่งเป็นผลมาจากสุขเวทนา ความสุขทางกายและใจ
ทุกขเวทนา คือ ทุกข์ทางกายและใจ และอุเบกขาเวทนา คือ ความไม่ทุกข์ไม่สุขทางกายและใจ
 ๔. สัญญาชั้น คือ การกำหนดได้ ๖ อย่างจากวิญญาณและเวทนา คือ รูป รส กลิ่น เสียง
 ๕. สังขารชั้น คือ ความคิด แรงจูงใจ สภาพที่ปรุงแต่งจิตใจให้คิดดี คิดชั่ว เป็นผลมาจาก
วิญญาณและเวทนา
๓. ไตรลักษณ์ หมายถึง ลักษณะทั่วไปของสิ่งทั้งหลายทั้งปวงในโลก ได้แก่
๑. อนิจจตา คือ ความไม่เที่ยง
 ๒. ทุกขตา คือ ความเป็นทุกข์
 ๓. อนัตตา คือ ความไม่ใช่ตัวตน

หลักคำสอนของศาสนาคริสต์

๑. หลักคำสอนเรื่อง ตริเอกานุภาพ คือ การนับถือพระเจ้าองค์เดียว แบ่งเป็น ๓ ภาค คือ
 ๑. พระบิดา หมายถึง พระเจ้า
 ๒. พระบุตร หมายถึง พระเยซู
 ๓. พระจิต หมายถึง วิญญาณบริสุทธิ์ในจิตใจของชาวคริสต์ที่มีศรัทธา
๒. หลักคำสอนเรื่องความรัก ศาสนาคริสต์เป็นศาสนา ที่ได้ชื่อว่าเป็นศาสนาแห่งความรัก สอนให้รักพระเจ้า รักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตัวเอง
๓. คำสอนเรื่องบัญญัติ ๑๐ ประการ ได้แก่
 ๑. จงนับถือพระเจ้าองค์เดียว คือ พระยะโฮวาห์
 ๒. อย่าออกนามพระเจ้าโดยไม่สมเหตุ
 ๓. ถือวันพระเจ้าเป็นวันศักดิ์สิทธิ์
 ๔. จงนับถือบิดามารดา
 ๕. อย่าฆ่าคน
 ๖. อย่าผิดประเวณี
 ๗. อย่าลักทรัพย์
 ๘. อย่าใส่ความนินทาว่าร้ายผู้อื่น
 ๙. อย่าคิดมิชอบ
 ๑๐. อย่าโลภในสิ่งของผู้อื่น

๔. อาณาจักรพระเจ้า หมายถึง อาณาจักรแห่งจิตใจที่มีพระเจ้าเป็นเป้าหมาย
หลักคำสอนของศาสนาอิสลาม

๑. หลักศรัทธา ๖ ประการ

๑. ศรัทธาในพระอัลเลาะห์เพียงองค์เดียว
๒. ศรัทธาในบรรดามลาอิกะห์ คือ เทวทูต
๓. ศรัทธาในพระคัมภีร์
๔. ศรัทธาในบรรดาศาสนทูต
๕. ศรัทธาในวันพิพากษา
๖. ศรัทธาในกฎกำหนดสภาวะการณ์

๒. หลักปฏิบัติ ๕ ประการ

๑. การปฏิญาณตน ยอมรับว่าพระอัลเลาะห์เป็นพระเจ้าองค์เดียว
๒. การละหมาด หรือ นมาซ วันละ ๕ ครั้ง
๓. การถือศีลอด หรือ อัสศิยาม หมายถึง การละหรืองดเว้นบริโภคอาหาร
๔. การบริจาคซะกาต หมายถึง การบริจาคทานหรือบริจาคทรัพย์ที่ได้มาด้วยความสุจริต แก่ผู้สมควรรับซะกาต
๕. การประกอบพิธีฮัจญ์ ณ วิหารกะบะห์ ที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ความสอดคล้องของหลักคำสอนทั้ง ๓ ศาสนา

๑. การทำความดี ละเว้นความชั่ว
๒. การแสดงความรัก ความเมตตา และเสียสละ
๓. การเสียสละเพื่อเพื่อนมนุษย์
๔. การพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ขยันหมั่นเพียร
๕. สอนให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ไม่เบียดเบียนกัน

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียนชั้น ป.๖)

คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา

คัมภีร์ของศาสนาในประเทศไทย

๑. ศาสนาพุทธ มีคัมภีร์ที่สำคัญชื่อ พระไตรปิฎก ซึ่งบรรจุคำสอนของพระศาสดาสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถือว่าเป็นคัมภีร์สูงสุดในพระพุทธศาสนา โดย คำว่าพระไตรปิฎก มาจากภาษาบาลีคือ ตปิฎก แปลว่า ตะกร้าสามใบ หรือคำสอนสามหมวด (ติ หมายถึง สาม ปิฎก หมายถึง ตำรา คัมภีร์ หรือ กระจาด) แบ่งออกเป็น ๓ ปิฎก คือ ๑. พระวินัยปิฎก ๒. พระสุตตันตปิฎก ๓. พระอภิธรรมปิฎก

๒. ศาสนาคริสต์ มีคัมภีร์ที่สำคัญชื่อ คัมภีร์ไบเบิล แปลว่า หนังสือ เรียกโดยย่อว่าพระคัมภีร์ เป็นหนังสือที่บอกเรื่องราวเกี่ยวกับพระเจ้า มนุษย์ ความบาป และแผนการของพระเจ้าในการช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นจากความพินาศอันเนื่องจากความบาปสู่ชีวิตนิรันดร์ เป็นหนังสือที่บันทึกหลักธรรมคำสอนของศาสนาคริสต์ ซึ่งในบางเล่มมีพื้นฐานมาจากหลักคำสอนของศาสนายูดาห์ของชาวยิว ชาวคริสต์เรียกคัมภีร์ไบเบิล

๓. ศาสนาอิสลาม มีคัมภีร์ที่สำคัญชื่อ อัลกุรอาน แปลว่า บทอ่านบทท่อง มีหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม จะเน้นเรื่องความศรัทธาหรือความเชื่อโดยปราศจากการระแวงสงสัย และการปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด ชาวมุสลิมจะต้องปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาด้วยกาย วาจา และใจ พิธีกรรมทางศาสนาที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย จุดมุ่งหมายเพื่อให้ชาวมุสลิมระลึกถึงพระเจ้าและได้พบปะพี่น้องมุสลิม

๔. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีคัมภีร์ที่สำคัญเรียกว่า พระเวท แปลว่า ความรู้ คัมภีร์พระเวทมี ๔ เล่ม คือ

๑. ฤคเวท ใช้สวดสรรเสริญพระเจ้า
๒. สามเวท ใช้สวดในพิธีถวายน้ำโสมแด่พระอินทร์และคำสวดขับกล่อมเทพเจ้า
๓. ยชุรเวท เป็นบทสวดประกอบพิธีบวงสรวงต่างๆ

๕. ศาสนาสิกข์ พระมหาคัมภีร์ของศาสนาสิกข์คือ อาดิกรันท์ เป็นที่รวมของพระธรรม บทสวดภาวนา สดุดี พระผู้เป็นเจ้าของ โดยพระศาสดาของสิกข์ และนักบวช นักบุญ และนักปราชญ์ ของอินเดียในสมัยนั้น

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย

หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา

๑. พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย แปลว่า แก้วอันประเสริฐ ๓ ประการ ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ชาวพุทธทุกคนควรมีความเชื่อ และความเลื่อมใสในคุณของพระรัตนตรัย หรือเรียกว่า ศรัทธาในคุณของพระรัตนตรัย หรือศรัทธา ๔ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ศรัทธา ๔ หมายถึง ความเชื่อที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผลความมั่นใจในความจริง มี ๔ ประการ คือ

๑. เชื่อว่ากรรมมีอยู่จริง คือเชื่อว่าการทำอะไรโดยมีเจตนาหรือจงใจทำ ย่อมเป็นกรรม คือ เป็นความชั่ว ความดี เกิดขึ้นในตน
๒. เชื่อว่าผลกรรมมีจริง คือ เชื่อว่าการกระทำแล้วต้องมีผล
๓. เชื่อว่าสัตว์มีกรรมเป็นของตน คือ เชื่อว่าแต่ละคนเป็นเจ้าของกรรมที่ตนทำไว้ และจะต้องได้รับผลเป็นไปตามกรรมของตน
๔. เชื่อพระปัญญาและการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า คือ เชื่อว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้หลักธรรมอันประเสริฐ

พระรัตนตรัย คือ แก้วอันประเสริฐ ๓ ประการ ดังนี้

๕ พระพุทธ คือ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ที่สั่งสอนหนทางแห่งความดับทุกข์แก่มนุษย์ โดยพระองค์ทรงบำเพ็ญพุทธกิจ ๕ ประการ เป็นประจำทุกวัน โดยแบ่งออกเป็น ๕ เวลา ดังนี้ ช่วงเช้า ช่วงเย็น ช่วงค่ำ ช่วงเที่ยงคืน ช่วงใกล้รุ่ง

๕ พระธรรม คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่พระองค์ทรงแสดงและทรงบัญญัติไว้ เพื่อให้พุทธบริษัทได้ยึดถือมาเป็นหลักปฏิบัติ นำชีวิตไปสู่ความสุขและหลุดพ้นจากความทุกข์ พระธรรมที่สำคัญ มีสี่ ดังนี้

๑. อริยสัจ ๔ แปลว่า ความจริงอันประเสริฐ คือ ความจริงที่ทำให้ผู้รู้แจ้งพ้นจากกิเลสและความทุกข์ทั้งปวง มี ๔ ประการ ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

๒. หลักกรรม กรรม หมายถึง การกระทำด้วยเจตนา คำว่า “กรรม” เป็นคำกลางๆ จะมุ่งไปในทางดีก็ได้ ชั่วก็ได้ ทำความชั่วเรียกว่า “อกุศลกรรม” ทำความดีเรียกว่า “กุศลกรรม” ถ้าเราทำสิ่งใดทางกาย เรียกว่า “กายกรรม” ทำด้วยวาจา เรียกว่า “วจีกรรม” ทำด้วยใจนึกคิด เรียกว่า “มโนกรรม”

๓. **พระสงฆ์** คือ สาวกของพระพุทธเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แล้วนำคำสอนมาเผยแผ่แก่คนทั่วไป

๒. ไตรสิกขา

ไตรสิกขา หมายถึง ข้อปฏิบัติที่ต้องศึกษา ๓ ประการ ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา

๓. โฉวาท ๓

คือ หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า มีทั้งสิ้น ๓ ข้อ ที่เรียกว่า โฉวาทปาฏิโมกข์ ซึ่งถือเป็นแก่นแท้หรือหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา ได้แก่

๑. การไม่ทำความชั่ว คือการละเว้นจากการทำสิ่งที่ไม่ดีทั้งหลาย ซึ่งเป็นโฉวาทข้อที่ ๑ ของพระพุทธเจ้า และมีหลักธรรมที่ช่วยสนับสนุนการไม่ให้คนทำชั่ว ดังนี้

๑. เบญจศีลหรือศีล ๕

๒. อบายมุข ๖

๓. อกุศลมูล ๓

๒. การทำความดี เป็นโฉวาทข้อที่ ๒ ของพระพุทธเจ้า ซึ่งการทำความดีสามารถทำได้โดยการปฏิบัติตามหลักธรรมต่างๆ ดังนี้

๑. เบญจธรรม

๒. กุศลมูล ๓

๓. พละ ๔

๔. คารวะ ๖

๕. กตัญญูกตเวทิต่อพระมหากษัตริย์

๖. มงคล ๓๘

๓. การทำจิตให้สะอาดบริสุทธิ์

๔. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาเพื่อแก้ปัญหอบายมุขและสิ่งเสพติด อบายมุขและสิ่งเสพติดเป็นสิ่งที่จะ นำไปสู่ความเสื่อม เมื่อเราเข้าไปเกี่ยวข้องแล้วจะทำความเดือดร้อน และสร้างความเสื่อมเสีย ตลอดจนเกิดโทษทั้งต่อ ร่างกายและจิตใจ

๕. พุทธศาสนสุภาพิต ถือเป็นหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่มีความหมายเป็นคติเตือนใจ เมื่อคนเราได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันย่อมประสบความสำเร็จในการทำงานและการศึกษาเล่าเรียน

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์ที่ควรนำไปปฏิบัติ ได้แก่

๑. หลักความรัก เป็นหลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาคริสต์ มี ๒ ประการ คือ

๑. ความรักระหว่างมนุษย์กับ พระเจ้า
๒. ความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

๒. หลักตรีเอกานุภาพ หมายถึง พระเจ้าองค์เดียว แต่มี ๓ พระบุคคล ได้แก่ พระบิดา พระบุตร

พระจิต

๓. บัญญัติ ๑๐ ประการ เป็นข้อปฏิบัติ ๑๐ ข้อ ที่พระเจ้าทรงประทานให้กับคริสต์ศาสนิกชน

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม ที่ถือเป็นวิธีการดำเนินชีวิตของผู้เป็นมุสลิมที่ต้องนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ได้แก่

๑. หลักศรัทธา ๖ ประการ ได้แก่

๑. ศรัทธาต่ออัลเลาะห์
๒. ศรัทธาต่อเทวทูตของอัลเลาะห์
๓. ศรัทธาต่อพระคัมภีร์ทั้งหลาย
๔. ศรัทธาต่อศาสนทูต
๕. ศรัทธาในวันพิพากษาโลก
๖. ศรัทธาในลิขิตของอัลเลาะห์

๒. หลักปฏิบัติ ๕ ประการ ได้แก่

๑. การปฏิญาณตน
๒. การละหมาด
๓. การบริจาคซะกาต
๔. การถือศีลอด
๕. การประกอบพิธีฮัจญ์

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู มีหลักคำสอนสำคัญ ดังนี้

๑. หลักธรรม ๑๐ ประการ ได้แก่

๑. ฤติ
๒. กษมา
๓. ทมะ
๔. อัสเตยะ
๕. เชาจะ

๖. อินทริยนิครหะ
 ๗. ฐิ
 ๘. วิทยา
 ๙. สัตยา
 ๑๐. อโภชะ
๒. หลักอาศรม ๔ หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินชีวิตของผู้ที่นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ได้แก่
๑. พรหมจารี
 ๒. คฤหัสถ์
 ๓. วานปรสัถ์
 ๔. สันนยาสี

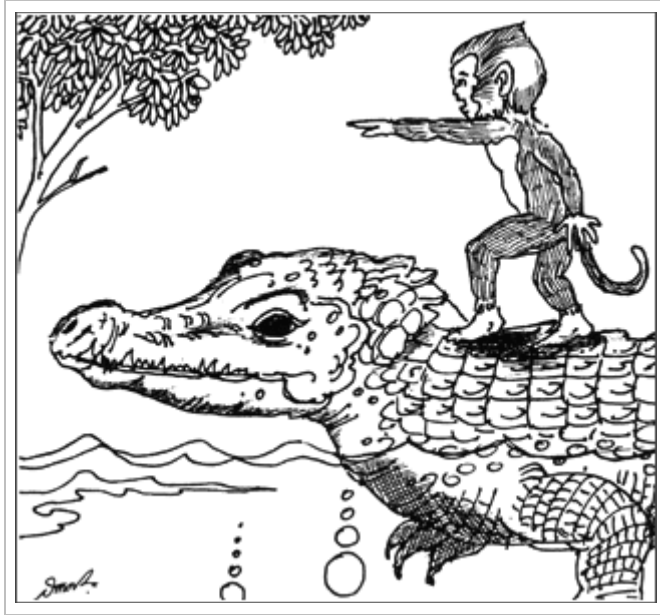
หลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิข

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิข จะเน้นสอนให้คนเราพบกับความสุขที่แท้จริงและรู้จักพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ซึ่งมีหลักสำคัญ ได้แก่

๑. หลักความสุขอันแท้จริง ได้แก่
 ๑. กรรม
 ๒. ปัญญา
 ๓. มหาปีติ
 ๔. พละ
 ๕. สัจจะ
๒. หลักวินัย ได้แก่
 ๑. วินัยทางกาย
 ๒. วินัยทางศีลธรรม
 ๓. วินัยทางจิตใจ

(ที่มา : เยาวลักษณ์ อักษร. (มปป.). **คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.)

นิทานเรื่อง ลิงเจ้าปัญญา

ในสมัยหนึ่ง พระพุทธเจ้าประทับอยู่วัดเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ทรงปรารภพระเทวทัต ผู้พยายามปลงพระชนม์พระองค์ ได้ตรัสอดีตนิทานมาสาธก ว่า...

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระโพธิสัตว์เกิดเป็นพญาลิงมีรูปร่างใหญ่โตสวยงาม มีพละกำลังเท่าช้าง อาศัยอยู่ที่ราวป่า คั่งแม่น้ำแห่งหนึ่ง ในแม่น้ำนั้นมีจระเข้สองฟัวเมีย อาศัยอยู่ วันหนึ่ง จระเข้ตัวเมียเห็นร่างกายของพญาลิงแล้วเกิดแพ้ท้องอยากกินหัวใจลิงตัวนั้น

“พี่ช่วยนำมันมาให้หน่อยนะจ๊ะ”

สามีพูดว่า “น้องจำเราเป็นสัตว์ในน้ำ ลิงเป็นสัตว์บนบก พี่จะจับลิงได้อย่างไรละจ๊ะ” เมียพูดด้วยความน้อยใจว่า “พี่ต้องหาวิธีจับมันมาให้ได้ มิเช่นนั้นน้องขอตายดีกว่า” สามีจึงพูดปลอบใจว่า “น้องจำ อย่างเพิ่งตายเลยจ๊ะ พี่จะไปจับมันมาเดี๋ยวนี้ละจ๊ะ”

ว่าแล้วก็ไปหาพญาลิงที่กำลังลงมาดื่มน้ำที่ฝั่งพอดี ร้องถามขึ้นว่า “ท่านลิง ท่านกินแต่กล้วยที่ฝั่งนี้ไม่เบื่อรีไร ไม่คิดอยากจะข้ามไปกินผลไม้ฝั่งโน้นบ้างหรือ”

ลิงตอบว่า “ท่านจระเข้ แม่น้ำนี้กว้างใหญ่ไพศาล เราจะข้ามไปได้อย่างไร”

จระเข้ ได้ที่จึงเสนอตัวว่า “ถ้าท่านจะไปจริงๆ ก็ขึ้นบนหลังของเราไปก็ได้ เราอาสาจะไปส่ง”

ลิงเชื่อคำพูดของมันจึงได้กระโดดขึ้นบนหลังจระเข้ไป

จระเข้พอลงไปถึงกลางแม่น้ำก็มุดลงดำน้ำ ลิงร้องถามว่า “ท่านแก้มเรา จะให้เราจมน้ำตายรีไรง”

จระเข้ตอบว่า “เรามีได้คิดอาสาจะพาท่านไปฝั่งโน้นจริงๆ หรือก เมียเราแพ้ท้องอยากกินหัวใจท่าน เราจะพาท่านไปให้เมียเรากินต่างหาก”

ลิงพูดขึ้นด้วยเล่ห์ว่า “เพื่อนเอ๋ย ท่านบอกมาก็ดีแล้ว หากหัวใจอยู่ในท้องเราเมื่อกระโดดไปมาบนต้นไม้ หัวใจเราก็แหลกหมดนะสิ หัวใจไม่ได้อยู่กับเรา”

จระเข้หลงกลถามไปว่า “แล้วท่านเอาหัวใจไปไว้ที่ไหนละ”

ลิงจึงชี้ไปที่ต้นมะเดื่อต้นหนึ่งที่ไม่ไกลนักก็มีผลสุกเป็นพวงอยู่ พร้อมกับพูดว่า “นั่นไงหัวใจของเราแขวนอยู่ที่ต้นมะเดื่อนั่นไง”

จระเข้พูดว่า “หากท่านให้หัวใจแก่เรา เราจะไม่ฆ่าท่าน”

ลิงพูดว่า “ถ้าเช่นนั้นท่านพาเราไปที่นั่นสิ เราจะให้หัวใจแก่ท่าน”

จระเข้จึงพาลิงไปส่งที่ต้นมะเดื่อนั้น ลิงกระโดดขึ้นต้นมะเดื่อไปแล้ว พร้อมกับพูดว่า

“เจ้าจระเข้หน้าโง่ หัวใจสัตว์ตัวไหนจะอยู่บนยอดไม้ เจ้าใหญ่แต่ตัวเสียเปล่า่ หนีปัญหาไม่” แล้วกล่าวเป็นคาถาว่า

“เราไม่ต้องการด้วยผลมะม่วง ผลหว้า และผลขนุนที่ท่านเห็นฝั่งสมุทรโน้น ผลมะเดื่อของเราต้นนี้ดีกว่าร่างกายของท่านใหญ่โตเสียเปล่า่แต่ปัญหาไม่สมกับร่างกายเลย จระเข้..ถูกเราลวงแล้วบัดนี้เจ้าจงไปตามสบายเถิด”

จระเข้พอทราบว่หลงกลลิงแล้วก็เป็นทุกข์เสียใจซึ่มเสาะเหมือนกับเสียพนัน มุดกลับยังถิ่นที่อยู่ของตนตามเดิม

▶ นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

คนโง่ยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาด รู้จักใช้
ปัญหาเอาชีวิตรอดมาได้เป็นยอดดี

ที่มา : หนังสือนิทานชาดก เล่มที่ ๒ โดย พระมหาสุนทร สุนทรธมโม (เสนาชูย)

เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๑-๒

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด และสวยงาม
๓	เนื้อหาถูกต้อง ตรงตาม หลักธรรมและคัมภีร์ ของแต่ละศาสนา มี รายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงาน ภายในเวลาที่ กำหนด	- ผลงานการเขียน สะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงาม และสร้างสรรค์มาก
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตาม หลักธรรมและคัมภีร์ ของแต่ละศาสนา แต่รายละเอียดไม่ ครอบคลุม มีลำดับ ความคิด ชัดเจนบ้าง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความ บกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้า กว่ากำหนด เล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่ สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ ชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงาม และสร้างสรรค์บ้าง
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง หรือไม่ตรงตาม หลักธรรมและคัมภีร์ ของแต่ละศาสนา และ มีรายละเอียดไม่ ครอบคลุม มีลำดับ ความคิดไม่ถูกต้อง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความ บกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้า กว่ากำหนด มากและต้อง ทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่ สะอาด อ่านค่อนข้าง ยากและมีตัวอักษรไม่ ชัดเจน - มีการใช้สีที่ไม่ สวยงามและไม่ สร้างสรรค์มาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๔ ชื่อแผน ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน

เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

ศาสนสถานเป็นสถานที่สำคัญของศาสนา ซึ่งจะเป็นสถานที่ในการประกอบพิธีกรรมของศาสนา ดังนั้นนักเรียนจึงต้องช่วยกันบำรุง ดูแลรักษา ศาสนสถานให้สะอาด เหมาะสำหรับการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น ให้เรียนรู้เกี่ยวกับศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ และได้ออกไปทำความสะอาดในศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ได้อี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา สุขศึกษา การงานอาชีพฯ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนเล่าเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักคัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนาที่ได้ตนได้ปฏิบัติให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับศาสนสถานที่มีในชุมชนของตนเอง		
ขั้นสอน	กิจกรรมรวมชั้น : ครูอธิบายให้นักเรียนได้รู้ถึงแนวทางในการบำรุงและดูแลศาสนสถาน ครูและนักเรียนสร้างข้อตกลงในการไปเรียนรู้นอกสถานที่ ที่มีในชุมชนของ นักเรียนแบ่งหน้าที่กันเมื่อไปถึงศาสนสถาน พอเดินทางไปถึงศาสนสถาน (วัด) ได้มีมนต์พระสงฆ์ให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน		
ขั้นสรุป	กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับศาสนสถานที่มีอยู่ในชุมชน และเป็นศาสนสถานของศาสนาที่นักเรียนนับถือ ให้นักเรียนได้ช่วยดูแลรักษา และบำรุงศาสนสถาน ร่วมกันวางแผนการไปทำความสะอาดศาสนสถานในครั้งต่อไปให้เป็นอย่างดีของโรงเรียน		
การวัดและประเมินผล	- การทำใบงานที่ ๐๑ - พฤติกรรมการทำงาน	-การทำให้งานที่ ๐๑ - พฤติกรรมการทำงาน	- การทำให้งานที่ ๐๑ - พฤติกรรมการทำงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา สุขศึกษา การงานอาชีพฯ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <p>ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน</p>	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง) ขั้นนำ (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนเล่าเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักคัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนาที่ได้ตนได้ปฏิบัติให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับศาสนสถานที่มีในชุมชนของตนเอง โดยใช้ภาพศาสนสถานให้นักเรียนได้ดู <p>ขั้นสอน (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูอธิบายให้นักเรียนได้รู้จักแนวทางในการบำรุงและดูแลศาสนสถาน ครูและนักเรียนสร้างข้อตกลงในการไปเรียนรู้สถานอกสถานที่ ที่มีในชุมชนของนักเรียนเช่น วัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เรียนรู้ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน นักเรียนแบ่งหน้าที่กันเมื่อไปถึงศาสนสถาน เช่น กวาดพื้น ถูพื้น เช็ดฝุ่น กวาดหยากไย่ เป็นต้น พอเดินทางไปถึงศาสนสถาน (วัด) ได้มีมนต์พระสงฆ์ให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> วัดหรือศาสนสถาน พระสงฆ์ หรือผู้แทนของศาสนาอื่น ๆ รูปภาพศาสนสถาน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ใบงานที่ ๑๑ 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินความรู้การบอกริธีการปฏิบัติตนในศาสนสถาน และการบำรุงศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือ ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม ประเมินคุณธรรม ด้านความใฝ่รู้
<p>จุดประสงค์ ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> อธิบายวิธีการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในศาสนสถาน และการบำรุงศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือได้ (ป.๔-๖) <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> การทำความสะอาด <p>คุณธรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ความใฝ่รู้ 			

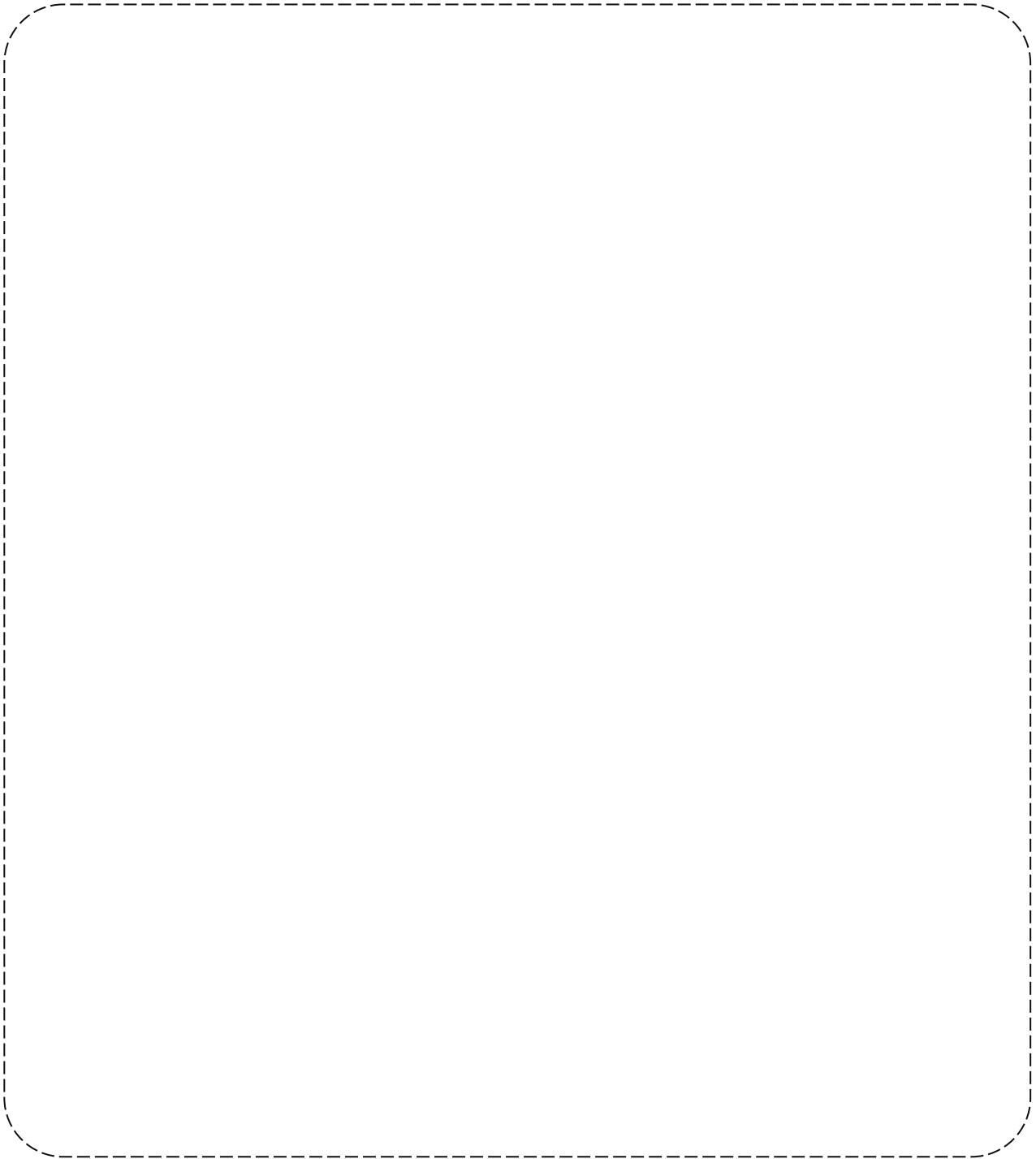
แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้า : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศุขศึกษาฯ การงานอาชีพฯ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p>	<p>(กิจกรรมเดี่ยว) ๗. นักเรียนทุกคนทำใบงานที่ ๑๑</p> <p>ขั้นสรุป (กิจกรรมรวมชั้น) ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับศาสนสถานที่มีอยู่ในชุมชน และเป็นศาสนสถานของศาสนาที่นักเรียนนับถือ ให้นักเรียนได้ช่วยดูแลรักษา และบำรุงศาสนสถาน</p> <p>๒. ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนการไปทำความสะอาดศาสนสถานในครั้งต่อไปให้เป็นงานของโรงเรียน</p>	<p>วิธีการ</p> <p>๑. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน</p> <p>๒. ประเมินความรู้ จากใบงาน</p>
<p>จุดประสงค์</p>		<p>เครื่องมือ</p> <p>๑. ใบงานที่ ๑๑</p> <p>๒. แบบบันทึกการประเมินทักษะ</p> <p>๓. แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>๑. การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมินระดับดี</p> <p>๒. พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมินระดับดี</p>

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง

๑. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปเกี่ยวกับการบำรุงศาสนสถาน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ตัวอย่างสื่อประกอบการสอน

พระอุโบสถ

มัสยิด

โบสถ์คริสต์

เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๑

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด และความสวยงาม
๓	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่าน มีรายละเอียดครบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สกศดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	- ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงามและสร้างสรรค์มาก
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่าน แต่รายละเอียดไม่ครบคลุม มีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สกศดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงามและสร้างสรรค์บ้าง
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้องหรือไม่ตรงตามเรื่องที่อ่านและมีรายละเอียดไม่ครบคลุม มีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สกศดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน - มีการใช้สีที่ไม่สวยงามและไม่สร้างสรรค์มาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำความสะอาด
๓	นักเรียนใช้อุปกรณ์ในการทำความสะอาดได้ถูกต้องและมีผลของการทำความสะอาดอยู่ในระดับดีมาก
๒	นักเรียนใช้อุปกรณ์ในการทำความสะอาดได้ถูกต้องและมีผลของการทำความสะอาดอยู่ในระดับพอใช้
๑	นักเรียนใช้อุปกรณ์ในการทำความสะอาดได้ถูกต้องและมีผลของการทำความสะอาดอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๕ ชื่อแผน สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

ศาสนาทุกศาสนามีสาวก ที่ได้ทำหน้าที่ในการสืบสานและเผยแผ่ศาสนาไปยังชนรุ่นหลังให้ได้เรียนรู้ และปฏิบัติให้ถูกต้อง ดังนั้นนักเรียนควรได้ศึกษาและนำมาปฏิบัติตนให้เป็นคนดี

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูควรจัดหา จัดเตรียม แหล่งเรียนรู้ให้พร้อมและมีความเหมาะสมในการสืบค้นหาข้อมูล
๒. นักเรียนศาสนาอื่นควรศึกษาเกี่ยวกับสาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้าดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สวาก ประวัติสวาก และการปฏิบัติตน
ของสวาก บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา การงานอาชีพฯ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : พบทวนเกี่ยวกับศาสนสถานและการดูแล บำรุงรักษาศาสนสถานที่มีอยู่ในชุมชน สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสวากของ แต่ละศาสนา และการปฏิบัติตนของสวาก		
ขั้นสอน	กิจกรรมรวมชั้น : ครูเล่าประวัติสวากของศาสนาต่างๆ และ สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ กิจกรรมกลุ่มย่อย : นักเรียนสืบค้นข้อมูล บันทึกลงในสมุด และอภิปรายร่วมกันตามกลุ่มของแต่ละชั้น		
ขั้นสรุป	กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูล และสรุปผลงานของนักเรียนเกี่ยวกับการทำใบงาน และสรุปเรื่อง ประวัติของสวาก และวิธีการปฏิบัติตนของสวาก ทดสอบหลังเรียนจำนวน ๑๐ ข้อ สรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๑ นัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการผลงานประจำหน่วยย่อยที่ ๑		
การวัดและประเมินผล	- การทำใบงานที่ ๐๑ - พฤติกรรมการทำงาน	- การทำใบงานที่ ๐๑ - พฤติกรรมการทำงาน	- การทำใบงานที่ ๐๑ - พฤติกรรมการทำงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี : หน่ยย่อยยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สาก ประวัติสาก และการปฏิบัติตนของ สาก บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สาก ประวัติสาก และการปฏิบัติตนของสาก - การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต - การวาดภาพระบายสี 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง) ขั้นนำ (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเกี่ยวกับศาสนสถานและการดูแล บำรุงรักษาศาสนสถานที่มีอยู่ในชุมชน ๒. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสากของแต่ละศาสนา และการปฏิบัติตนของสาก <p>ขั้นสอน (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ครูเล่าประวัติพุทธสาก ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนได้ศึกษาตามในใบความรู้ที่ ๑ ด้วย ๒. สนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติปฏิบัติชอบของพุทธสาก จากเรื่องที่ครูเล่า แล้วให้นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง ๓. ครูสอนนักเรียนเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต และมารยาทในการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ <p>(กิจกรรมกลุ่มย่อย)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๔. นักเรียนเข้ากลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่ม มีนักเรียนทุกชั้น ร่วมกันศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติของสาก และการปฏิบัติตนของสากของแต่ละศาสนา ที่ได้เรียนมาแล้วตามระดับชั้น เช่น ป.๔-๕ สืบค้นของศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์ ส่วน ป. ๖ เพิ่มการศึกษาของศาสนาพราหมณ์ฮินดู และศาสนาซิกข์ ๖. นักเรียนแต่ละคนเขียนสรุปการศึกษาค้นคว้าของตนลงในสมุด ๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายจากการสืบค้นข้อมูล ๗. นักเรียนเขียนสรุปเกี่ยวกับประวัติของสาก การปฏิบัติตนของสาก ตามที่ได้สืบค้น แล้วเขียนบอกความประทับใจ 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ใบความรู้ที่ ๑ ๒. ใบงาน ๓. แบบทดสอบ <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ใบงานที่ ๐๑ 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้การอธิบายประวัติของสาก และวิธีการปฏิบัติตนของสาก ๒. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม ๓. ประเมินคุณธรรม ด้านความใฝ่รู้
<p>จุดประสงค์ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อธิบายประวัติของสาก และวิธีการปฏิบัติตนของสากได้ (ป.๔-๖) <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. กระบวนการกลุ่ม ๒. สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ๓. การวาดภาพระบายสี <p>คุณธรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ความใฝ่รู้ 			

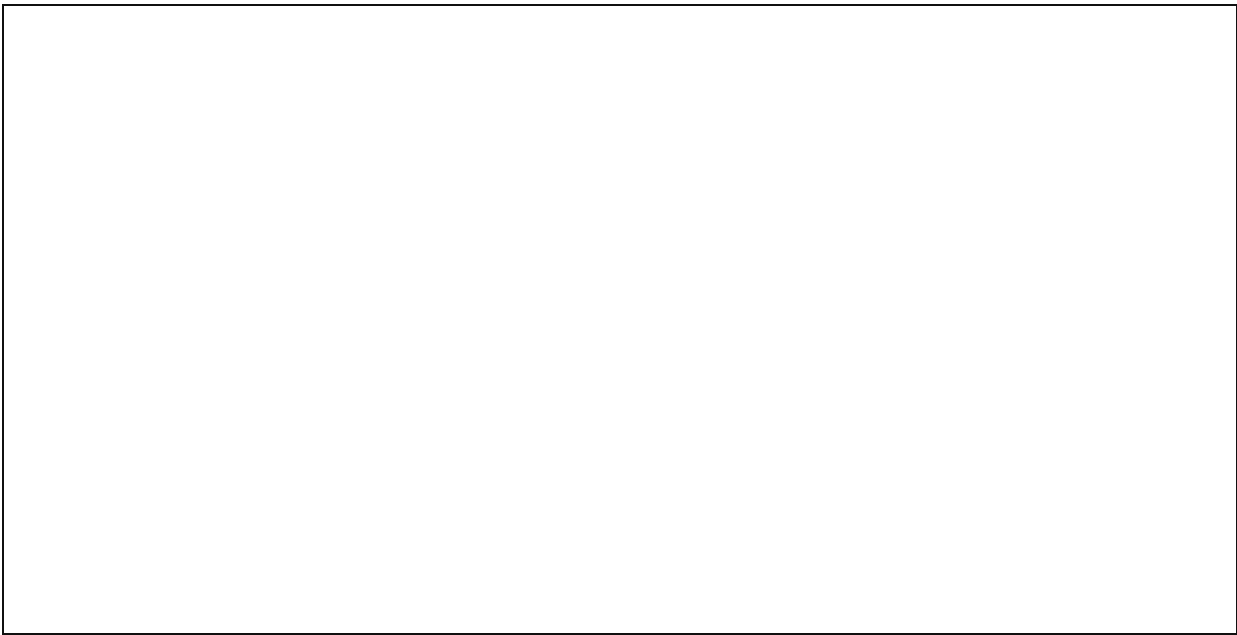
แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้า : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สภา ประวัติสภา และการปฏิบัติตน
ของสภา บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา การงานอาชีพฯ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p>	<p>(กิจกรรมเดี่ยว) ๘. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑</p> <p>ขั้นสรุป (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <p>๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูล และสรุปผลงานของนักเรียน เกี่ยวกับการทำใบงาน และสรุปเรื่องประวัติของสภา และวิธีการของปฏิบัติตนของ สภา</p> <p>๒. ทดสอบหลังเรียนจำนวน ๑๐ ข้อ</p> <p>๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา</p> <p>๔. ครูและนักเรียนร่วมกันตีความการจัดนิทรรศการผลงานประจำหน่วยย่อยที่ ๑ โดยให้นักเรียนนำผลงานที่ได้ทำมาทั้งหมดจากการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๑ มาจัด นิทรรศการในห้องนิทรรศการของโรงเรียน โดยนัดหมายในเวลากลางหลังเลิกเรียน</p>	<p>วิธีการ</p> <p>๑. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน</p> <p>๒. ประเมินความรู้ จากใบงาน</p>
<p>จุดประสงค์</p>		<p>เครื่องมือ</p> <p>๑. ใบงานที่ ๐๑</p> <p>๒. แบบบันทึกกาประเมินทักษะ</p> <p>๓. แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>๑. การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน ประเมินระดับดี</p> <p>๒. พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนน ตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่าน การประเมินระดับดี</p>

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนเขียนสรุปเกี่ยวกับประวัติของสาวก และวิธีการปฏิบัติตนของสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ พร้อมกับวาดภาพประกอบ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ที่ ๑

ประวัติพุทธสาวก

พระราธะ

พระราธะ เดิมเป็นพราหมณ์อาศัยอยู่ในเมืองราชคฤห์ เมื่อแก่ลงถูกทอดทิ้ง จึงไปอาศัยอยู่กับวัด ต่อมาประสงค์จะบวช แต่ก็ไม่มีใครรับบวชให้ จึงเสียใจจนร่างกายซูบผอม

วันหนึ่งพระพุทธเจ้าได้ทรงพระดำเนินอยู่ในบริเวณพระวิหารและได้ทอดพระเนตรเห็นราชพราหมณ์มีร่างกายซูบผอม ผิวพรรณหมองคล้ำ ไม่ผ่องใส ตรัสถามได้ความว่า ราชพราหมณ์อยากบวชแต่ไม่มีใครรับบวชให้ เมื่อไม่ได้บวชสมประสงค์จึงได้เป็นเช่นนั้น พระศาสดาตรัสถามเหล่าภิกษุว่า “ใครที่ระลึกถึงอุปการะของพราหมณ์ผู้นี้ได้บ้าง” พระสารีบุตรระลึกได้ว่าครั้งหนึ่งเคยได้รับบิณฑบาตเป็นข้าว ๑ ทักพี พระพุทธเจ้าจึงทรงอนุญาตให้พระสีบุตรบวชให้ราชพราหมณ์ด้วยวิธี ญัตติจตุตถกรรม เป็นการบวชโดยได้ขอมติจากคณะสงฆ์ จึงถือว่าราชพราหมณ์ด้วยวิธี ญัตติจตุตถกรรม เป็นการบวชโดยได้ขอมติจากคณะสงฆ์ จึงถือว่าราชพราหมณ์ได้อุปสมบทด้วยวิธีนี้เป็นบุคคลแรก

เมื่อบวชแล้วพระราธะได้เที่ยวจาริกไปกับพระสารีบุตร ไม่นานก็สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ต่อมาพระสารีบุตรได้มาเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา พระองค์ตรัสถามถึงพระราธะว่าเป็นอย่างไร พระสารีบุตรได้กราบทูลว่า “เป็นคนว่าง่ายสอนง่าย เมื่อแนะนำสั่งสอนว่า สิ่งนี้ควรทำสิ่งนั้นไม่ควรทำ ท่านจงทำอย่างนี้อย่าทำอย่างนั้น พระราธะไม่เคยโกรธเลย”

ภาพจาก : <http://www.dmc.tv/>

ทีฆิติโกสลชาดก (ผู้ไม่ทำลายโอวาท)

ครั้งหนึ่งพระพุทธองค์ประทับอยู่ ณ พระเชตุวัน ทรงปรารภถึงภิกษุเมืองโกสัมพี ทะเลาะวิวาทกัน ไม่ปฏิบัติตามโอวาทที่พระองค์ทรงให้ไว้ จึงได้ตรัสทีฆิติโกสลชาดก ดังนี้

เมื่อครั้งอดีตกาลพระเจ้าพรหมทัตผู้เป็นกษัตริย์ครองกรุงพาราณสี ทำศึกชนะและได้ฆ่าพระเจ้าทีฆิติโกสลและพระมเหสี แต่ทีฆากุมารซึ่งเป็นพระราชโอรสหนีไปได้ ต่อมาทีฆากุมารเติบโตขึ้น จึงได้เข้ามาถวายตัวเป็นทหารรับใช้คนสนิทของพระเจ้าพรหมทัต

อยู่มาวันหนึ่งพระเจ้าพรหมทัตออกประพาสป่ากับทีฆากุมารและเปลอบรรทมหลับไป ทีฆากุมารจึงได้คิดที่จะฆ่าพระเจ้าพรหมทัตแต่ระลึกถึงโอวาทที่บิดามารดาให้ไว้ได้ว่า เวย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร จึงคิดว่าถึงตัวตายก็ไม่ทำลายคำสอนของบิดามารดา

ทีฆากุมารบอกความจริงให้พระเจ้าพรหมทัตว่าตนเป็นใครและไม่คิดประทุษร้ายพระเจ้าพรหมทัตอีกต่อไป พระเจ้าพรหมทัตก็ทรงให้สัญญาว่าจะไม่ประทุษร้ายต่อทีฆากุมารเช่นกัน ต่อมาพระเจ้าพรหมทัตจึงได้พระราชทานพระธิดา แล้วมอบพระราชบัลลังก์ให้ทีฆากุมารปกครอง

ครั้งพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาจบลง จึงตรัสว่า “พระเจ้าทีฆิติโกสลและพระมเหสี ได้มาเป็นพระบิดาและพระมารดาแห่งเรา ส่วนทีฆากุมารได้มาเป็นเรา ผู้เป็นตถาคตในชาตินี้”

ภาพจาก : <http://www.dmc.tv/>

สัพพทาฐิชาตค (ความโลภทำให้เสื่อมลาภ)

เมื่อพระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ เวฬุวันมหาวิหาร ได้ทรงปรารภเรื่องของพระเทวทัตต์ผู้มีบริวารมาก แต่ต้องเสื่อมจากลาภเพราะประมาทลืมตัว จึงได้ตรัสสัพพทาฐิชาตค ดังนี้

ในสมัยพระเจ้าพรหมทัตเสวยราชสมบัติ ณ เมืองพาราณสี บุโรหิตของพระองค์ เป็นผู้ชำนาญมนตรีวิเศษกลับใจให้หลง วันหนึ่งบุโรหิตได้ไปนั่งท่องมนตร์บนเนินสูงแห่งหนึ่ง ขณะนั้นสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งนอนอยู่ในโพรงมันได้ยินมนตร์นั้นและท่องจำได้คล่อง

ต่อมาสุนัขจิ้งจอกร้ายมนตรีบังคับสัตว์ทั้งหลายให้อยู่ในอำนาจแล้วตั้งตนเป็นใหญ่นามว่า สัพพทาฐิ แล้วให้ราชสีห์ขึ้นเหยียบบนหลังข้างสองเชือก โดยที่สัพพทาฐิและมเหสีขึ้นไปนั่งบนหลังราชสีห์ ซึ่งนับเป็นอิสริยยศอันยิ่งใหญ่

ด้วยความที่หลงในอำนาจสัพพทาฐิจึงได้คิดจะชิงราชสมบัติของพระเจ้าพรหมทัตต์ โดยคิดจะให้ราชสีห์เปล่งสีหนาททำให้ชาวเมืองแก้วหูแตกสิ้นชีวิต บุโรหิตจึงออกอุบายให้ชาวเมืองนำเอาแป้งอุดหูไว้ เมื่อราชสีห์เปล่งสีหนาท ชาวเมืองก็ไม่ได้ยิน แต่บริวารของสัพพทาฐิต่างตกใจกลัว และแตกตื่นวิ่งหนี รวมถึงข้างทั้งสองเชือกก็ได้สลัดสัพพทาฐิและมเหสีตกลงมา และเหยียบจนแหลกถึงสิ้นชีวิตในที่นั้น

ครั้นพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาจบลง จึงตรัสว่า “สุนัขจิ้งจอกร้ายในกาลนั้นคือ พระเทวทัตต์ พระเจ้าพรหมทัตต์ คือ พระสารีบุตร ส่วนบุโรหิตนั้นได้มาเป็นเรา ผู้เป็นตถาคตในชาตินี้”

ภาพจาก : <http://www.dmc.tv/>

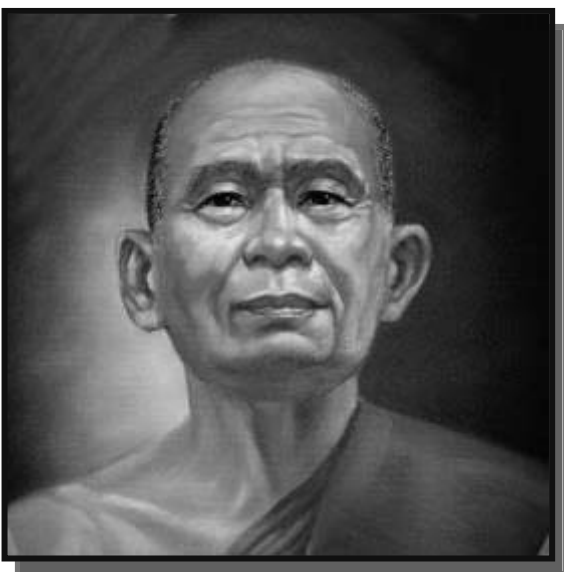
พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นโอรสของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ทรงขึ้นครองราชย์เป็น พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๓ แห่ง กรุงสุโขทัยต่อจากพ่อขุนบานเมือง ซึ่งทรงเป็นพระเชษฐา พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงเป็น พระมหากษัตริย์ที่มีพระปรีชาสามารถสูง ทรงเป็นนักปราชญ์และ ทรงเป็นนักรบที่เก่งกล้าสามารถ เมื่อ

พระองค์มีพระชนมายุ ๑๙ พรรษา ได้ตามเสด็จพระบิดาไปรบกับขุนสามชนเจ้าเมืองฉอด ขณะที่พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ทรงกำลังชนช้างเสียที่ขุนสามชน และต่อมาพระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๒ พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่เป็นมหาราชองค์แรกของไทย เพราะได้ทรงทำคุณูปการอย่างมากมายในรัชสมัยของพระองค์ ทั้งด้านการปกครอง ด้านศาสนา และด้านภาษาและวรรณกรรม

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงมีพระนามเดิมว่า พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าवासกรี ประสูติเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๓๓ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และเจ้าจอมมารดาจ้อย ซึ่งต่อมาพระมารดาได้รับสถาปนาให้เป็นท้าวทรงกันดาล

พระองค์ทรงบรรพชาเป็นสามเณร เมื่อทรงมีพระชนมายุ ๑๒ พรรษา และประทับอยู่ที่วัดพระเชตุพนฯ และทรงศึกษาอยู่ในสำนักของสมเด็จพระพนรัตน์ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๓๕๔ ได้

ผนวชเป็นพระภิกษุ

เมื่อ พ.ศ ๒๓๕๗ สมเด็จพระพนรัตน์พระอาจารย์ของพระองค์มรณภาพ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงทรงแต่งตั้งให้พระองค์ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ ซึ่งยังรวมถึงตำแหน่งพระราชคณะอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานตำแหน่งแด่สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรสขึ้นเป็นเจ้าคณะกลาง ปกครองพระอารามหลวงและอารามราษฎร์ทั้งหมดในมณฑลกรุงเทพฯ พร้อมกับทรงเทียบสมณศักดิ์ให้เสมอพระราชคณะ

สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงมีพระปรีชาสามารถในทางกวีอย่างมาก วรรณคดีที่ทรงนิพนธ์ไว้ถือเป็นตำราของกวีรุ่นหลัง และเป็นวรรณคดีที่มีชื่อเสียงตราบจนทุกวันนี้ เช่น ลิลิตตะเลงพ่าย ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก เป็นต้น

สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส พระองค์ทรงสิ้นพระชนม์ด้วยโรคชรา เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ ๒๓๙๖ รวมเวลาที่ทรงผนวชในบวรพระพุทธศาสนา ๔๒ พรรษา และทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราช เป็นเวลา ๑ ปี ๔ เดือน

สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงทำนุบำรุงสืบทอดพระพุทธศาสนา สมควรที่ชาวพุทธพึงยกย่องสรรเสริญ ถือเป็นแบบอย่างที่ดีควรนำมาประพฤติปฏิบัติต่อไป อีกทั้งพระองค์ยังทรงได้รับการประกาศยกย่องจากองค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ในฐานะปูชนียบุคคล ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมระดับโลก ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๓

ที่มา : เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (มปป.). **คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๐๑
เกณฑ์การประเมินการเขียนและการวาดภาพประกอบ

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาด สวยงาม	การเขียน
๓	มีเนื้อหาตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	ออกแบบรูปภาพวาด สอดคล้องกับเรื่อง น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสวยงาม สะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาได้เหมาะสม กลมกลืนสมจริง	เขียนสรุปเนื้อหา ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับภาพที่วาด
๒	มีเนื้อหาตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาด สอดคล้องกับเรื่องเป็นส่วนใหญ่ น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีตใช้แสงเงาได้เหมาะสม	เขียนสรุปเนื้อหา ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับภาพที่วาด และมีคำที่เขียนผิด ๑ คำ
๑	มีเนื้อตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้อง บางส่วน ไม่ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาด สอดคล้องกับเรื่องเป็นส่วนใหญ่ ไม่น่าสนใจ ไม่มีความสวยงามและไม่มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาด ระบายสีไม่ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาไม่เหมาะสม	เขียนสรุปเนื้อหา ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับภาพที่วาด และมีคำที่เขียนผิดมากกว่า ๒ คำ

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

ระดับคะแนน	การสืบค้นข้อมูล
๓	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ และได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
๒	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ แต่ข้อมูลไม่สมบูรณ์
๑	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ หรือได้แต่ไม่คล่อง และข้อมูลไม่สมบูรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน การวาดภาพระบายสี

ระดับคะแนน	รายการประเมิน		
	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาดสวยงาม
๓	มีเนื้อหาตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่อง น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสวยงาม สะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาได้เหมาะสม กลมกลืนสมจริง
๒	มีเนื้อหาตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้อง ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่องเป็นส่วนใหญ่ น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีตใช้แสงเงาได้เหมาะสม
๑	มีเนื้อตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้อง บางส่วน ไม่ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่องเป็นส่วนใหญ่ไม่ น่าสนใจ ไม่มีความสวยงาม และไม่มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาดระบายสีไม่ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาไม่เหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบ่งพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบ่งพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา
ประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑๐ ข้อ

.....
คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ก. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
- ข. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นพระมารดาผู้อภิบาล ๒ กษัตริย์ไทย
- ค. ผู้ดี คือ ผู้ประพฤติชอบทั้ง ๓ ระดับ คือ ระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน และระดับชุมชน
- ง. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเป็นสมเด็จพระย่าของแผ่นดิน

๒. ข้อใดกล่าวถึงพระพุทธศาสนาได้ถูกต้องที่สุด

- ก. พระพุทธศาสนาถือกำเนิดในประเทศเนปาล
- ข. พระพุทธศาสนากำเนิดมาแล้วประมาณ ๓,๕๐๐ ปี
- ค. พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา
- ง. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วันคริสต์มาสและวันอาสาฬหบูชา

๓. ข้อใดกล่าวถึง “ปัญจวัคคีย์” ไม่ถูกต้อง

- ก. ทำให้เกิดวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วันวิสาขบูชา
- ข. เคยปรนนิบัติรับใช้พระพุทธเจ้า
- ค. มีพระสงฆ์องค์แรกเกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา
- ง. มีพระรัตนตรัยครบสาม

๔. ข้อใดเกี่ยวข้องกับพระเจ้าพิมพิสารตามประวัติพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องที่สุด

- ก. เคยปรนนิบัติรับใช้พระพุทธเจ้า
- ข. ทำให้เกิดวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วันอาสาฬหบูชา
- ค. มีพระรัตนตรัยครบสาม
- ง. ทรงถวายวัดเวฬุวัน (สวนไผ่) ซึ่งเป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา

๕. วันใด เป็นวันสำคัญของศาสนาคริสต์

- ก. วันที่ ๑ มกราคม ของทุกๆ ปี
- ข. วันที่ ๒๕ มกราคม ของทุกๆ ปี
- ค. วันที่ ๒๕ ธันวาคม ของทุกๆ ปี
- ง. วันที่ ๑๐ ธันวาคม ของทุกๆ ปี

๖. ข้อใดกล่าวถึงศาสนาอิสลามไม่ถูกต้อง

- ก. ชาวไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือนับถือศาสนาอิสลามมากกว่าพระพุทธศาสนา
- ข. ศาสนาอิสลามกำเนิดขึ้นที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย
- ค. ผู้นับถือศาสนาอิสลาม เรียกว่า มุสลิม
- ง. นบีมุฮัมมัด เป็นศาสดาของศาสนาอิสลาม

๗. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
- ก. การละหมาด การถือศีลอด เป็นการปฏิบัติตนของศาสนาคริสต์
 - ข. ศาสนาคริสต์มีหลักธรรมสำคัญ ได้แก่ บัญญัติ ๓ ประการ หลักความรักในพระเจ้า
 - ค. พรหมวิหาร ๔ เป็นหลักธรรมที่ละเว้นจากความชั่ว
 - ง. โอวาทปาฏิโมกข์หรือโอวาท ๓ เป็นหลักธรรมที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา
๘. บุคคลใดแสดงออกทางวาจาได้เหมาะสมที่สุด
- ก. สมศรีพูดกับคุณครูว่า “คุณครูไปเที่ยวด้วยหนูไหม”
 - ข. สมคิดพูดกับสมชายว่า “เราคงจะไปเที่ยวกับเธอไม่ได้นะ”
 - ค. ธนุบอกคุณพ่อว่า “วันนี้เราไม่ไปโรงเรียนนะ”
 - ง. พิชัยพูดกับพระที่เดินผ่านว่า “ไปไหนครับ”
๙. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย
- ก. เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
 - ข. เป็นแหล่งจัดงานรื่นเริง
 - ค. เป็นศูนย์รวมการทำความดี
 - ง. เป็นที่ประกอบศาสนพิธีและเป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม
๑๐. หลักคำสอนใดที่ทุกๆ ศาสนามีเหมือนกัน
- ก. สอนให้ทุกคนละหมาดวันละ ๕ เวลา
 - ข. สอนให้ทุกคนบริจาคทาน
 - ค. สอนให้ทุกคนนับถือพระเจ้าองค์เดียว
 - ง. สอนให้ทุกคนทำความดี

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา
 ประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๐ ข้อ

คำชี้แจง นักเรียนเลือกตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ศาสดาของศาสนาคริสต์ เป็นคนเชื้อชาติใด
 - ก. อเมริกา
 - ข. อาหรับ
 - ค. อังกฤษ
 - ง. ยิว
๒. ศาสดาของพระพุทธศาสนาคือใคร
 - ก. พระเยซู
 - ข. พระพุทธเจ้า
 - ค. พระอัลเลาะห์
 - ง. พระนบีมูฮัมมัด
๓. ข้อใดหมายถึงเจ้าชายสิทธัตถะ
 - ก. พระราชโอรสของพระพุทธเจ้า
 - ข. พระนามเดิมของพระสารีบุตร
 - ค. พระบิดาของพระพุทธเจ้า
 - ง. พระนามเดิมของพระพุทธเจ้า
๔. ศาสนาใดสอนให้ศาสนิกชนถือศีลอด
 - ก. ศาสนาพุทธ
 - ข. ศาสนาคริสต์
 - ค. ศาสนาอิสลาม
 - ง. ศาสนาพราหมณ์
๕. ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ เป็นความหมายของหลักธรรมใด
 - ก. อริยสัจ ๔
 - ข. ไตรสิกขา
 - ค. หลักกรรม
 - ง. พระรัตนตรัย
๖. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงทรงออกผนวช
 - ก. ทำตามประเพณี
 - ข. ทดแทนบุญคุณพระมารดา
 - ค. ต้องการหลุดพ้นจากความทุกข์
 - ง. มีความสะดวกสบายมากเกินไป
๗. ศาสดา หมายความว่าอย่างไร
 - ก. พระพุทธรูป
 - ข. ศาสนสถาน
 - ค. วัดหรือโบสถ์
 - ง. ผู้ก่อตั้งศาสนา
๘. ศาสนาคริสต์ มีถิ่นกำเนิดในประเทศใด
 - ก. คูเวต
 - ข. อิหร่าน
 - ค. อิสราเอล
 - ง. ซาอุดีอาระเบีย
๙. ข้อใดคือ พระเจ้าในศาสนาอิสลาม
 - ก. พระพรหม
 - ข. พระอัลเลาะห์
 - ค. พระยะโฮวา
 - ง. พระพุทธเจ้า
๑๐. ศิลปะในข้อใด ที่มีการสร้างสรรค์เกี่ยวกับศาสนาเป็นส่วนใหญ่
 - ก. งานปั้นดินเผา
 - ข. งานจิตรกรรมฝาผนัง
 - ค. งานแกะสลักผักผลไม้
 - ง. งานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา
ประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐ ข้อ

.....
คำชี้แจง นักเรียนเลือกตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การพูดบิดเบือนจากความจริง เป็นการกระทำที่ผิดศีลข้อใด

ก. ศีลข้อ ๑	ข. ศีลข้อ ๒
ค. ศีลข้อ ๓	ง. ศีลข้อ ๔
๒. วันถวายพระเพลิงของพระพุทธเจ้า เรียกว่าวันอะไร

ก. วันมาฆบูชา	ข. วันวิสาขบูชา
ค. วันอัฐมีบูชา	ง. วันอาสาฬหบูชา
๓. รุมินเด ปัจจุบันอยู่ในประเทศใด

ก. อินเดีย	ข. เนปาล
ค. บังคลาเทศ	ง. ศรีลังกา
๔. ปัจจุบันสถานที่ปรินิพพาน ตั้งอยู่ในสถานที่ใด

ก. รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย	ข. รัฐพิหาร ประเทศเนปาล
ค. สวบลุมพินี ประเทศเนปาล	ง. รัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย
๕. พระพุทธเจ้าทรงจำพรรษาสุดท้ายที่ใด

ก. บ้านเวฬุคาม	ข. กรุงกุสินารา
ค. วัดเวฬุวัน	ง. เมืองสาวัตถี
๖. ข้อใดเป็นคัมภีร์สำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ก. คัมภีร์ไบเบิล	ข. พระไตรปิฎก
ค. คัมภีร์พระเวท	ง. คัมภีร์อัลกุรอาน
๗. การประกอบพิธีฮัจญ์ จัดขึ้นที่ใด

ก. นครเมกกะ	ข. เมืองเยรูซาเลม
ค. หมู่บ้านเบธเลเฮม	ง. สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
๘. เดือนรอมฎอน ตามปฏิทินของศาสนาอิสลามจะต้องปฏิบัติใดข้อใด

ก. การถือศีลอด	ข. การละหมาด
ค. การปฏิญาณตน	ง. การบริจาคซะกาต
๙. ข้อใดเป็นความหมายของ ปัญญาพละ

ก. กำล้างความรัก	ข. กำล้างปัญญา
ค. กำล้างความเพียร	ง. กำล้างการสงเคราะห์
๑๐. จุดมุ่งหมายสำคัญของทุกศาสนา คือข้อใด

ก. ให้ศาสนิกชนหมั่นฝึกสมาธิ	ข. เน้นการให้ศาสนิกชนบริจาค
ค. สอนให้ศาสนิกชนมุ่งทำความดี	ง. เน้นให้ศาสนิกชนมีความรักมอบให้แก่กัน

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี ประถมศึกษาปีที่ ๔

๑. ก	๖. ก
๒. ค	๗. ง
๓. ก	๘. ข
๔. ง	๙. ข
๕. ค	๑๐. ง

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี ประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ง	๖. ค
๒. ข	๗. ง
๓. ง	๘. ค
๔. ค	๙. ข
๕. ก	๑๐. ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี ประถมศึกษาปีที่ ๖

๑. ง	๖. ค
๒. ค	๗. ก
๓. ข	๘. ก
๔. ง	๙. ข
๕. ก	๑๐. ค

หน่วยย่อยที่ ๒
ปฏิบัติมาเป็นิจ

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๒ ชื่อหน่วย ปฏิบัติมาเป็นนิจ

จำนวนเวลาเรียน ๑๐ ชั่วโมง จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๔ แผน

สาระสำคัญของหน่วยย่อย

ศาสนาทุกศาสนามีศาสนพิธีและพิธีกรรม ที่จะต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม เมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีหรือพิธีกรรม รวมถึงนักเรียนต้องรู้จักการทำความเคารพพระรัตนตรัยให้ถูกต้อง การปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักโอวาท ๓

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ.ส ๑.๑	ป.๔/๔	ป.๔/๗	
	ป.๕/๔	ป.๕/๕	ป.๕/๗
	ป.๖/๔	ป.๖/๗	ป.๖/๙
มฐ.ส ๑.๒	ป.๔/๒	ป.๔/๓	
	ป.๕/๑	ป.๕/๒	ป.๕/๓
	ป.๖/๒	ป.๖/๓	ป.๖/๔

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลักของหน่วย

ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ

การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธ และศาสนาที่ตนนับถือ

การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย

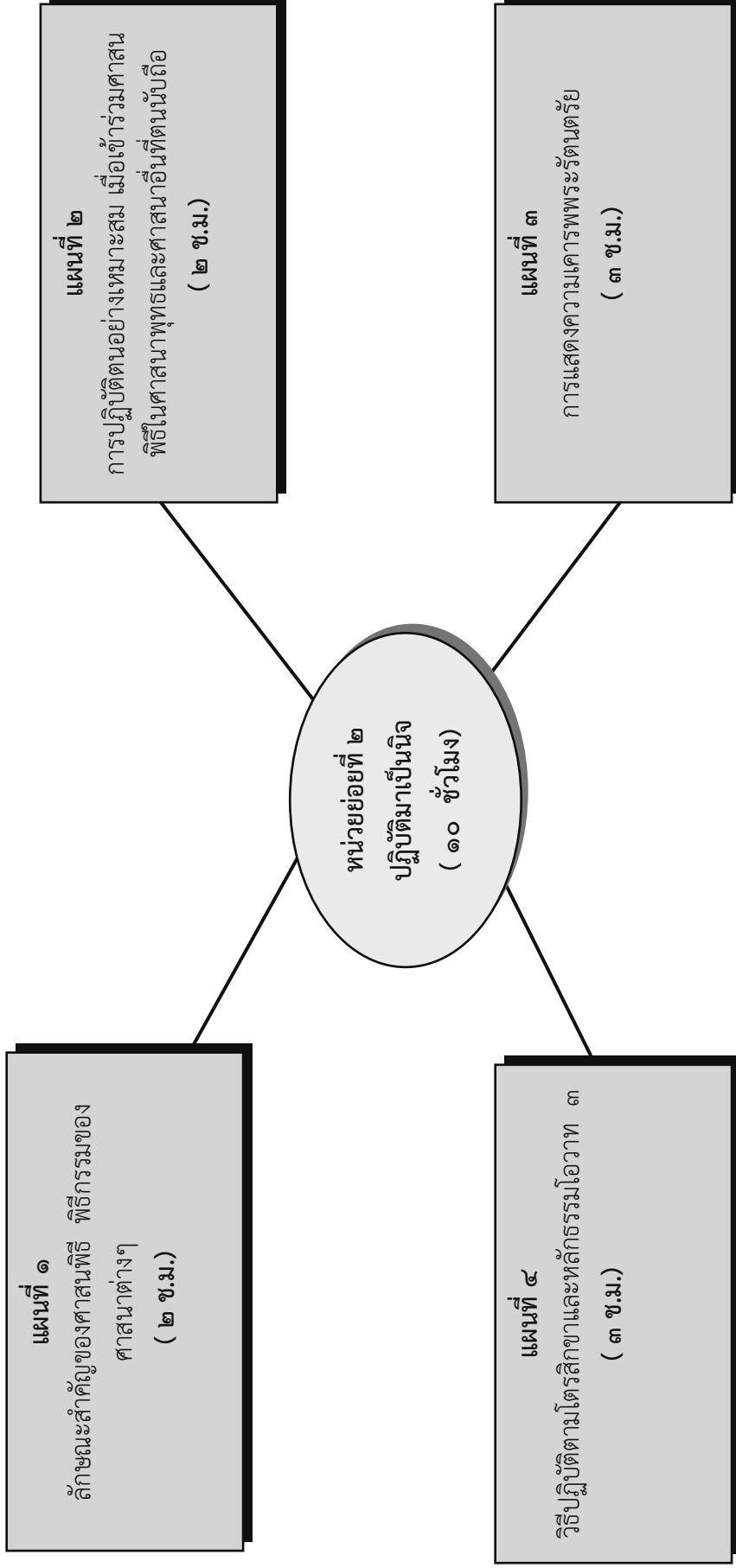

วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓

โครงสร้างหน่วยย่อย

แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๑	ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ	๒ ชั่วโมง	
๒	การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธและศาสนาที่ตนนับถือ	๒ ชั่วโมง	
๓	การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย	๓ ชั่วโมง	
๔	วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓	๓ ชั่วโมง	

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี
หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ (๑๐ ชั่วโมง)

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๑ ชื่อแผน ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

ศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในศาสนพิธี เป็นกิจกรรมที่พุทธศาสนิกชนควรได้เรียนรู้เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง รวมถึงการปฏิบัติในการแสดงตนเป็นพุทธมามกะของนักเรียนที่จะประกาศตนเป็นพุทธศาสนิกชน เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งที่จะต้องให้นักเรียนได้ปฏิบัติ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น ควรได้ศึกษาเกี่ยวกับศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนา และการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในศาสนพิธีของศาสนาที่ตนนับถือ

๒. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะของชาวพุทธ ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจให้ชัดเจน ก่อนที่จะให้นักเรียนได้ปฏิบัติ ส่วนศาสนาอื่นให้ทำกิจกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกิจกรรมนี้

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี : หน่วยงานย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ แผนการเรียนรู้ที่ ๑
เรื่อง ลักษณะสำคัญของศาสนาพืธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวทางการจัดการการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ทดสอบก่อนเรียนหน่วยย่อยที่ ๒	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบก่อนเรียน
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนดูภาพศาสนาพืธี และพิธีกรรม เช่นการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ในโบสถ์ การละหมาด และการประกอบพิธี บูชาเทวา สันทนาเกี่ยวกับภาพในประเด็นการเรียนรู้ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปศาสนาพืธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ จะช่วยให้ศาสนามี ความศักดิ์สิทธิ์ เหมาะแก่การศรัทธาเชื่อถือของผู้นับถือ		
ขั้นสอน	กิจกรรมรวมชั้น : อาสาสมัครนักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับศาสนาพืธี พิธีกรรมที่เคยเห็นหรือเคยเข้าร่วมพิธีกรรมในชุมชน กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น ๔ กลุ่ม ศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑-๐๔ เรื่องศาสนาพืธีของแต่ละศาสนา ทำใบงานที่ ๐๑		
ขั้นสรุป	กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒ กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะสำคัญของศาสนาพืธีของแต่ละศาสนา	นักเรียนทำใบงานที่ ๐๓	นักเรียนทำใบงานที่ ๐๔
วัดและประเมินผล	๑. ส่งเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. การทำใบงานที่ ๐๑,๐๒	๑. ส่งเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. การทำใบงานที่ ๐๑,๐๓	๑. ส่งเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. การทำใบงานที่ ๐๑,๐๓

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ได้อายุที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ แผนการเรียนรู้ที่ ๑
เรื่อง ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ</p>	<p>กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน ๑๐ นาที นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ตามระดับชั้น <p>ขั้นนำ (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนดูภาพศาสนพิธี และพิธีกรรม เช่นการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ในโบสถ์ การละหมาด และการประกอบพิธีบูชาเทวา สันทนาการเกี่ยวกับภาพ สิ่งเกิดว่าแต่ละภาพมีความแตกต่างกันอย่างไร นักเรียนเคยปฏิบัติเหมือนกับบุคคลในภาพใด ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับภาพที่เห็นว่าเป็นภาพเกี่ยวกับศาสนพิธีของศาสนาต่างๆ <p>ขั้นสอน (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> อาสาสมัครนักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับศาสนพิธี พิธีกรรมที่เคยเห็นหรือเคยเข้าร่วมพิธีกรรมในชุมชน <p>(กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น ๔ กลุ่ม เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ พร้อมแต่งตั้งชื่อกลุ่ม จากนั้นศึกษาใบความรู้เรื่องศาสนพิธีของแต่ละศาสนา <p>ทุกกลุ่มทำกิจกรรมใบงานที่ ๐๑ และใช้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูนำสรุปและอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> รูปภาพศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ ใบความรู้ที่ ๐๑-๐๕ <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผลงานแผนที่ความคิด
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> บอกลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ ได้ บอกข้อปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม เมื่อเข้าไปร่วมพิธีศาสนาอื่น 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ตรวจผลงาน <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> สังเกตพฤติกรรมการเรียน ตรวจใบงาน 	

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้าดี : หนววยอยยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ แผนการเรียนรูที่ ๑
เรื่อง ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p>	<p>๓. แบ่งกลุ่มนักเรียนรายชั้น ๓ กลุ่มเพื่อเขียนแผนที่ความคิดเกี่ยวกับศาสนพิธีของศาสนาพุทธ ดังนี้ งานมงคลสมรส งานศพ งานอุปสมบท</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะสำคัญของศาสนพิธีของแต่ละศาสนา</p> <p>(กิจกรรมรวมชั้น)</p> <p>๔. ครูอธิบายการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ</p> <p>๕. นักเรียนและครูช่วยกันจัดสถานที่หอบประชุมและฝึกซ้อมก่อนพิธีจริง</p> <p>๖. นิมนต์พระสงฆ์และให้นักเรียนได้แสดงตนเป็นพุทธมามกะ</p>	
<p>ทักษะ</p> <p>๑. การสืบค้น การรวบรวมข้อมูล</p> <p>๒. การทำงานกลุ่ม</p> <p>๓. การคิดวิเคราะห์</p> <p>คุณธรรมจริยธรรม/ค่านิยม</p> <p>๑. ความไม่เร่ร่อน</p>		<p>เครื่องมือ</p> <p>๑. แบบสังเกต</p> <p>๒. แบบบันทึกคะแนน</p> <p>๓. แบบทดสอบ</p> <p>๔. แบบประเมินผล</p>

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำสั่ง : ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (x) หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. พิธีกรรมที่มีขึ้นเพื่อเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติของพุทธศาสนิกชน เพื่อแสดงออกถึงความเชื่อทางพุทธศาสนา หมายถึงข้อใด

ก. ศาสนพิธี	ข. วันสำคัญ
ค. หลักธรรมคำสอน	ง. ศาสนสถาน

๒. ข้อใดเป็นศาสนพิธีในงานมงคล

ก. ทำบุญหน้าศพ ๗วัน	ข. ทำบุญอัฐิ
ค. ทำบุญอุสุณีบาติ	ง. อุปสมบท

๓. การนิมนต์พระงานมงคลจะนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์เป็นเลขคู่ ยกเว้นตามข้อใด

ก. งานอุปสมบท	ข. งานวันเกิด
ค. งานมงคลสมรส	ง. งานขึ้นปีบ้านใหม่

๔. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนพิธีในงานมงคล

ก. การนิมนต์พระสงฆ์มาใช้คำว่า ขออาราธนาสวดพระพุทธมนต์
ข. นิยมพระมาเป็นจำนวนคู่
ค. เป็นการทำบุญเกี่ยวกับการตายหรือทำในสิ่งที่คิดว่าร้ายให้กลายเป็นดี
ง. มีที่มาจาก การปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

๕. ข้อใดเป็นกุศลพิธี

ก. การทำบุญเลี้ยงพระในงานวันเกิด	ข. งานมงคลสมรส
ค. การเวียนเทียน	ง. การทำบุญในงานศพ

๖. ข้อใดไม่ใช่ทานพิธี

ก. ถวายตนเป็นพุทธามณะ	ข. ถวายสังฆทาน
ค. ถวายผ้าป่า	ง. ถวายสลากภัต

๗. พิธีต่างๆ ไป รวมถึงรัฐพิธีด้วย หมายความว่าข้อใด

ก. ราชพิธี	ข. บุญพิธี
ค. ทานพิธี	ง. ปกิณกพิธี

๘. ข้อใดคือความหมายของทานพิธี

ก. พิธีบำเพ็ญกุศล	ข. พิธีทำบุญ
ค. พิธีถวายทาน	ง. พิธีเบ็ดเตล็ด

๙. พิธีว่าด้วยการบำเพ็ญกุศล เช่น การรักษาอุโบสถศีล จัดอยู่ในศาสนพิธีข้อใด

- ก. กุศลพิธี ข. บุญพิธี
ค. ทานพิธี ง. ปกิณกพิธี

๑๐. กุศลพิธีข้อใดที่พุทธศาสนิกชนนิยมปฏิบัติในตอนเย็นของวันมาฆบูชา

- ก. พิธีกรรมถือนิสสัย ข. พิธีเข้าพรรษา
ค. พิธีทำวัตรสวดมนต์ ง. พิธีเวียนเทียน

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำสั่ง : ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (x) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อสำคัญของการถวายสังฆทานคือข้อใด
 - ก. ต้องเจาะจงพระสงฆ์
 - ข. ไม่ต้องเจาะจงพระสงฆ์
 - ค. ต้องกระทำที่วัดเท่านั้น
 - ง. ต้องถวายเพียงภัตตาหารเท่านั้น
๒. การถวายสังฆทาน ต้องนิมนต์พระสงฆ์ตั้งแต่กี่รูปขึ้นไป
 - ก. ๔ รูป
 - ข. ๖ รูป
 - ค. ๗ รูป
 - ง. ๘ รูป
๓. การจัดสถานที่ถวายสังฆทานต้องมีสิ่งใด
 - ก. บาตรน้ำมนต์
 - ข. เชิงเทียน ๑ คู่
 - ค. แจกันดอกไม้
 - ง. โต๊ะหมู่บูชา
๔. เมื่อเริ่มทำพิธีถวายสังฆทาน ใครเป็นผู้จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
 - ก. ลูก
 - ข. พ่อแม่
 - ค. ใครก็ได้
 - ง. ผู้ที่ตั้งใจถวาย
๕. ข้อใดเป็นคำถวายสังฆทาน
 - ก. อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ...
 - ข. อิมัง สุปะพัญญชนะ สัมปันนัง...
 - ค. สุทินนัง ะตะ เม ทานัง...
 - ง. หันทะทานิ มะยัง ภันเต อาปุจฉามะ
๖. ในการทำบุญงานมงคล ข้อใดที่เจ้าภาพต้องเตรียมการก่อน
 - ก. ประเคนเครื่องรับรองที่จัดไว้
 - ข. เชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนที่บูชา
 - ค. ถวายเครื่องไทยธรรม
 - ง. ประเคนภัตตาหาร
๗. ข้อใดไม่ใช่โอกาสในการทำบุญงานมงคล
 - ก. งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่
 - ข. งานฉลองรับปริญญา
 - ค. งานแต่งงาน
 - ง. งานฌาปนกิจ
๘. ข้อใดคือจำนวนพระสงฆ์ที่นิมนต์มาในพิธีทำบุญงานมงคล
 - ก. ๙ รูป
 - ข. ๘ รูป
 - ค. ๖ รูป
 - ง. ๔ รูป

๙. เมื่อพระสงฆ์อนุโมทนา เจ้าภาพปฏิบัติอย่างไร

ก. ถวายภัตตาหาร

ข. อาราธนาศีล

ค. จุดธูปเทียน

ง. กรวดน้ำ

๑๐. น้ำที่เจ้าภาพนำมาใช้กรวดน้ำ ควรเป็นน้ำในข้อใด

ก. น้ำดื่มสุก

ข. น้ำสะอาด

ค. น้ำฝนรองจากกลางแจ้ง

ง. น้ำประปาที่รองทิ้งไว้ ๒ วัน

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นกิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำสั่ง : ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (x) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดต่อไปนี้เป็นศาสนพิธีในศาสนาพุทธ

ก. การละหมาด	ข. การไปโบสถ์วันอาทิตย์
ค. การอุปสมบท	ง. พิธีบูชาญ์ญ
๒. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของผู้ที่จะบรรพชาเป็นสามเณร

ก. ต้องรู้เสียงสา	ข. ต้องไม่เป็นโรคติดต่อ
ค. ต้องเป็นผู้หญิง	ง. ต้องได้รับอนุญาตจากบิดามารดา
๓. การอุปสมบทเป็นพระสงฆ์มีวิธีการอุปสมบทอยู่กี่วิธี

ก. ๒ วิธี	ข. ๑ วิธี
ค. ๕ วิธี	ง. ๓ วิธี
๔. การนิมนต์พระมาทำพิธีทำบุญเนื่องในวันเกิดถือเป็นพิธีกรรมประเภทใด

ก. งานมงคล	ข. งานอวมงคล
ค. งานอัปมงคล	ง. ไม่มีข้อใดถูกต้อง
๕. การถือศีลอดเป็นพิธีกรรมในศาสนาใด

ก. ซิกซ์	ข. อิสลาม
ค. พุทธ	ง. คริสต์
๖. พิธีกรรมที่ชาวคริสต์ไปสาร์ภาพบาปกับบาทหลวงเรียกว่าพิธีกรรมใด

ก. ศีลล้างบาป	ข. ศีลแก้บาป
ค. ศีลกำล้ง	ง. ศีลมหาสนิท
๗. ข้อใดกล่าวถึงการถือศีลอดในศาสนาอิสลามได้ถูกต้อง

ก. ต้องงดอาหารทั้งวันทั้งคืนตลอด ๑ เดือน
ข. ต้องงดน้ำและอาหารเฉพาะกลางวันเป็นเวลา ๗ วัน
ค. ต้องงดเว้นจากการดื่มน้ำและอาหาร และการสังวาสตั้งแต่เวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกดินเป็นเวลา ๑ เดือน
ง. ถูกต้องทุกข้อ

๘. พิธีบูชาเทวดาเป็นพิธีกรรมในศาสนาใด

ก. ฮินดู-พราหมณ์

ข. พุทธ

ค. ซิกข์

ง. อิสลาม

๙. ชาวมุสลิมจะไปประกอบพิธีฮัจญ์ที่เมืองใดต่อไปนี้

ก. เมืองเยรูซาเลม ประเทศอิสราเอล

ข. เมืองพาราณสี ประเทศอินเดีย

ค. เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ง. เมืองกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

๑๐. นักบวชในศาสนาคริสต์เรียกว่าอะไร

ก. บาทหลวง

ข. พระสงฆ์

ค. พราหมณ์

ง. โต้ะอิหม่าม

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
๑	ก	๖	ก
๒	ง	๗	ง
๓	ค	๘	ค
๔	ค	๙	ง
๕	ค	๑๐	ง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
๑	ข	๖	ข
๒	ก	๗	ง
๓	ก	๘	ก
๔	ง	๙	ง
๕	ก	๑๐	ข

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
๑	ค	๖	ข
๒	ค	๗	ค
๓	ง	๘	ก
๔	ก	๙	ค
๕	ข	๑๐	ง

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง

- ๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่มตามความเหมาะสมและเลือกประธานกลุ่ม
- ๒. ศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ ดังนี้ (เวลา ๑๐ นาที)
 - กลุ่มที่ ๑ ศึกษาศาสนพิธีของศาสนาพุทธ
 - กลุ่มที่ ๒ ศึกษาศาสนพิธีของศาสนาคริสต์
 - กลุ่มที่ ๓ ศึกษาศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม
 - กลุ่มที่ ๔ ศึกษาศาสนพิธีของศาสนาพราหมณ์
 - กลุ่มที่ ๕ ศึกษาศาสนพิธีของศาสนาซิกข์
- ๓. ประเด็นในการศึกษาดังนี้
 - ๓.๑ ชื่อศาสนพิธี
 - ๓.๒ ขั้นตอนพิธีกรรม
 - ๓.๓ ประโยชน์
- ๔. บันทึกผลงานข้อ ๓ และส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

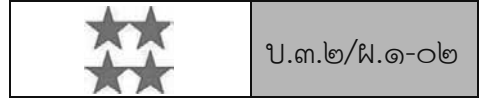
.....

.....

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

ชื่อ.....	สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....
ชื่อ.....	สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....
ชื่อ.....	สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....
ชื่อ.....	สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....
ชื่อ.....	สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มรายชั้น
๒. สมาชิกร่วมกันเขียนแผนที่ความคิดเกี่ยวกับงานมงคลสมรส
๓. ส่งตัวแทนนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้

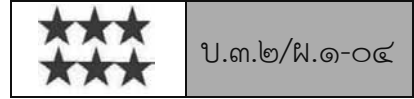

ใบงานที่ ๐๓

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มรายชั้น
๒. สมาชิกร่วมกันเขียนแผนที่ความคิดเกี่ยวกับงานศพ
๓. ส่งตัวแทนนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๔

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มรายชั้น
๒. สมาชิกร่วมกันเขียนแผนที่ความคิดเกี่ยวกับงานอุปสมบท
๓. ส่งตัวแทนนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ใบความรู้ที่ ๐๑

เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาพุทธ

ศาสนพิธีต่างๆ ช่วยทำให้ความศรัทธาต่อพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนมีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นเป็นสิ่งตอกย้ำใจให้ระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัยได้อย่างดีเยี่ยมจึงเป็นระเบียบแบบแผนอันดีงามที่ควรรักษาไว้คู่กับพระพุทธศาสนาตลอดไป ในพระพุทธศาสนาแบ่งศาสนพิธีออกเป็น ๔ หมวดใหญ่ๆ ดังนี้

๑. กุศลพิธี เป็นพิธีที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการอบรมความดีงามทางพระพุทธศาสนา เช่น การรักษาศีล เป็นต้น
 ๒. บุญพิธี เป็นพิธีทำบุญเนื่องด้วยประเพณีการดำเนินชีวิตของคนทั่วไป มีบุญมงคลและอวมงคล เช่น บุญขึ้นบ้านใหม่ บุญหน้าศพ เป็นต้น
 ๓. ทานพิธี เป็นพิธีถวายทานต่างๆ เช่น ถวายสังฆทาน เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค เป็นต้น
 ๔. ปกิณกะพิธี เป็นพิธีเบ็ดเตล็ด ได้แก่การอาราธนาศีล การประเคนของพระ เป็นต้น
- ข้อมูลจาก <http://www.kalyanamitra.org/culture/index๓๐.html>

เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์

ศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์

พิธีกรรมสำคัญของศาสนาคริสต์ เรียกว่า **พิธีรับศีลศักดิ์สิทธิ์** ซึ่งประกอบด้วยพิธีสำคัญ ดังนี้

๑. พิธีศีลล้างบาป หรือพิธีศีลจุ่ม เป็นพิธีกรรมแรกๆ ที่ผู้จะเป็นคริสต์ศาสนิกชนจะต้องรับ เพื่อเป็นการล้างบาปมลทินต่างๆ ที่ติดตัวอยู่
๒. พิธีศีลกำลัง เป็นพิธีที่กระทำเพื่อยืนยันถึงการยอมรับนับถือศาสนาคริสต์
๓. พิธีศีลมหาสนิท เป็นพิธีที่ชาวคริสต์จะไปร่วมกันทำที่โบสถ์ทุกวันอาทิตย์ เพื่อระลึกถึงพระเยซู
๔. พิธีศีลแก้บาป เป็นพิธีกรรมที่ชาวคริสต์จะไปสารภาพบาปที่ตนเองกระทำไว้กับบาทหลวง
๕. พิธีศีลเจิมคนไข้ เป็นพิธีที่บาทหลวงเจิมน้ำมันให้แก่คนไข้ เพื่อสร้างกำลังใจให้แก่ผู้ป่วยให้เอาชนะความเจ็บได้
๖. พิธีศีลบวช เป็นพิธีบวชสำหรับผู้ที่จะเป็นบาทหลวง
๗. พิธีศีลสมรส เป็นพิธีแต่งงานที่ต้องกระทำต่อหน้าบาทหลวง ซึ่งเป็นประธานและเป็นพยานทางศาสนา

ที่มา: http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๑-๐๐/

เรื่องศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม

พิธีกรรมทางศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลาม เป็นศาสนาที่ไม่มีนักบวชหรือนักพรตในการประกอบพิธีกรรม แต่มุสลิมทุกคนเป็นทั้งฆราวาสและนักบวชอยู่ในตัวคนเดียว และถือหลักการของศาสนาเป็นธรรมเนียมสูงสุดในการดำรงชีวิตหลักปฏิบัติทางศาสนกิจที่สำคัญ ได้แก่ หลักปฏิบัติ ๕ ประการ มีดังนี้

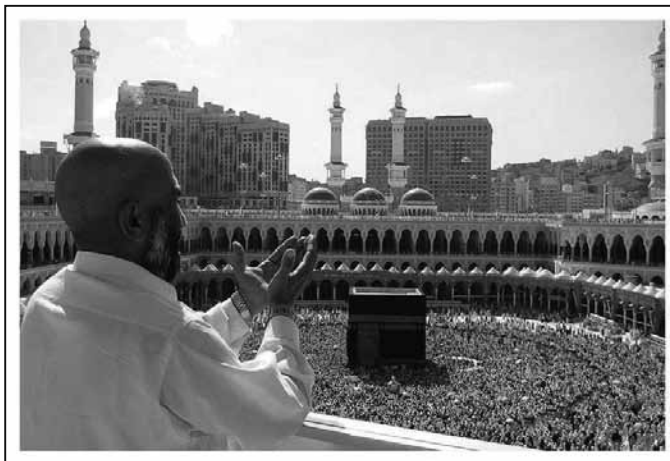
๑. การปฏิญาณตน ผู้ที่เป็นมุสลิมจะต้องยืนยันด้วยวาจาว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลเลาะห์ และท่านศาสดามุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของพระองค์”

๒. การละหมาด (นมาซ) เป็นการเคารพกราบไหว้ต่อพระเจ้าด้วยอิริยาบถต่างๆ ซึ่งจะต้องปฏิบัติทุกวัน วันละ ๕ เวลา คือ ก่อนฟ้าสว่าง บ่าย เย็น หัวค่ำ และกลางคืน การละหมาดวันละ ๕ เวลา จะช่วยสกัดกั้นความคิดและการกระทำที่ไม่ดีงามต่างๆ อย่างเป็นระบบต่อเนื่องในรอบวัน

๓. การถือศีลอด เป็นการละเว้นจากการกิน การดื่ม การเสพ การร่วมเพศ การนินทา ตลอดจนการประพฤตินิสิตบาปทุกอย่าง จะกระทำในเดือนรอมฎอนเป็นเวลา ๑ เดือน ทั้งนี้เพื่อเป็นการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ ฝึกความอดทนต่อการย่ำยวนของกิเลส

๔. การจ่ายซะกาต หมายถึง การบริจาคทานให้แก่คนที่เหมาะสมตามศาสนบัญญัติ

๕. ประกอบพิธีฮัจญ์ หมายถึง การไปประกอบศาสนกิจ เมืองเมกกะ ประเทศซูดานตะวันออก โดยผู้ที่จะไปประกอบพิธีฮัจญ์จะต้องอยู่ในสภาพที่พร้อม กล่าวคือ บรรลุนิติภาวะ มีสุขภาพดี มีทุนทรัพย์เพียงพอ และมีความรู้ความเข้าใจในการทำฮัจญ์

ที่มา: http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๒-๐๐/

เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาพราหมณ์

พิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ชาวฮินดูจะมีพิธีกรรมแบ่งเป็น ๔ หมวด ดังนี้

๑. กฎสำหรับวรรณะ แต่เดิมมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด แต่ปัจจุบันนี้ไม่ค่อยเคร่งครัดเท่าใดนัก

๑. การแต่งงาน จะแต่งงานกับคนนอกวรรณะไม่ได้
๒. อาหารการกิน จะมีข้อกำหนดว่าสิ่งใดกินได้หรือไม่ได้ คนในวรรณะต่ำจะปรุงอาหารให้คนวรรณะสูงกว่ากินไม่ได้

๓. อาชีพ ต้องประกอบอาชีพตามกำหนดของแต่ละวรรณะ

๒. พิธีประจำบ้าน หรือพิธีสังสการ เป็นพิธีกรรมที่ทำให้บริสุทธิ์ซึ่งผู้ที่อยู่ในวรรณะพราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ ต้องทำมีอยู่ ๑๒ อย่าง ดังนี้

๑. พิธีตั้งครุฑ	๒. พิธีเมื่อเด็กมีลมปราณ	๓. พิธีแยกหญิงตั้งครุฑ
๔. พิธีคลอดบุตร	๕. พิธีตั้งชื่อเด็ก	๖. พิธีนำเด็กออกไปดูดวงอาทิตย์
๗. พิธีป้อนข้าว	๘. พิธีโกนผม	๙. พิธีตัดผม
๑๐. พิธีเริ่มการศึกษา	๑๑. พิธีกลับเข้าบ้าน	๑๒. พิธีแต่งงาน

๓. พิธีศราทธ เป็นพิธีทำบุญอย่างหนึ่งที่ลูกหลานทำบุญอุทิศให้แก่บิดามารดาหรือบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว จะกระทำกันในเดือน ๑๐ ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ ถึงวันแรม ๑๕ ค่ำ การทำบุญอุทิศให้ผู้ล่วงลับนี้ เรียกว่า ทำปิตนชะ ซึ่งหมายถึง ก้อนข้าวที่จะถวายอุทิศให้ผู้ล่วงลับ ปิตนชะจะทำ ๘ ที่ ให้แก่ บิดา ปู่ ปุ่ทวด ตา ตาทวด บิดาของตา และพระวิศวะเทพอีก ๒ ที่

๔. พิธีบูชาเทวดา พิธีจะแตกต่างกันไปตามวรรณะ ถ้าเป็นวรรณะสูง จะมีพิธีสวดมนต์ภาวนา อาบน้ำชำระกาย และสังเวทเทวดาทุกวัน พิธีสมโภชถือศีล และในวันศกดีลพิธีจะไปนมัสการบำเพ็ญกุศลในเทวาลัย แต่ถ้าเป็นวรรณะต่ำพิธีที่ปฏิบัติก็จะแตกต่างกันออกไป

ที่มา: http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๔-๐๐/

เรื่องศาสนพิธีของศาสนาซิกข์

พิธีกรรมของศาสนาซิกข์

พิธีกรรมที่สำคัญของศาสนาซิกข์ เช่น

๑. พิธีสังคัต เป็นการชุมนุมของผู้ที่นับถือศาสนาซิกข์ด้วยการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน
๒. พิธีอมฤตสังสการ เป็นพิธีรับคนเข้าสู่ศาสนาซิกข์
๓. พิธีปาหุล เป็นพิธีล้างบาปสำหรับผู้ที่เข้าสู่สังคมซิกข์

จากการศึกษาพิธีกรรมของศาสนาต่างๆ จะสังเกตเห็นว่า แม้รายละเอียดของพิธีกรรมของแต่ละศาสนาจะแตกต่างกัน แต่การปฏิบัติศาสนพิธีก็มีจุดมุ่งหมาย

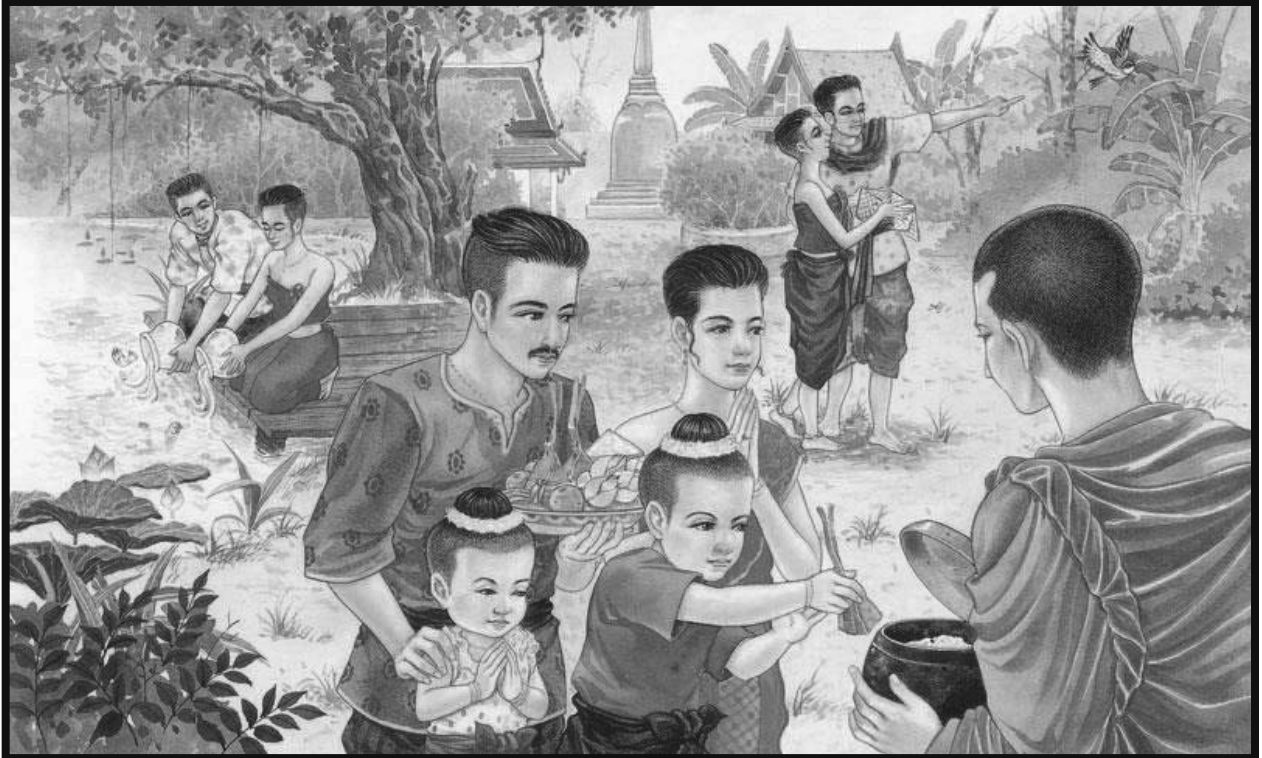
๒ ประการ คือ

๑. ให้เข้าใจเนื้อหาสาระที่ถูกต้อง
 ๒. เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบแผน
- นอกจากนี้ การปฏิบัติศาสนพิธียังมีประโยชน์ เช่น
- เป็นการทำนุบำรุงศาสนา
 - ทำให้เกิดความศรัทธาในศาสนา
 - เป็นการชักชวนให้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ

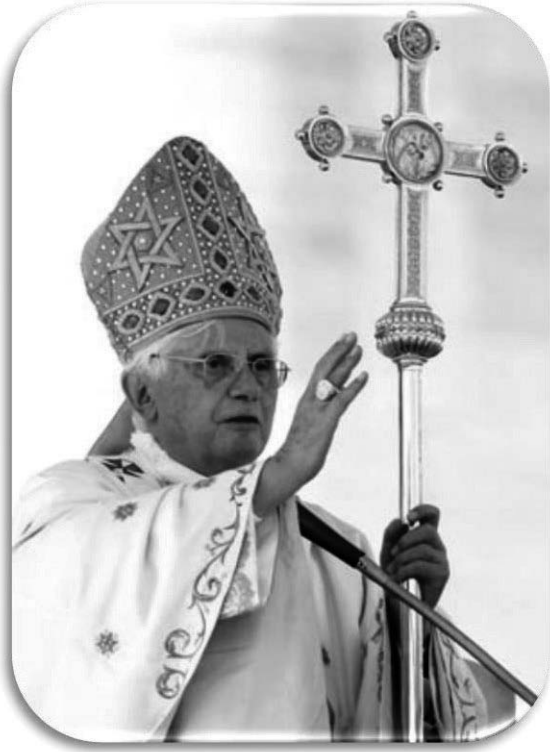
ที่มา: http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๖-๐๐/

บัตรภาพ

บัตรภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๒ ชื่อแผน การปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือ
ศาสนาอื่นที่ตนนับถือ เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

ศาสนาแต่ละศาสนามีศาสนพิธีที่แตกต่างกัน ดังนั้นถ้านักเรียนนับถือศาสนาใด ควรให้นักเรียนได้
ศึกษาและปฏิบัติตนให้เหมาะสมเมื่อเข้าร่วมพิธีทางศาสนา

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ถ้าในห้องเรียนมีนักเรียนนับถือศาสนาต่างกัน ครูจะต้องปรับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้
เหมาะสมกับศาสนาที่นักเรียนนับถือ

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นิจ แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพฯ เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	<p>กิจกรรมรวมชั้น : คุรนำสนทนากลึงวันสำคัญทางศาสนาที่นักเรียนนับถือ แล้วร่วมกันอภิปรายถึงการปฏิบัติตนในวันสำคัญดังกล่าว ว่าต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : ๑. นักเรียนทำกิจกรรมบทบาทสมมติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนา เช่น การสร้างสถานการณ์เมื่อนักเรียนเข้าร่วมพิธีทำบุญเนื่องในวันเข้าพรรษา นักเรียนเลือกผู้แสดงเป็นพระ ๒-๓ คน เป็น เป็นศาสนพิธีกร ๑ คน ที่เหลือเป็นอุบาสก อุบาสิกา เป็นต้น</p> <p>๒. คุรนำสนทนาเกี่ยวกับปฏิบัติตนเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนาจากกิจกรรมบทบาทสมมติที่นักเรียนได้แสดง</p>		
ขั้นสอน	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคณะชั้น : แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น ๓ กลุ่ม ศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่องการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาอื่น</p> <p>ทำใบงานที่ ๐๑ ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน</p>	<p>กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนทำใบงานที่ ๐๓</p>	<p>กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนทำใบงานที่ ๐๔</p>
ขั้นสรุป	<p>กิจกรรมรวมชั้น : คุรและนักเรียนร่วมกันสรุปการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาอื่น</p>		
วัดและประเมินผล	<p>๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้</p> <p>๒. การทำใบงานที่ ๐๑, ๐๒</p>	<p>๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้</p> <p>๒. การทำใบงานที่ ๐๑, ๐๓</p>	<p>๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้</p> <p>๒. การทำใบงานที่ ๐๑, ๐๔</p>

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้ายามที่ ๒ เด็กไทยเฝ้ายามที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ บูรณาการการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

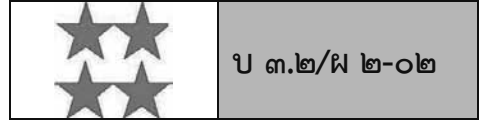
<p>ขอบเขตเนื้อหา การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาที่ตนนับถือ</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <p>๑. บอกลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ ได้ (ป.๔-๖)</p> <p>๒. บอกข้อปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม เมื่อเข้าไปร่วมพิธีศาสนาอื่น (ป.๔-๖)</p>
---	---

<p>กิจกรรม</p> <p>ขั้นนำ (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <p>๑. ครูนำสนทนาถึงวันสำคัญทางศาสนาที่นักเรียนนับถือ แล้วร่วมกันอภิปรายถึงการปฏิบัติตนในวันสำคัญดังกล่าว ว่าต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง</p> <p>ขั้นสอน (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <p>๑. นักเรียนทำกิจกรรมบทบาทสมมติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนา เช่น การสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนเข้าร่วมพิธีทำบุญเนื่องในวันเข้าพรรษา นักเรียนเลื้อยเก้าอี้แสดงเป็นพระ ๒-๓ คน เป็น เป็นศาสนพิธีกร ๑ คน ที่เหลือเป็นอุบาสก อุบาสิกา เป็นต้น</p> <p>๒. ครูนำสนทนาเกี่ยวกับปฏิบัติตนเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนาจากกิจกรรมบทบาทสมมติที่นักเรียนได้แสดง</p> <p>(กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น)</p> <p>๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น ๓ กลุ่มตามระดับชั้น เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่ม จากนั้นศึกษาใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่องการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาตั้งนี้ งานมงคลสมรส งานทำบุญอุทิศส่วนกุศล งานอุปสมบท</p> <p>๒. ทุกกลุ่มทำกิจกรรมในใบงานที่ ๑๑ และให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน</p> <p>(กิจกรรมเดี่ยว)</p> <p>นักเรียนชั้น ป.๔ ทำใบงานที่ ๑๒ ชั้น ป.๕ ทำใบงานที่ ๑๓ ชั้น ป.๖ ทำใบงานที่ ๑๔</p>

<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. ใบความรู้ที่ ๐๑</p> <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <p>๑. ใบงานที่ ๐๑-๐๒</p>	<p>การวัดและประเมินผล</p> <p>๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้</p> <p>๒. ตรวจผลงาน</p> <p>วิธีการ</p> <p>๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้</p> <p>๒. ตรวจใบงาน</p>
---	--

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้าดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p>	<p>ขั้นสรุป (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <p>ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนา</p>	
<p>ทักษะ</p> <p>๑. การแสดงบทบาทสมมติ</p> <p>๓. การทำงานกลุ่ม</p> <p>คุณธรรมจริยธรรม/ค่านิยม</p> <p>๑. ความใฝ่เรียนรู้</p>		<p>เครื่องมือ</p> <p>๑. แบบสังเกต</p> <p>๒. แบบบันทึกคะแนน</p>

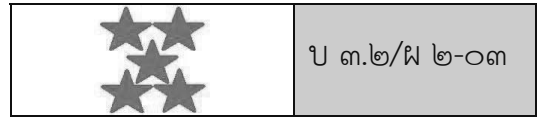

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนเขียนอธิบายวิธีปฏิบัติตนที่เหมาะสมในงานมงคลสมรส

A large rectangular area with a dashed border, containing 20 horizontal dotted lines for writing.

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ชั้น.....

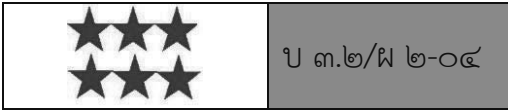

ใบงานที่ ๐๓

คำชี้แจง นักเรียนเขียนอธิบายวิธีปฏิบัติตนที่เหมาะสมในงานทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้
ญาติมิตร

A large rectangular area enclosed by a dashed border, containing 22 horizontal dotted lines for writing.

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๔

คำชี้แจง นักเรียนเขียนอธิบายวิธีปฏิบัติตนที่เหมาะสมในงานอุปสมบท

A large rectangular area enclosed by a dashed border, containing 20 horizontal dotted lines for writing.

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่..... ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑

เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธ และศาสนาอื่นที่ตนนับถือ

วัดในประเทศไทยเป็น สถานที่อยู่ของพระสงฆ์ เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของชาวพุทธ เป็นถาวรวัตถุทางศาสนา ปัจจุบันประเทศไทยมีวัดอยู่ประมาณ ๒๖,๔๖๓ วัด ๔ หน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาวพุทธที่ดี คือการไปวัด ซึ่งการไปวัดเป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยาก ใครๆ ก็ไปได้ เพราะวัดเป็นของทุกคนและยินดีต้อนรับผู้มีศรัทธาทุกคนอยู่แล้ว ชาวพุทธต้องมีธรรมเนียมต่างๆ ที่จะปฏิบัติต่างๆ เมื่อไปวัดดังนี้

๑. การแต่งกายไปวัด ควรแต่งกายให้สะอาด เรียบร้อย ไม่มีลักษณะยั่วยุให้เกิิดกิเลส เช่น ไม่แต่งกายหรูหราหรือใส่เครื่องประดับจนเกินไป สตรีไม่ควรนุ่งกระโปรงสั้นมากเกินควร เสื้อคอกว้างหรือรัดรูป สีเสื้อก็ควรเป็นสีที่เรียบๆ ไม่ฉูดฉาด ไม่แต่งหน้าและใช้น้ำหอมจนเกินงามแล้ว สร้างความรำคาญให้คนอื่นเพราะวัดเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม การไปวัดควรทำใจให้บริสุทธิ์ ไม่ใช่ยังหลงอยู่ในกิเลสเหล่านี้

๒. การเตรียมอาหารไปวัด อาหารที่เหมาะสมสำหรับการนำไปถวายพระสงฆ์ควรเป็นอาหารที่เรารับประทานทั่วๆ ไป อาจปรุงจากพืช ผัก หรือเนื้อสัตว์ ที่ไม่เจาะจงฆ่าเพื่อจะนำอาหารไปถวายพระภิกษุสงฆ์ อาหารต้องปรุงสุก ไม่มีสีหรือกลิ่นชัดเจน เช่น มีกลิ่นสุรา นอกจากนี้เนื้อสัตว์บางประเภทต้องห้ามสำหรับพระสงฆ์ คือ

- ๒.๑ เนื้อมนุษย์ ๒.๒ เนื้อช้าง ๒.๓ เนื้อม้า ๒.๔ เนื้อสุนัข ๒.๕ เนื้องู
๒.๖ เนื้อราชสีห์ ๒.๗ เนื้อเสือโคร่ง ๒.๘ เนื้อเสือเหลือง ๒.๙ เนื้อเสือดาว
๒.๑๐ เนื้อหมี

๓. การเตรียมตัวไปวัด

- ๓.๑ ต้องทำภารกิจของตนเองให้เรียบร้อยเพื่อจะได้ไม่กังวลใจขณะอยู่ที่วัด
๓.๒ ทำจิตใจให้สดชื่นแจ่มใส พร้อมทั้งจะไปทำบุญ รับบุญ ฟังธรรม
๓.๓ ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย คิดที่จะนำหลักธรรมมาปฏิบัติให้เกิดผล
๓.๔ เชิญชวนผู้ใกล้ชิดไปวัดด้วย เพื่อปลูกฝังนิสัยที่ดีที่จะได้อยู่ใกล้ชิดพระศาสนา แล้วจะได้เป็นคนดีของสังคมต่อไป

๓.๕ ถ้าไปวัดก่อนเที่ยงวัน ควรมีอาหารหวานคาวไปถวายพระสงฆ์ ถ้าจะไปนิมนต์เพื่อไปประกอบกิจพิธีการต่างๆ ควรมีดอก

๔. การปฏิบัติตนภายในวัด วัดเป็นสถานที่รวมของคนหลายประเภท หลายฐานะ หลายอาชีพ แต่ละคนควรมีมารยาทและข้อปฏิบัติตนดังนี้

๔.๑ สำรวม กาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อย งดเว้นอาการคะนองปากทั้งปวง

๔.๒ งดสูบบุหรี่เด็ดขาด

๔.๓ เมื่อไปถึงวัด ต้องไปกราบพระประธานก่อนทุกครั้ง

๔.๔ ควรนั่งให้เป็นระเบียบเรียบร้อยตามสถานที่ที่กำหนดไว้

๔.๕ ในการประกอบศาสนพิธี เช่น สมาทานศีล สวดมนต์ ถวายสังฆทานและอื่นๆ ควรกล่าวอย่างพร้อมเพรียงกัน

๔.๖ เมื่อพบสิ่งที่ทำให้ใจชุ่มมัว เช่น อากาศร้อน หิว พบคนไม่มีมารยาท การไม่ได้รับความสะดวกสบายในเรื่องต่างๆ ควรให้อภัยและอดทน

๔.๗ ไม่ทำอันตรายหรือเบียดเบียนสัตว์ในวัดซึ่งเป็นเขตอภัยทาน

๔.๘ ไม่ทำให้สิ่งของ ต้นไม้หรือสิ่งก่อสร้างภายในวัดเสียหาย เมื่อเห็นสิ่งใดชำรุดเสียหายควรช่วยดูแลซ่อมแซม

๔.๙ การสนทนากับพระสงฆ์ ควรพนมมือไหว้ขณะสนทนาและใช้สรรพนามให้ถูกต้องตามเพศและตามสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ เช่น ผม กระผม ดิฉัน หรือท่าน พระคุณ พระคุณเจ้า พระเดชพระคุณ เป็นต้น

๔.๑๐ บริจาคเงินบำรุงวัดตามสมควร เพราะวัดต้องใช้ปัจจัยเหล่านี้ ใช้จ่ายในการดูแล รักษา บำรุงและบริการทั้งพระสงฆ์คนในวัดและคนที่มาวัด เช่น ค่าน้ำประปา ไฟฟ้า ดอกไม้ ธูป เทียน และเสนาสนะ เป็นต้น

ใบความรู้ที่ ๐๒

เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในงานมงคลสมรส

๑. ควรตอบรับหรือปฏิเสธคำเชิญ
๒. แต่งกายสุภาพตามสากลนิยมให้เหมาะสมกับงาน เจ้าภาพและสถานที่
๓. จัดหาของขวัญ เชื้อคของขวัญหรือเงินสดเพื่อมอบให้แก่เจ้าบ่าวเจ้าสาว
๔. เมื่อไปถึงงานควรทักทายเจ้าภาพและส่งของขวัญให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับของขวัญ
๕. หยิบของชำร่วยเพียงชิ้นเดียว
๖. ควรนั่งตามที่เจ้าภาพเชิญให้นั่ง
๗. เมื่อถึงเวลาพิธีการ ประธานกล่าวอวยพรเจ้าบ่าวเจ้าสาว แขกรับเชิญควรให้ความสนใจและตั้งใจฟัง
๘. รับประทานอาหารตามมารยาทของรูปแบบการจัดเลี้ยง
๙. เมื่อจะกลับควรลาเจ้าภาพหรือเจ้าบ่าวเจ้าสาว

เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในงานอุปสมบท

๑. แต่งกายให้สุภาพ เรียบร้อยตามวัฒนธรรมไทย
๒. เมื่อไปถึงงานควรพบเจ้าภาพก่อน
๓. นั่งตามคำเชิญของเจ้าภาพตามที่จัดให้นั่ง
๔. ไม่พูดคุยเสียงดังในขณะที่กำลังประกอบพิธี
๕. ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่อันเป็นการรบกวนผู้นั่งใกล้เคียง
๖. เมื่อจะกลับควรลาเจ้าภาพ

เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในงานอุทิศส่วนกุศล

๑. แต่งกายไว้ทุกข์ตามประเพณีนิยม
๒. การรดน้ำศพ เมื่อไปถึงควรพบเจ้าภาพเพื่อแสดงความเสียใจ
๓. เมื่อเจ้าภาพเชิญให้เข้าไปรดน้ำศพให้ผู้อาวุโสเข้าไปก่อน เมื่อผ่านโต๊ะหมุ่มบูชา กราบหรือไหว้พระ แล้วจึงกราบหรือไหว้ศพ รดน้ำอบไทยลงบนมือของศพเสร็จแล้วกราบหรือไหว้อีกครั้ง
๔. การฟังพระสวดอภิธรรมควรนำดอกไม้ เช่น พวงมาลัยหรือพวงหรีดดอกไม้สดหรือแห้งไปเคารพศพ ขณะฟังพระสวดควรนั่งประนมมือด้วยอาการสงบและอยู่ฟังพระสวดจนจบจึงลากลับ
๕. ถ้าแขกร่วมเป็นเจ้าภาพในการสวดพระอภิธรรมควรไปก่อนเวลาและเป็นผู้จุดธูป เทียนบูชาพระอาราธนาศีล เมื่อพระสวดจบต้องเป็นผู้ถวายเครื่องปัจจัยไทยทานหรือทอดผ้าบังสุกุล หลังจากนั้นกรวดน้ำอุทิศ ส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย
๖. การไปงานพระราชทานเพลิงศพหรือฌาปนกิจศพควรไปก่อนเวลา เมื่อไปถึงงานพบเจ้าภาพแล้วควรทำความเคารพศพที่ตั้งอยู่บนเมรุ สุภาพบุรุษคำนับ สุภาพสตรียกมือไหว้แล้วจึงไปหาที่นั่ง ผู้น้อยควรนั่งข้างหลังผู้ใหญ่ เมื่อประธานในพิธีจุดเพลิงวางที่เชิงตะกอน แขกทุกคนต้องลุกขึ้นยืนสงบนิ่งแสดงความเคารพและอาลัยแก่ผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย
๗. เมื่อประธานในพิธีลงมาจากเมรุ แขกอื่นๆ ก็ทยอยกันขึ้นเมรุศพ และควรหยิบของชำร่วยเพียงชิ้นเดียว
๘. ก่อนกลับควรลาเจ้าภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

ระดับคะแนน	การแสดงบทบาทสมมติ
๓	แสดงบทบาทสมมติได้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับดี
๒	แสดงบทบาทสมมติได้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับพอใช้
๑	แสดงบทบาทสมมติได้ไม่เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

เกณฑ์การให้คะแนน การเขียนอธิบาย ใบงานที่ ๒-๔

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด
๓	เนื้อหาถูกต้อง ตรงตามเรื่องที่ย่าน มี รายละเอียดครอบคลุม มี ลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงาน ภายในเวลาที่ กำหนด	ผลงานการเขียน สะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตาม เรื่องที่ย่านแต่รายละเอียด ไม่ครอบคลุม มีลำดับ ความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำและมีความ บกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้า กว่ากำหนด เล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่ สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง หรือไม่ ตรงตามเรื่องที่ย่านและมี รายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำและมีความ บกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้า กว่ากำหนดมาก และต้องทวง ถาม	ผลงานการเขียน ไม่ สะอาด อ่าน ค่อนข้างยากและมี ตัวอักษรไม่ชัดเจน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๓ ชื่อแผน การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย

เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

พระรัตนตรัย เป็นสิ่งที่ประเสริฐในพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
ดังนั้น นักเรียนจึงต้องแสดงความเคารพพระรัตนตรัยให้ถูกต้อง

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น ให้ศึกษาเกี่ยวกับการแสดงความเคารพในสิ่งที่ตนนับถือ

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี : หนวดย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ แผนการเรียนรู้ที่ ๓
เรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	(กิจกรรมรวมชั้น) ๑. ครูแจ้งวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ ๒. นักเรียนอ่านบทกลอนเรื่องพระรัตนตรัยพร้อมกันและร่วมอภิปราย		
ขั้นสอน	(กิจกรรมรวมชั้น) ๑. นักเรียนจับคู่แสดงบทบาทสมมติการไหว้พระสงฆ์ให้บุคคลสำคัญโดยสลับบทบาทการแสดงทั้ง ๒ กรณี (กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น) ๑. แบ่งกลุ่มย่อยแต่ละชั้นกลุ่มละ ๕ คน เพื่อทำกิจกรรมตามใบงานที่ ๐๑ ๒. จัดประกวดการกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ที่ถูกต้อง โดยนักเรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์และกรรมการคัดเลือก ๓. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุป		
ขั้นสรุป	กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑	นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑	นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑
วัดและประเมินผล	๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ แผนการเรียนรู้ที่ ๓
เรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

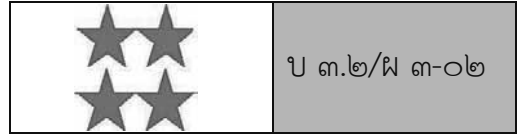
<p>ขอบเขตเนื้อหา การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย</p>	<p>กิจกรรม ขั้นนำ (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้เรียนมาแล้ว นักเรียนอ่านบทกลอนเรื่องพระรัตนตรัยพร้อมกันและร่วมอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> บทกลอนกล่าวถึงเรื่องอะไร นักเรียนเคยเห็นพระพุทธรูปหรือพระสงฆ์ ที่ไหน พระธรรมคืออะไร นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อหน้าพระสงฆ์ <p>ขั้นสอน (กิจกรรมรวมชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนจับคู่แสดงบทบาทสมมติการไหว้พระสงฆ์การไหว้บุคคลสำคัญโดยสลับบทบาทการแสดงทั้ง ๒ กรณี <p>(กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น)</p> <ol style="list-style-type: none"> แบ่งกลุ่มย่อยคละชั้นกลุ่มละ ๕ คน เพื่อทำกิจกรรมตามใบงานที่ ๐๑ จัดประกวดการกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ที่ถูกต้อง โดยนักเรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์และกรรมการคัดเลือก ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุป <p>(กิจกรรมเดี่ยว)</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒ 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ใบความรู้ที่ ๐๑ บัตรภาพ บัตรกลอน <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ใบงานที่ ๐๑
<p>จุดประสงค์ ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> บอกการแสดงความเคารพพระรัตนตรัยได้ (ป.๔-๖) 		<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ตรวจผลงาน <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> สังเกตพฤติกรรมการเรียน ตรวจใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ แผนการเรียนรู้ที่ ๓

เรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p>	<p>ขั้นสรุป (กิจกรรมรวมชั้น) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการแสดงความคิดเห็น</p>	
<p>ทักษะ ๑. การทำงานกลุ่ม คุณธรรมจริยธรรม/ค่านิยม ๑. ความไม่เรียนรู้</p>		
		<p>เครื่องมือ ๑. แบบสังเกต ๒. แบบบันทึกคะแนน</p>

ใบความรู้ที่ ๐๑

เรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย คือ สิ่งประเสริฐสุดสามสิ่งในพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สิ่งประเสริฐสุดสามสิ่งนี้ถือว่าเป็นที่สักการะบูชาของชาวพุทธ การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย มีธรรมเนียมที่ถือว่าเป็นมารยาทของชาวพุทธที่ดีพึงปฏิบัติอยู่ ๓ แบบ คือ การประนมมือ การไหว้ และการกราบ

๑. การประนมมือ (อัญชลีกรรม)
การประนมมือ คือ การยกมือทั้งสองตั้ง ประนมขึ้นเป็นพุ่ม โดยให้ฝ่ามือทั้งสองชิด กันตั้งไว้ระหว่างอก นิ้วมือทั้งสองชิดกัน ไม่ เหยียดตรงไปข้างหน้า แขนทั้งสองกาง ห่างจากลำตัวพอสมควร คือไม่ห่างมาก หรือติดแน่นกับลำตัว เงยหน้ามองตรงต่อ สิ่งที่เคารพ ลำตัวตั้งตรงหลังไม่งอ การ ประนมมือเคารพพระรัตนตรัยควรทำด้วย ความเคารพอ่อนน้อม อย่าปล่อยให้ นิ้วมือ งอหัก อย่างเอา นิ้วประสานกัน ไม่ยกมือ ประนมให้สูงจนจรดคาง และไม่ปล่อยให้ มือตกลงมาอยู่ที่หน้าท้อง เป็นต้น

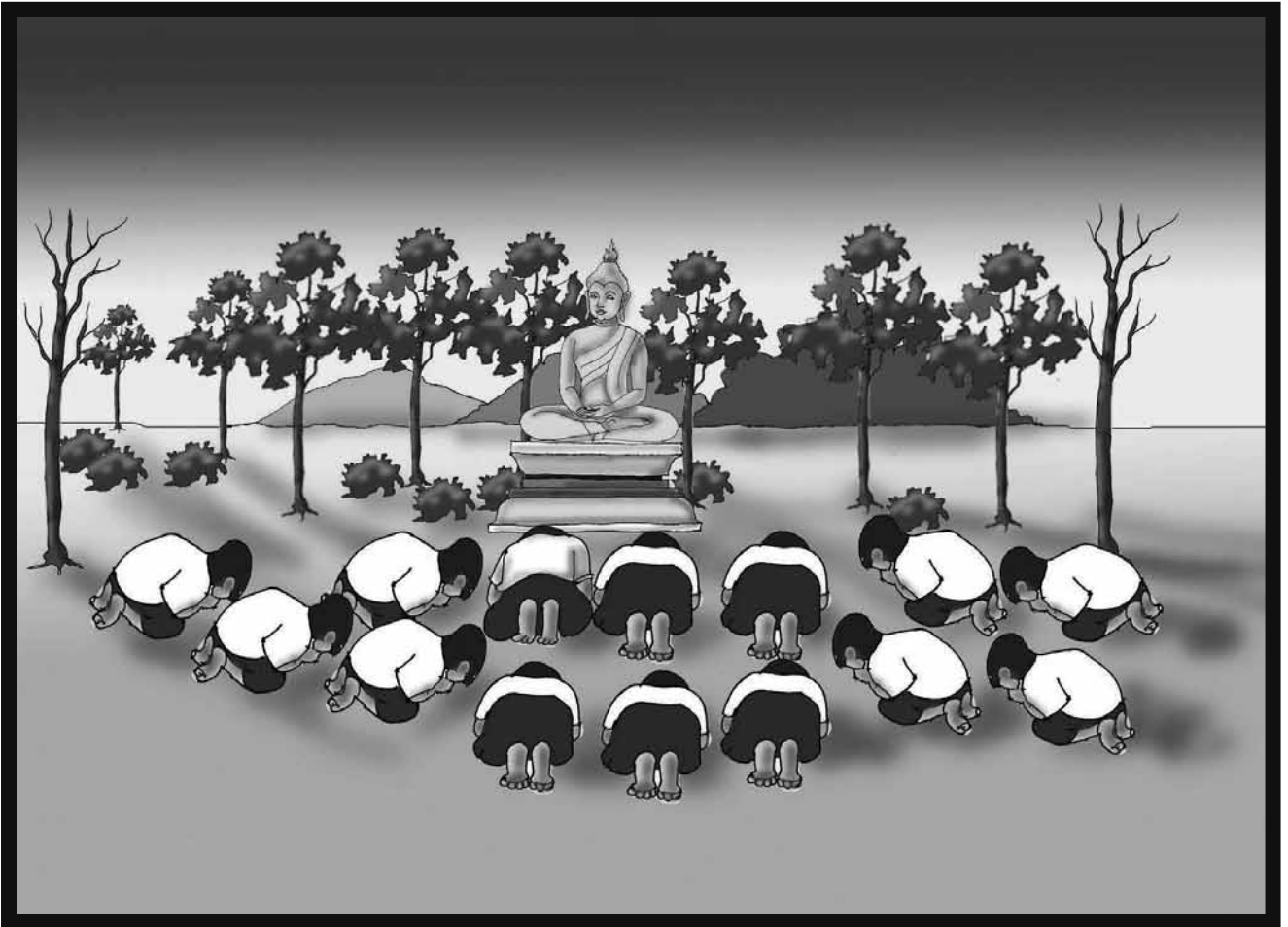
๒. การไหว้ (นมัสการ) ยกมือที่ประนมขึ้นจรดหน้าผากพร้อมกับน้อมหรือก้ม ศีรษะลงเล็กน้อยให้ปลายนิ้วชี้จรดดินผม ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดกลางหน้าผากหรือ ระหว่างคิ้ว ไหว้ครั้งเดียวแล้วลดมือลง สำหรับชายยืนส้นเท้าชิด ปลายเท้าแยกออก เล็กน้อย สำหรับหญิงก้าวขาขวาออกไปข้างหน้าย่อตัวหรือค้อมตัวต่ำลงเล็กน้อย

การไหว้พระรัตนตรัยกระทำในโอกาสต่าง ๆ เช่น ไหว้พระสงฆ์ขณะที่นั่งเก้าอี้หรือยืนอยู่หรือกำลังเดินผ่าน (ถ้าพระสงฆ์นั่งอยู่บนพื้นใช้การกราบแทน) การแสดงความเคารพบูชาบุญวัตถุและบุญสถานก็กระทำด้วยการไหว้

๓. การกราบ (อภิวาท) การกราบพระรัตนตรัยนั้นใช้วิธีการกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ คือ การกราบโดยให้อวัยวะทั้ง ๕ ได้แก่ หัว ๒ มือ ๒ หน้าผาก ๑ จรดพื้น สำหรับชายนิยมนั่งคุกเข่า ปลายเท้าจรดพื้น นั่งทับส้นเท้า จังหวะที่หนึ่ง นั่งประนมมือ จังหวะที่สอง ยกมือขึ้นจรดหน้าผาก จังหวะที่สาม คว่ำมือทั้งสองลงแบนราบพร้อมกัน เมื่อมือถึงพื้นให้แยกออกจากกันพอที่หน้าผากจะจรดพื้นได้ ให้ศอกต่อกับหัวเข่าแล้วลุกนั่งตัวตรง ทำอย่างนี้จนครบ ๓ ครั้ง แล้วยกมือขึ้น “จบ” อยู่ระหว่างคิ้วหรือหน้าผากอีกครั้ง สำหรับหญิงนั่งให้เข่ายันพื้นโดยให้หัวเข่าชิดกัน ทอดปลายเท้าเหยียดออกไปด้านหลัง หงายฝ่าเท้า นั่งทับส้นเท้า ส่วนจังหวะและวิธีการกราบทำอย่างเดียวกับชาย

รูปการกราบ

บทกลอนพระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย

พระพุทธะ พระธรรมะ และพระสงฆ์
 ล้วนต่างองค์ เป็นสามพระ หรือโฉน
 หรือเป็นองค์ เดียวกัน ที่ชั้นใน
 ดูเท่าไร ก็ไม่เห็น เป็นสามองค์
 นั้นถูกแล้ว ถ้าดูกัน แต่ชั้นนอก
 คือดูออก มีพุทธะ จอมพระสงฆ์
 ได้ตรัสรู้ ซึ่งพระธรรม ทรงจำนง
 สอนพระสงฆ์ ทั้งหลาย ให้รู้ตาม
 แต่เมื่อดู ชั้นใน กลับได้พบ
 ว่าธรรมหนึ่ง ซึ่งอยู่ครบ ในพระสาม
 ทั้งพุทธ สงฆ์ หรือว่าองค์ พระธรรมงาม
 ล้วนมีความ สะอาด สว่าง สงบ บรรจบกัน ฯ

อ.พุทธทาส ภิกขุ

http://dhama-m.blogspot.com/2009/06/blog-post_5009.html

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๔ ชื่อแผน วิชาปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

หลักไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา ส่วนหลักธรรมโอวาท ๓ ได้แก่ การไม่ทำความชั่ว การทำความดี และการทำจิตใจให้ผ่องใส ถ้านักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามหลักไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ จะทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีชีวิตที่สดใส

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น ให้ศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ
๒. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง หลักไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นนามธรรม ครูต้องหาสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจากการจัดกิจกรรมในห้องเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้าที : หนววยอยยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ แผนการเรียนรูที่ ๔
 เรื่อง วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพฯ
 เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดการจัดการการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนเล่นเกมต่อจิ๊กซอภาพที่ครูกำหนดให้		
ขั้นสอน	กิจกรรมรวมชั้น : ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ไตรสิกขาและ โอวาท ๓ กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น ๔ กลุ่ม เลือกประธานกลุ่ม เลขาฯ พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่ม จากนั้นศึกษาไปความรู้เรื่องวิธีปฏิบัติ ตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ทุกกลุ่มทำกิจกรรมในใบงานที่ ๐๑ และให้ตัวแทนกลุ่มออกมาบรรยายงานหน้าชั้นเรียน		
ขั้นสรุป	กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒	นักเรียนทำใบงานที่ ๐๓	นักเรียนทำใบงานที่ ๐๔
วัดและประเมินผล	กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓		
	๑.สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ๒. การทำใบงานที่ ๐๑,๐๒	๑.สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ๒. การทำใบงานที่ ๐๑,๐๓	๑.สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ๒. การทำใบงานที่ ๐๑,๐๔
	นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้ายาม หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา - วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓</p> <p>- การวาดภาพระบายสี</p>	<p>กิจกรรม ขั้นนำ (กิจกรรมรวมชั้น) ๑. นักเรียนเล่นเกมต่อจิ๊กซอว์ภาพที่ครูกำหนดให้โดยตัดตามรอยเส้นสีดำและนำมาต่อใหม่ แข่งกัน</p> <p>ขั้นสอน (กิจกรรมรวมชั้น) ๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ศิล สมาธิ ปัญญา จนได้ข้อสรุปว่าทั้งสามส่วนนี้คือ ไตรสิกขา ๒. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ประเด็นต่อไปนี้ - พึงละเว้นจากการทำชั่ว นักเรียนเข้าใจได้อย่างไร - การทำความดี ทำได้อย่างไรบ้าง - การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ สามารถทำได้อย่างไร จนได้ข้อสรุปว่าทั้งสามส่วนนี้คือ โอวาท ๓</p> <p>(กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น) ๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น ๔ กลุ่ม เลือกประธานกลุ่ม เลขานา พร้อมตั้งชื่อกลุ่ม จากนี้ศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่องวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ๒. ทุกกลุ่มทำกิจกรรมในใบงานที่ ๐๑ และให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน</p> <p>(กิจกรรมเดี่ยว) ๑. นักเรียนชั้น ป.๔ ทำใบงานที่ ๐๒ ๒. นักเรียนชั้น ป.๕ ทำใบงานที่ ๐๓ ๓. นักเรียนชั้น ป.๖ ทำใบงานที่ ๐๔</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ที่ ๐๑ ๒. เกมจิ๊กซอว์</p> <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. ใบงานที่ ๐๑ ๒. ใบงานที่ ๐๒</p>
<p>จุดประสงค์ ความรู้ ๑. บอกวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ (ป.๔-๖)</p>	<p>การวัดและประเมินผล ๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ๒. ตรวจผลงาน</p> <p>วิธีการ ๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ๒. ตรวจใบงาน</p>	

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้าดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นใจ แผนการเรียนรู้ที่ ๔
เรื่อง วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p>	<p>ขั้นสรุป (กิจกรรมรวมชั้น) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p>
<p>ทักษะ</p> <p>๑. การทำงานกลุ่ม</p> <p>๒. การวาดภาพพระบิณฑบาต</p> <p>คุณธรรมจริยธรรม/ค่านิยม</p> <p>๑. ความไม่โลภโล้น</p>		<p>เครื่องมือ</p> <p>๑. แบบสังเกต</p> <p>๒. แบบบันทึกคะแนน</p>

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ พร้อมกับนำเสนอหน้าชั้นเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

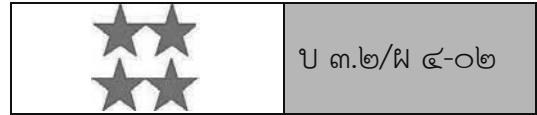
.....

.....

กลุ่มที่..... ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

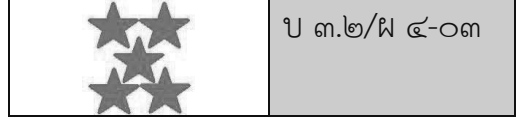
- ชื่อ.....สกุล..... เลขที่..... ชั้น.....
- ชื่อ.....สกุล..... เลขที่..... ชั้น.....
- ชื่อ.....สกุล..... เลขที่..... ชั้น.....
- ชื่อ.....สกุล..... เลขที่..... ชั้น.....
- ชื่อ.....สกุล..... เลขที่..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ พร้อมทั้งตั้งชื่อภาพ
ชื่อภาพ.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๓

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ พร้อมเขียนอธิบายประกอบภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๔

คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนผังความคิดวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑

เรื่อง วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓

วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขา

"ศีล" ซึ่งหมายถึงการประพฤติดี ประพฤติถูกต้องตามหลักทั่ว ๆ ไป ไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน และไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อน มีจำแนกไว้เป็นศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ หรืออื่นๆ อีก เป็นการปฏิบัติเพื่อความสงบเรียบร้อย ปราศจากโทษขั้นต้นๆ ทางกาย ทางวาจาของตน ที่เกี่ยวกับสังคม และส่วนรวม หรือเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นแก่การเป็นอยู่

"สมาธิ" ข้อนี้ได้แก่การบังคับจิตใจของตัวเองไว้ให้อยู่ในสภาพที่ จะทำประโยชน์ให้มากที่สุด ตามที่ตนต้องการ ขอให้ตั้งข้อสังเกตความหมายของคำว่า "สมาธิ" ไว้ให้ถูกต้อง โดยมากท่านทั้งหลายย่อมจะได้ฟังมาว่า สมานินคือจิตที่ตั้งมั่น แน่วแน่ิ่งเหมือนท่อนไม้ หรือมักว่าเป็นจิตที่สงบ เป็นจิตที่บริสุทธิ์ แต่ลักษณะเพียง ๒ อย่างนั้น ไม่ใช่ความหมายอันแท้จริงของสมาธิ การกล่าวเช่นนั้นนี้มีหลักในพุทธวจนะนั่นเอง; พระองค์ทรงแสดงลักษณะของจิต ด้วยคำอีกคำหนึ่งซึ่งสำคัญที่สุด คือคำว่า "กมมนิโย" แปลว่า สมควรแก่การทำงาน และคำนี้เป็นคำสุดท้ายที่ทรงแสดง ลักษณะจิตที่เป็นสมาธิ

"ปัญญา" หมายถึงการฝึกฝนอบรม ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง และสมบูรณ์ถึงที่สุดในสิ่งทั้งปวง ตามที่มันเป็นจริง คนเราตามปกติไม่สามารถรู้อะไรๆ ให้ถูกต้องตามที่เป็นจริงได้ คือมันถูกแต่เพียงตามที่เราเข้าใจเอาเอง หรือตามโลกสมมติ มันจึงไม่ใช่ตามความจริง ด้วยเหตุนี้พุทธศาสนาจึงมีระเบียบปฏิบัติเรียกว่า ปัญญาสิกขา นี้ขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เป็นส่วนสุดท้ายสำหรับจะได้ฝึกฝนอบรม ให้เกิดความเข้าใจ ให้เห็นแจ้งในสิ่งทั้งหลาย ตามที่เป็นจริงโดยสมบูรณ์

วิธีปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท ๓ ประกอบด้วย ทำความดี ไม่ทำความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติครอบคลุมคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมด ย่อมส่งผลให้ชีวิตประสบความสำเร็จ

โอวาท ๓ หมายถึงคำแนะนำคำตักเตือนคำกล่าวสอนโอวาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสรุปได้ ๓ ประการคือ

๑. ไม่ทำความชั่ว เช่น ไม่ลักขโมย ไม่ทะเลาะวิวาทกับคน ไม่ทำความชั่วจิตใจก็แจ่มใส มีความสุขกายสุขใจ

๒. ทำความดี เช่น มีความเมตตาต่อผู้อื่น พุดจาไพเราะอ่อนหวานผู้ที่ทำดีย่อมได้รับผลตอบแทนดี

๓. ทำจิตใจให้ผ่องใส กำจัดสิ่งที่ทำให้จิตใจเศร้าหมองออกไป เช่น ความโลภ ความโกรธ ผู้ที่มีจิตใจผ่องใสย่อมพบกับความสุขความเจริญ

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน การวาดภาพระบายสี

ระดับคะแนน	รายการประเมิน		
	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาดสวยงาม
๓	มีเนื้อหาตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่อง น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสวยงาม สะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาได้เหมาะสม กลมกลืน สมจริง
๒	มีเนื้อหาตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้อง ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่องเป็นส่วนใหญ่ น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีตใช้แสงเงาได้เหมาะสม
๑	มีเนื้อตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้อง บางส่วน ไม่ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่องเป็นส่วนใหญ่ไม่ น่าสนใจ ไม่มีความสวยงาม และไม่มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาดระบายสีไม่ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาไม่เหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

เกณฑ์การประเมินการเขียนและการวาดภาพประกอบ

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาดสวยงาม	การเขียน
๓	มีเนื้อหาตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	ออกแบบรูปภาพวาด สอดคล้องกับเรื่อง น่าสนใจ มีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาด สวยงาม ระบายสีได้ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาได้เหมาะสม กลมกลืนสมจริง	เขียนสรุปเนื้อหา ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับภาพที่วาด
๒	มีเนื้อหาตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาด สอดคล้องกับเรื่องเป็นส่วนใหญ่ น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีตใช้แสงเงาได้เหมาะสม	เขียนสรุปเนื้อหา ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับภาพที่วาด และมีคำที่เขียนผิด ๑ คำ
๑	มีเนื้อตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้อง บางส่วน ไม่ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาด สอดคล้องกับเรื่องเป็นส่วนใหญ่ ไม่น่าสนใจ ไม่มีความสวยงามและไม่มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาดระบายสีไม่ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาไม่เหมาะสม	เขียนสรุปเนื้อหา ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับภาพที่วาด และมีคำที่เขียนผิดมากกว่า ๒ คำ

เกณฑ์การให้คะแนน การเขียนแผนผังความคิด

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด
๓	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่ย่าน มีรายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สละสลวยถูกต้อง มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่ย่าน แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิดไม่ใคร่จะชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สละสลวยถูกต้อง มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง หรือไม่ตรงตามเรื่องที่ย่านและมีรายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิดไม่ใคร่จะชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สละสลวยถูกต้อง มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมาก และต้องทวงถาม	ผลงานการเขียนไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

.....

คำสั่ง : ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (x) หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. พิธีกรรมที่มีขึ้นเพื่อเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติของพุทธศาสนิกชน เพื่อแสดงออกถึงความเชื่อทางพุทธศาสนา หมายถึงข้อใด

ก. ศาสนพิธี	ข. วันสำคัญ
ค. หลักธรรมคำสอน	ง. ศาสนสถาน

๒. ข้อใดเป็นศาสนพิธีในงานมงคล

ก. ทำบุญหน้าศพ ๗ วัน	ข. ทำบุญอัฐิ
ค. ทำบุญอุสุมิบาติ	ง. อุปสมบท

๓. การนิมนต์พระงานมงคลจะนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์เป็นเลขคู่ ยกเว้นตามข้อใด

ก. งานอุปสมบท	ข. งานวันเกิด
ค. งานมงคลสมรส	ง. งานขึ้นปีบ้านใหม่

๔. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนพิธีในงานมงคล

ก. การนิมนต์พระสงฆ์มาใช้คำว่า ขออาราธนาสวดพระพุทธมนต์
ข. นิมนต์พระมาเป็นจำนวนคู่
ค. เป็นการทำบุญเกี่ยวกับการตายหรือทำในสิ่งที่คิดว่าร้ายให้กลายเป็นดี
ง. มีที่มาจากการปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

๕. ข้อใดเป็นกุศลพิธี

ก. การทำบุญเลี้ยงพระในงานวันเกิด	ข. งานมงคลสมรส
ค. การเวียนเทียน	ง. การทำบุญในงานศพ

๖. ข้อใดไม่ใช่ทานพิธี

ก. ถวายตนเป็นพุทธมามกะ	ข. ถวายสังฆทาน
ค. ถวายผ้าป่า	ง. ถวายสลากภัต

๗. พิธีต่างๆ ไป รวมถึงรัฐพิธีด้วย หมายความว่าถึงข้อใด

ก. ราชพิธี	ข. บุญพิธี
ค. ทานพิธี	ง. ปกณพิธี

๘. ข้อใดคือความหมายของทานพิธี

ก. พิธีบำเพ็ญกุศล	ข. พิธีทำบุญ
ค. พิธีถวายทาน	ง. พิธีเบ็ดเตล็ด

๙. พิธีว่าด้วยการบำเพ็ญกุศล เช่น การรักษาอุโบสถศีล จัดอยู่ในศาสนพิธีข้อใด

- ก. กุศลพิธี ข. บุญพิธี
ค. ทานพิธี ง. ปกิณกพิธี

๑๐. กุศลพิธีข้อใดที่พุทธศาสนิกชนนิยมปฏิบัติในตอนเย็นของวันมาฆบูชา

- ก. พิธีกรรมถือนิสาสัย ข. พิธีเข้าพรรษา
ค. พิธีทำวัตรสวดมนต์ ง. พิธีเวียนเทียน

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำสั่ง : ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (x) หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การถวายสังฆทาน ต้องนิมนต์พระสงฆ์ตั้งแต่กี่รูปขึ้นไป

ก. ๔ รูป

ข. ๖ รูป

ค. ๗ รูป

ง. ๘ รูป

๒. ข้อสำคัญของการถวายสังฆทานคือข้อใด

ก. ต้องเจาะจงพระสงฆ์

ข. ไม่ต้องเจาะจงพระสงฆ์

ค. ต้องกระทำที่วัดเท่านั้น

ง. ต้องถวายเพียงภัตตาหารเท่านั้น

๓. เมื่อเริ่มทำพิธีถวายสังฆทาน ใครเป็นผู้จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

ก. ลูก

ข. พ่อแม่

ค. ใครก็ได้

ง. ผู้ที่ตั้งใจถวาย

๔. การจัดสถานที่ถวายสังฆทานต้องมีสิ่งใด

ก. บาตรน้ำมนต์

ข. เชิงเทียน ๑ คู่

ค. แจกันดอกไม้

ง. โต๊ะหมู่บูชา

๕. ในการทำบุญงานมงคล ข้อใดที่เจ้าภาพต้องเตรียมการก่อน

ก. ประเคนเครื่องรับรองที่จัดไว้

ข. เชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนที่บูชา

ค. ถวายเครื่องไทยธรรม

ง. ประเคนภัตตาหาร

๖) ข้อใดเป็นคำถวายสังฆทาน

ก. อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ...

ข. อิมัง สุขะพยัญชนะ สัมปันนัง. ..

ค. สุขุทินนัง วะตะ เม ทานัง. ..

ง. หันทะทานิ มะยัง ภันเต อาปุจจามะ

๗. ข้อใดคือจำนวนพระสงฆ์ที่นิยมนิมนต์มาในพิธีทำบุญงานมงคล

ก. ๙ รูป

ข. ๘ รูป

ค. ๖ รูป

ง. ๔ รูป

๘. ข้อใดไม่ใช่โอกาสในการทำบุญงานมงคล

ก. งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่

ข. งานฉลองรับปริญญา

ค. งานแต่งงาน

ง. งานฌาปนกิจ

๙. น้ำที่เจ้าภาพนำมาใช้กรวดน้ำ ควรเป็นน้ำในข้อใด

ก. น้ำต้มสุก

ข. น้ำสะอาด

ค. น้ำฝนรองจากกลางแจ้ง

ง. น้ำประปาที่รองทิ้งไว้ ๒ วัน

๑๐. เมื่อพระสงฆ์อนุโมทนา เจ้าภาพปฏิบัติอย่างไร

ก. ถวายภัตตาหาร

ข. อาราธนาศีล

ค. จุดธูปเทียน

ง. กรวดน้ำ

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นกิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำสั่ง : ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (x) หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของผู้ที่จะบรรพชาเป็นสามเณร

ก. ต้องรู้ไตรปิฎก	ข. ต้องไม่เป็นโรคติดต่อ
ค. ต้องเป็นผู้หญิง	ง. ต้องได้รับอนุญาตจากบิดามารดา
๒. ข้อใดต่อไปนี้เป็นศาสนพิธีในศาสนาพุทธ

ก. การละหมาด	ข. การไปโบสถ์วันอาทิตย์
ค. การอุปสมบท	ง. พิธีบูชาข้าว
๓. การนิมนต์พระมาทำพิธีทำบุญเนื่องในวันเกิดถือเป็นพิธีกรรมประเภทใด

ก. งานมงคล	ข. งานอวมงคล
ค. งานอัปมงคล	ง. ไม่มีข้อใดถูกต้อง
๔. การอุปสมบทเป็นพระสงฆ์มีวิธีการอุปสมบทอยู่กี่วิธี

ก. ๒ วิธี	ข. ๑ วิธี
ค. ๕ วิธี	ง. ๓ วิธี
๕. พิธีกรรมที่ชาวคริสต์ไปสารภาพบาปกับบาทหลวงเรียกว่าพิธีกรรมใด

ก. ศีลล้างบาป	ข. ศีลแก้บาป
ค. ศีลกำลั้ง	ง. ศีลมหาสนิท
๖. การถือศีลอดเป็นพิธีกรรมในศาสนาใด

ก. ซิกข์	ข. อิสลาม
ค. พุทธ	ง. คริสต์
๗. พิธีบูชาเทวดาเป็นพิธีกรรมในศาสนาใด

ก. ฮินดู – พราหมณ์	ข. พุทธ
ค. ซิกข์	ง. อิสลาม

๘. ข้อใดกล่าวถึงการถือศีลอดในศาสนาอิสลามได้ถูกต้อง
- ก. ต้องงดอาหารทั้งวันทั้งคืนตลอด ๑ เดือน
 - ข. ต้องงดน้ำและอาหารเฉพาะกลางวันเป็นเวลา ๗ วัน
 - ค. ต้องงดเว้นจากการดื่ม^{น้ำ}และอาหาร และการสังวาสตั้งแต่เวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกดินเป็นเวลา ๑ เดือน
 - ง. ถูกต้องทุกข้อ
๙. นักบวชในศาสนาคริสต์เรียกว่าอะไร
- ก. บาทหลวง
 - ข. พระสงฆ์
 - ค. พราหมณ์
 - ง. โต้ะอิหม่าม
๑๐. ชาวมุสลิมจะไปประกอบพิธีฮัจญ์ที่เมืองใดต่อไปนี้
- ก. เมืองเยรูซาเลม ประเทศอิสราเอล
 - ข. เมืองพาราณสี ประเทศอินเดีย
 - ค. เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย
 - ง. เมืองกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

เฉลยแบบทดสอบหลังก่อนเรียน
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นกิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
๑	ง	๖	ค
๒	ก	๗	ค
๓	ค	๘	ง
๔	ค	๙	ง
๕	ก	๑๐	ง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
๑	ก	๖	ก
๒	ข	๗	ก
๓	ง	๘	ง
๔	ก	๙	ข
๕	ข	๑๐	ง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
๑	ค	๖	ข
๒	ค	๗	ก
๓	ก	๘	ค
๔	ง	๙	ง
๕	ข	๑๐	ค

หน่วยย่อยที่ ๓
พาคิตแจ่มใส

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๓ ชื่อหน่วย พาจิตแจ่มใส

จำนวน เวลาเรียน ๑๔ ชั่วโมง

จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๕ แผน

สาระสำคัญของหน่วยย่อย

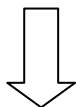
การเรียนรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการสวดมนต์ การแผ่เมตตา การยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ การฝึกตนให้มีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา จะทำให้นักเรียนมีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน มีมารยาทในการเป็นพุทธศาสนิกชนและมารยาทไทย เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน

มาตรฐานและตัวชี้วัด

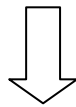
มฐ.ส	๑.๑	ป.๔/๖	ป.๕/๖	ป.๖/๖
มฐ.ส	๒.๑	ป.๔/๒	ป.๕/๓	ป.๖/๒
มฐ.ศ	๑.๑	ป.๔/๕	ป.๕/๓	ป.๖/๗

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลักของหน่วย

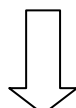
ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

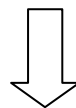
การบริหารจิตและเจริญปัญญา

การยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ

สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

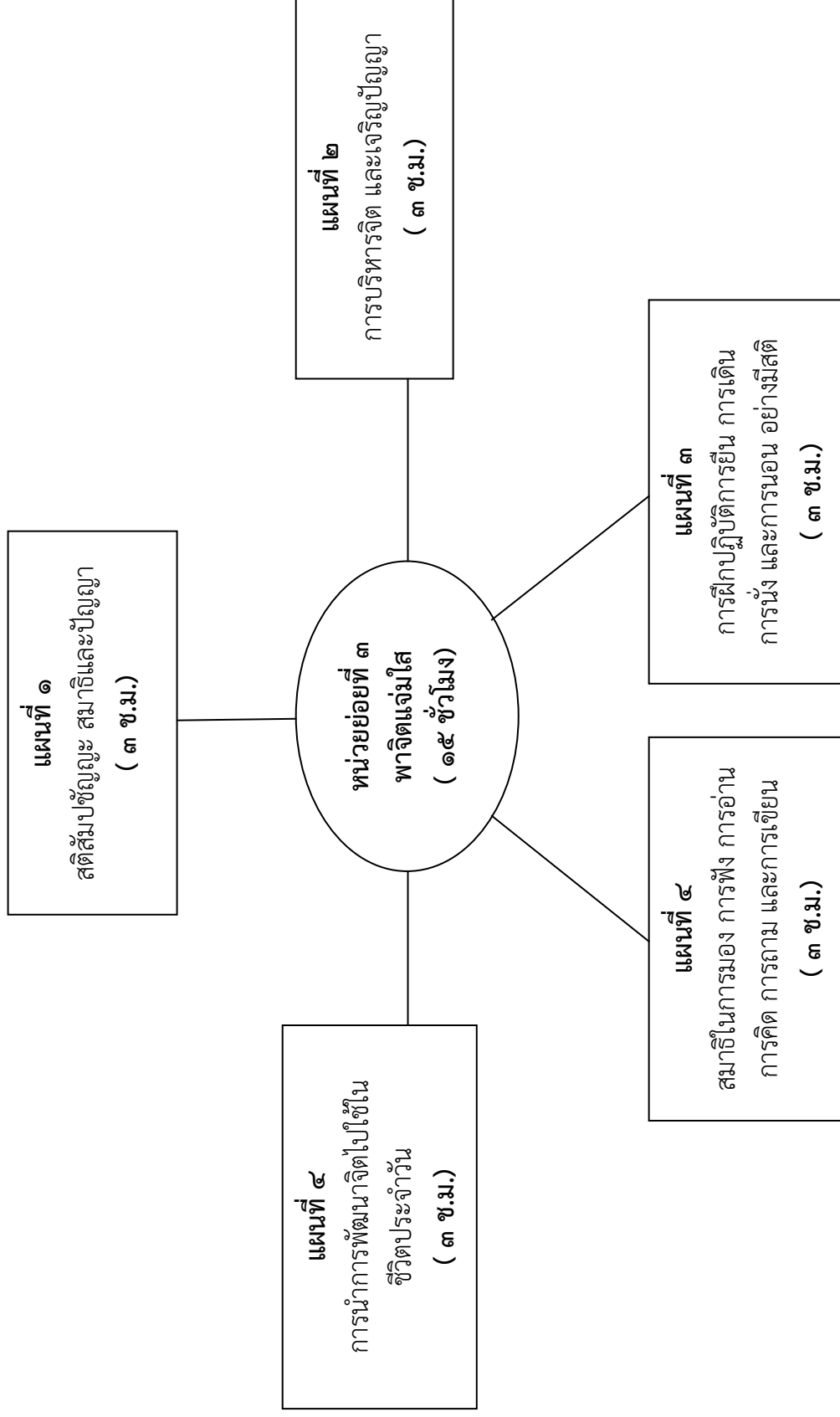

การนำการพัฒนาจิตไปใช้ในชีวิตประจำวัน

โครงสร้างหน่วยย่อย

แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๑	ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	๓ ชั่วโมง	
๒	การบริหารจิตและเจริญปัญญา	๓ ชั่วโมง	
๓	การยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ	๓ ชั่วโมง	
๔	สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	๓ ชั่วโมง	
๕	การนำการพัฒนาจิตไปใช้ในชีวิตประจำวัน	๓ ชั่วโมง	

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี
หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส (๑๕ ชั่วโมง)

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๑ ชื่อแผนความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา เป็นอาการทางจิตของคนเรา ถ้าเราตั้งใจในการฝึกปฏิบัติจะส่งผลให้เป็นคนที่มีสติสัมปชัญญะ มีจิตใจที่สงบ และมีความฉลาด รอบรู้ ในเรื่องต่างๆ ได้

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครูควรปรับสภาพกิจกรรมให้เป็นภาพปัจจุบันและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนของตนเอง

แผนการจัดการเรียนการสอน : บูรณาการรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ และภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใจดี : หน่วยย่อยที่ ๑ พากิจแม่ไมเส แผนที่ ๑ เรื่องสถิติสัมพัทธ์ สมบัติและปัญหา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดการ การเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	←	กิจกรรมรวมชั้น : ดูภาพร่วมกันอภิปราย	→
ขั้นดำเนินกิจกรรม	←	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยละชั้น : นักเรียนศึกษาใบความรู้ เขียนสรุป นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ดูภาพแล้วช่วยกันอภิปรายความคิดเห็น</p> <p>ร่วมกันอภิปรายประโยชน์ของสถิติสัมพัทธ์ สมบัติและปัญหา เขียนเป็นแผนผังความคิด</p>	→
ขั้นสรุป	←	<p>กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนการเขียนสรุปความรู้ความหมายและประโยชน์ของสถิติ สัมพัทธ์ สมบัติและปัญหา โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ทำใบงานที่ ๐๒</p> <p>ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ทำใบงานที่ ๐๓ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทำใบงานที่ ๐๔</p>	→
วัดและประเมินผล	<p>- การทำใบงานที่ ๐๒</p> <p>- พฤติกรรมการเรียน</p>	<p>- การทำใบงานที่ ๐๓</p> <p>- พฤติกรรมการเรียน</p>	<p>- การทำใบงานที่ ๐๔</p> <p>- พฤติกรรมการเรียน</p>

แผนการจัดการเรียนการสอน : บูรณาการรายกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 หน่วยย่อยที่ ๓ พหุจิตแจ่มใส แผนการสอนที่ ๑ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา เวลา ๓ ชั่วโมง

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <p>ความหมายของ สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา</p>	<p>กิจกรรม</p> <p>- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนประจำหน่วยย่อยที่ ๓</p> <p>ขั้นนำ</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>นักเรียนดูภาพที่ครูนำมาให้ดู แล้วช่วยกันอภิปรายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสาเหตุของการเกิดเหตุการณ์ในภาพดังกล่าว (การขาดสติสัมปชัญญะ)</p> <p>ขั้นนำเนื้องานกิจกรรม</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคลัสชัน</p> <p>๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มให้ให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม ศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เนื้อหาเกี่ยวกับ “ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ” แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ “ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา” แล้วสรุปเป็นความรู้ของกลุ่ม นำเสนอหน้าชั้นเรียน</p> <p>๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบงานที่ ๐๑ แล้วร่วมกันอภิปรายสาเหตุและผลที่จะเกิดขึ้นจากภาพ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน</p> <p>๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายประโยชน์ของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา โดยนำเสนอในรูปแบบผังความคิด</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. ภาพการขาดสติสัมปชัญญะ</p> <p>๒. ใบความรู้ที่ ๐๑</p> <p>๓. ใบงาน</p> <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <p>ผลงานนักเรียน</p>
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <p>๑. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของ สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ได้ (ป.๔-๖)</p> <p>๒. นักเรียนสามารถอธิบายประโยชน์ของ สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ได้ (ป.๔-๖)</p> <p>ทักษะ</p> <p>๑. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ได้</p> <p>คุณธรรม</p> <p>๑. นักเรียนมีความใฝ่รู้</p>	<p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <p>๑. นักเรียนแต่ละคนศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา จากผลงานของกลุ่มตนเองและกลุ่มเพื่อน แล้วสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษา ตามระดับชั้นของตนเองดังนี้</p> <p>ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ใบงานที่ ๐๒</p> <p>ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ใบงานที่ ๐๓</p> <p>ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ใบงานที่ ๐๔</p> <p>๒. นักเรียนนำผลงานของตน ส่งครูเพื่อประเมินผลงาน และเสนอแนะข้อบกพร่อง</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา</p>	<p>การประเมิน</p> <p>วิธีการ</p> <p>๑. การสังเกตพฤติกรรมการเรียน</p> <p>๒. ตรวจใบงาน ตรวจผลงานกลุ่ม</p> <p>เครื่องมือวัดผล</p> <p>๑. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน</p> <p>๒. แบบบันทึกคะแนน</p> <p>๓. แบบทดสอบ</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>๑. การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน</p> <p>๒. พฤติกรรมการเรียน ได้คะแนนตั้งแต่ ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน</p>

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดีหน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

<p>๑. ข้อใดแสดงถึงการมีปัญหา</p> <p>ก. สอบได้ที่หนึ่ง</p> <p>ข. สอนเพื่อนทำการบ้าน</p> <p>ค. ทำงานเสร็จเร็วกว่าคนอื่น</p> <p>ง. คิดไตร่ตรองในการแก้ปัญหา</p>	<p>๖. จุดมุ่งหมายของการฝึกสมาธิคือข้อใด</p> <p>ก. มีความสนุกสนาน</p> <p>ข. มีสุขภาพแข็งแรง</p> <p>ค. มีจิตใจแน่วแน่นมั่นคง</p> <p>ง. ให้เรียนเก่ง</p>
<p>๒. การทำให้ไม้ล้มตัว ไม่เผลอตัว เป็นผลมาจากการปฏิบัติตามหลักธรรมข้อใด</p> <p>ก. สติ</p> <p>ข. สมาธิ</p> <p>ค. ปัญญา</p> <p>ง. สติ - สัมปชัญญะ</p>	<p>๗. ดอกมะลิกลิ่นหอม เป็นการรับรู้อารมณ์ด้วยสิ่งใด</p> <p>ก. ตา</p> <p>ข. หู</p> <p>ค. ลิ้น</p> <p>ง. จมูก</p>
<p>๓. สถานที่ใดเหมาะสำหรับการฝึกสมาธิ</p> <p>ก. สถานที่มีเสียงเพลงเบาๆ</p> <p>ข. สถานที่มีกลิ่นดอกไม้หอม</p> <p>ค. สถานที่ที่สงบสงัด</p> <p>ง. สถานที่โล่งกว้าง</p>	<p>๘. ข้อใดไม่ใช่แนวทางในการพัฒนาปัญญา</p> <p>ก. ฟังมาก</p> <p>ข. ทำมาก</p> <p>ค. คิดมาก</p> <p>ง. เทียบมาก</p>
<p>๔. ผู้ที่มีสติ มีลักษณะอย่างไร</p> <p>ก. คิดให้รอบคอบก่อนลงมือทำ</p> <p>ข. ตัดสินใจทำงานอย่างรวดเร็ว</p> <p>ค. คิดเรื่องอื่นขณะครูสอน</p> <p>ง. ลุกขึ้นไปเหลาดินสอขณะครูสอน</p>	<p>๙. การฝึกสมาธิมีประโยชน์ต่อการเรียนอย่างไร</p> <p>ก. จิตใจสงบ</p> <p>ข. หน้าตาผ่องใส</p> <p>ค. มีความจำดีขึ้น</p> <p>ง. อารมณ์มั่นคง</p>
<p>๕. ก่อนฝึกนั่งสมาธิต้องทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก</p> <p>ก. แผ่เมตตา</p> <p>ข. สมาทานศีล</p> <p>ค. ไหว้พระสวดมนต์</p> <p>ง. กล่าวคำอธิษฐาน</p>	<p>๑๐. บุคคลในข้อใดกำลังขาดสติ</p> <p>ก. แต่งใจจดจ่ออยู่กับการอ่านหนังสือ</p> <p>ข. ฟังกำลังคุยโทรศัพท์ขณะข้ามถนน</p> <p>ค. ดื่มน้ำกำลังจิบน้ำที่ก็ความรู้อ่าน</p> <p>ง. สัมรู้ตัวว่ากำลังลงบันได</p>

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี

หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

<p>๑. การสวดมนต์บทธรรเสริญพระพุทธคุณ เป็นการน้อมรำลึกถึงสิ่งใด</p> <p>ก. พระพุทธเจ้า</p> <p>ข. พระสงฆ์</p> <p>ค. พระธรรม</p> <p>ง. พระรัตนตรัย</p>	<p>๖. การเคลื่อนไหวอริยาบถในชีวิตประจำวันควรมีสิ่งใดกำกับ</p> <p>ก. ความรู้สึก</p> <p>ข. ลมหายใจ</p> <p>ค. สติสัมปชัญญะ</p> <p>ง. อารมณ์</p>
<p>๒. บทสวดมนต์สรรเสริญพระสังฆคุณ เป็นการสวดสรรเสริญสิ่งใด</p> <p>ก. พระพุทธเจ้า</p> <p>ข. พระสงฆ์</p> <p>ค. พระอรหันต์</p> <p>ง. พระรัตนตรัย</p>	<p>๗. “มะนาวเปรี้ยว น้ำตาลหวาน” เป็นการรับรู้ความรู้สึกจากสิ่งใด</p> <p>ก. ตา</p> <p>ข. หู</p> <p>ค. จมูก</p> <p>ง. ลิ้น</p>
<p>๓. เสื้อผ้าแบบไหนไม่ควรสวมใส่ในขณะที่ทำสมาธิ</p> <p>ก. เสื้อผ้าที่สวมใส่แล้วสบายตัว</p> <p>ข. เสื้อผ้าที่ไม่หลวมรุ่มร่าม</p> <p>ค. เสื้อผ้าที่คับแน่นเกินไป</p> <p>ง. เสื้อผ้าที่ไม่ใช้วัสดุผด</p>	<p>๘. ข้อใดแสดงว่าเราเดินอย่างมีสติ</p> <p>ก. เดินเร็วๆให้ทันคนอื่น</p> <p>ข. ขณะเดินรู้ตัวว่ากำลังเดิน</p> <p>ค. ขณะเดินคุยโทรศัพท์ไปด้วย</p> <p>ง. คิดเรื่องต่างๆขณะเดิน</p>
<p>๔. ข้อใดเป็นการภาวนาที่ไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. ลมหายใจเข้าว่าพุท</p> <p>ข. ลมหายใจออกว่าโฮ</p> <p>ค. ตั้งสติตามลมหายใจเข้า - ออก</p> <p>ง. ภาวนาขอให้มีความสุข</p>	<p>๙. ใครมีสมาธิในการฟัง</p> <p>ก. ตึกทำการบ้านขณะฟังครู</p> <p>ข. พลอยเหม่อไปนอกห้องขณะที่ครูสอน</p> <p>ค. ภูมิตอบคำถามของครูจากการฟัง</p> <p>ง. น้อยพูดแข่งกะครู</p>
<p>๕. ข้อใด คือ จุดมุ่งหมายของการฝึกสมาธิ</p> <p>ก. เพื่อให้เรียนเก่ง</p> <p>ข. เพื่อให้มีคณับถือ</p> <p>ค. เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง</p> <p>ง. เพื่อให้มีจิตใจแน่วแน่มั่นคง</p>	<p>๑๐. การทำสิ่งใดถ้าไม่มีสติจะเกิดผลเสียมากที่สุด</p> <p>ก. เดินข้ามถนน</p> <p>ข. ฟังเพลง</p> <p>ค. อ่านหนังสือ</p> <p>ง. ดูโทรทัศน์</p>

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

<p>๑. การไหว้พระและสวดมนต์ส่งผลให้นักเรียนได้รับสิ่งใดมากที่สุด</p> <p>ก. จิตใจนิ่งมีสมาธิ</p> <p>ข. มีความสนุกสนาน</p> <p>ค. มีความคิดกว้างไกล</p> <p>ง. มองการณ์ไกลตัดสินใจถูกต้อง</p>	<p>๖. ข้อใดคือประโยชน์ของการใช้สติกับการเล่นเกมกีฬา</p> <p>ก. เล่นได้เร็วกว่าเพื่อน</p> <p>ข. เข้าใจกติกาการเล่น</p> <p>ค. ตัดสินใจได้เร็ว</p> <p>ง. ได้รับเสียงเชียร์มาก</p>
<p>๒. การแผ่เมตตาเกิดผลดีอย่างไร</p> <p>ก. ช่วยเพิ่มความทุกข์ให้ตน</p> <p>ข. ช่วยลดความเห็นแก่ตัว</p> <p>ค. ได้รับการชมเชยจากผู้อื่น</p> <p>ง. ลด ละ เลิก ความชั่วทั้งหลาย</p>	<p>๗. ข้อใด คือ ประโยชน์ของการฝึกสมาธิในการอ่านหนังสือ</p> <p>ก. ทำให้ใจเย็นลง</p> <p>ข. ทำให้อ่านหนังสือได้ช้าลง</p> <p>ค. ทำให้เกิดความกังวลใจในตนเอง</p> <p>ง. ทำให้จับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ดี</p>
<p>๓. ข้อใด คือ จุดมุ่งหมายของการฝึกสมาธิ</p> <p>ก. เพื่อให้มีบุคลิกภาพดี</p> <p>ข. เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง</p> <p>ค. เพื่อให้มีความจำแม่นยำ</p> <p>ง. เพื่อให้จิตใจมีความสุขสงบมั่นคง</p>	<p>๘. ข้อใดแสดงว่าเรามีสติ</p> <p>ก. รีบวิ่งให้ทันเพื่อน</p> <p>ข. คิดเรื่องต่างๆขณะเรียน</p> <p>ค. ขณะที่นอนก็รู้ว่ากำลังนอน</p> <p>ง. อ่านหนังสือและฟังเพลงพร้อมกัน</p>
<p>๔. ข้อใดไม่ใช่การเตรียมกายก่อนปฏิบัติสมาธิ</p> <p>ก. อาบน้ำชำระร่างกายให้ สะอาด</p> <p>ข. เลือกเสื้อผ้าที่สวมใส่แล้วสบายตัว</p> <p>ค. ไม่ควรใส่เครื่องประดับร่างกาย</p> <p>ง. ใส่น้ำหอมกลิ่นอ่อนๆ</p>	<p>๙. การทำสมาธิจะสามารถทำได้เมื่อใด</p> <p>ก. นิ่ง</p> <p>ข. เดิน</p> <p>ค. นอน</p> <p>ง. ทำได้ทุกเวลา</p>
<p>๕. การฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การคิด การถามและการเขียน มีประโยชน์ต่อตัวเราในด้านใดมากที่สุด</p> <p>ก. การรู้จักผู้อื่น</p> <p>ข. การเรียน</p> <p>ค. การปฏิบัติตนเป็นคนดี</p> <p>ง. การป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ</p>	<p>๑๐. การทำสิ่งใดถ้าไม่มีสติแล้วอาจเกิดผลเสียมากที่สุด</p> <p>ก. อ่านหนังสือ</p> <p>ข. ดูโทรทัศน์</p> <p>ค. ขับรถ</p> <p>ง. ฟังเพลง</p>

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดีหน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เฉลย ๑. ง ๒. ง ๓. ค ๔. ก ๕. ค ๖. ค ๗. ง ๘. ง ๙. ค ๑๐. ข

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี
หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เฉลย ๑. ก ๒. ข ๓. ค ๔. ง ๕. ง ๖. ค ๗. ง ๘. ข ๙. ค ๑๐. ก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เฉลย ๑. ก ๒. ข ๓. ง ๔. ง ๕. ข ๖. ข ๗. ง ๘. ค ๙. ง ๑๐. ค

ภาพการขาดสติสัมปชัญญะ

ที่มา : http://region4.prd.go.th/ewt_news.php?nid=19840

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนดูภาพ แล้วอภิปรายร่วมกันถึงสาเหตุและผลที่จะเกิดขึ้น

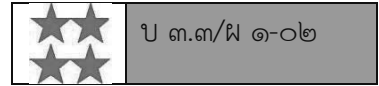

สาเหตุของการกระทำในภาพ คือ.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ผลที่อาจจะเกิดขึ้น คือ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๒

ความหมายและประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

คำชี้แจง นักเรียนเขียนอธิบายตามหัวข้อที่กำหนด

๑. ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

สติสัมปชัญญะ

.....

.....

.....

สมาธิ

.....

.....

.....

ปัญญา

.....

.....

.....

.....

๒. ประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

๑. ถ้าเราไม่มีสติสัมปชัญญะจะเกิดผลเสียอย่างไร

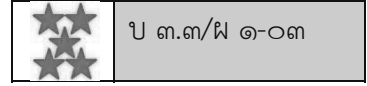
.....
.....
.....
.....
.....

๒. การมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ จะเกิดผลดีอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. นักเรียนสามารถพัฒนาปัญญาของตนเองได้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๓

ความหมายและประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

คำชี้แจง นักเรียนเขียนอธิบายตามหัวข้อที่กำหนด

๑. ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

สติสัมปชัญญะ

.....
.....
.....

สมาธิ

.....
.....
.....

ปัญญา

.....
.....
.....
.....

๒. ประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

๑. จงบอกผลเสียของการขาดสติสัมปชัญญะ

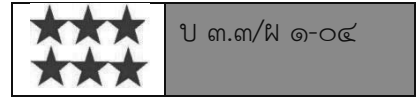
.....
.....
.....
.....
.....

๒. การมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ จะมีประโยชน์อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. การมีปัญญาก่อให้เกิดผลดีอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๔

ความหมายและประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

คำชี้แจง นักเรียนเขียนอธิบายตามหัวข้อที่กำหนด

๑. ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

สติสัมปชัญญะ

.....

.....

.....

สมาธิ

.....

.....

.....

ปัญญา

.....

.....

.....

.....

๒. ประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

๑. การมีสติสัมปชัญญะมีผลดีต่อการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒. การฝึกสมาธิมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. การพัฒนาปัญญามีผลดีต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๑

ความหมายของสติ สัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

สติสัมปชัญญะ เป็นลักษณะอาการของจิตของเรา แบ่งเป็น ๒ ประการ คือ สติ และ สัมปชัญญะ

สติ คือ ความนึกได้ระลึกได้การระลึกสิ่งที่ทำเช่นนักเรียนมีหน้าที่เรียนก็ต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

สัมปชัญญะ คือ การรู้ตัวว่ากระทำอะไรอยู่

สมาธิ คือ ความตั้งมั่นของจิตสงบมั่นคงไม่วอกแวก

ปัญญา คือ ความรอบรู้ หรือชาญฉลาดในสิ่งต่างๆเช่นนักเรียนเรียนวิชาที่เรียนอย่างชาญฉลาด

สติสัมปชัญญะสมาธิและปัญญามีประโยชน์ทำให้เราผู้ฝึกปฏิบัติมีความจำแนกและมีสติรู้ตัวอยู่กับการเรียนการศึกษายู่ตลอดเวลาการมีสติดี สัมปชัญญะมั่นคงจะทำให้เกิดสมาธิตั้งมั่นทำให้คิดทำพูดในสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้ไม่ลืมตัวไม่เผลอตัวใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญสิ่งต่างๆ ได้จนก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

เกณฑ์การให้คะแนนใบงานที่ ๐๒ การเขียนสรุปความรู้

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด
๓	เนื้อหาถูกต้อง ตรงตามเรื่องทีอ่าน มีรายละเอียด ครอบคลุม	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้องมีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำ และมีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายใน เวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียน สะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหาถูกต้อง ตรง ตามเรื่องทีอ่าน แต่ รายละเอียดไม่ ครอบคลุม	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้องมีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำ และมีความบกพร่องใน การใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนด เล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่ สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง หรือไม่ตรงตามเรื่อง ทีอ่านและมี รายละเอียดไม่ ครอบคลุม	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้องมีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำ และมีความบกพร่องใน การใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนดมากและ ต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่ สะอาด อ่าน ค่อนข้างยากและมี ตัวอักษรไม่ชัดเจน

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๒ ชื่อแผน การบริหารจัดการและเจริญปัญญา

เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

การบริหารจิตและเจริญปัญญา มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่เป็นลำดับขั้นตอน ถ้านักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องและปฏิบัติเป็นประจำ จะส่งผลให้นักเรียนมีจิตที่มีสมาธิและมีปัญญาที่แตกฉาน

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูปรับเนื้อหาและกิจกรรมให้สำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาอื่นตามความเหมาะสม
๒. ครูควรเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้นักเรียนมีจิตและปัญญาที่ดี

แผนการจัดการเรียนการสอน : บูรณาการรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยไม่ตี : หน่วยย่อยที่ ๑ พาดิจิทัลไม่ตี แผนที่ ๒ เรื่องความหมายและประโยชน์ของสถิติสัมพันธ์ปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : เล่นเกม ฝึกช้อย้าทวน และสรุปความหมายและประโยชน์ของสถิติสัมพันธ์ปัญญา		สมากิและปัญญา —→
ขั้นดำเนินกิจกรรม	กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : ศึกษาวิธีการและฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญา ฝึกสวดมนต์ อภิปรายประโยชน์ของการบริหารจัดการ		—→
ขั้นสรุป	กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ .๕ และ ๖ สรุปริธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา ตามใบงานที่ ๐๒		—→
วัดและประเมินผล	- การทำใบงานที่ ๐๒ - พฤติกรรมการเรียน	- การทำใบงานที่ ๐๒ - พฤติกรรมการเรียน	- การทำใบงานที่ ๐๒ - พฤติกรรมการเรียน

แผนการจัดการเรียนการสอน : บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยเฝ้า : หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส แผนการสอนที่ ๒ เรื่อง การบริหารจัดการและเจริญปัญญา
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <p>การบริหารจิตและเจริญปัญญา</p>	<p>กิจกรรม</p> <p>ขั้นนำ</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูและนักเรียนทบทวนความหมายและประโยชน์ของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา โดยการเล่นเกม บอกช้อย้าทวน</p> <p>๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายและประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญาอีกครั้ง</p> <p>ขั้นดำเนินกิจกรรม</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น</p> <p>๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยแต่ละชั้น แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๑๑ เนื้อหาเกี่ยวกับ “วิธีฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญา” และฝึกตามใบงานที่ ๑๑</p> <p>๒. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันฝึกกราบพระ ท่องบทสวดมนต์ บทแผ่เมตตา และบทกรวดน้ำ โดยครูแจกใบความรู้ที่ ๑๒ บทสวดมนต์ บทแผ่เมตตา และบทกรวดน้ำ(อย่างย่อ) ให้นักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยโดยครูคอยตรวจสอบความถูกต้อง และแนะนำเพิ่มเติม</p> <p>๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาอย่างเป็นขั้นตอน</p> <p>๔. เมื่อนักเรียนฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญาครบทุกขั้นตอน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายถึงประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญาตามใบงานที่ ๑๒</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <p>๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ .๕ และ ๖ สรุปวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา ตามใบงานที่ ๑๒</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีฝึกปฏิบัติและประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารจัดการและเจริญปัญญา</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. เกม บอกช้อย้าทวน</p> <p>๒. ใบความรู้ที่ ๑๑ ใบความรู้ที่ ๑๒</p> <p>๓. ใบงาน</p> <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <p>๑. ผลงานนักเรียนจากใบงาน</p>	<p>วิธีวัดและประเมินผล</p> <p>วิธีการ</p> <p>๑. การสังเกตพฤติกรรม</p> <p>๒. ตรวจใบงาน</p> <p>เครื่องมือวัดผล</p> <p>๑. แบบสังเกตพฤติกรรมกรเรียน</p> <p>๒. แบบบันทึกคะแนน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>๑. การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน</p> <p>๒. พฤติกรรมกรเรียน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน</p>
--	---	---	---

ใบงานที่ ๐๑

การฝึกปฏิบัติวิธีบริหารจิตและเจริญปัญญา

คำชี้แจงนักเรียนฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามขั้นตอนดังนี้

๑. นั่งเตรียมพร้อมในการกราบพระ ตั้งใจกล่าวคำนมัสการและคำบูชาพระรัตนตรัย
๒. เปลี่ยนท่านั่งเป็นขัดสมาธิด้วยท่าที่สบายๆ เอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย เอามือขวาทับมือซ้ายวางบนหน้าตัก นั่งตัวตรง เพื่อให้ลมหายใจเดินได้สะดวก กำหนดสติให้มั่นคง
๓. ภาวนาในใจว่า “พุท” เมื่อหายใจเข้า และ “โธ” เมื่อหายใจออก เพื่อให้จิตมีเครื่องยึดเหนี่ยว ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนจิตใจสงบ (อาจจะใช้วิธีการทำสมาธิแบบอื่นได้)
๔. เมื่อบำเพ็ญสมาธิภาวนาเสร็จแล้วให้กราบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง จากนั้นให้แผ่เมตตาและกรวดน้ำทุกครั้ง

ใบความรู้ที่ ๐๑

วิธีฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญา

การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา ควรฝึกทุกวันวันละ ๑๐ - ๑๕ นาที ซึ่งมีขั้นตอนวิธีการฝึกปฏิบัติ ดังนี้

๑. นั่งเตรียมพร้อมในการกราบพระ ตั้งใจกล่าวคำนมัสการและคำบูชาพระรัตนตรัย
๒. เปลี่ยนท่านั่งเป็นขัดสมาธิด้วยท่าที่สบายๆ เอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย เอามือขวาทับมือซ้ายวางบนหน้าตัก นั่งตัวตรง เพื่อให้ลมหายใจเดินได้สะดวก กำหนดสติให้มั่นคง
๓. ภาวนาในใจว่า “พุท” เมื่อหายใจเข้า และ “โธ” เมื่อหายใจออก เพื่อให้จิตมีเครื่องยึดเหนี่ยว ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนจิตใจสงบ (อาจจะใช้วิธีการทำสมาธิแบบอื่นได้)
๔. เมื่อบำเพ็ญสมาธิภาวนาเสร็จแล้วให้กราบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง จากนั้นให้แผ่เมตตาและกรวดน้ำทุกครั้ง
๕. ใช้เวลาฝึกสมาธิ ๑๐ นาที
๖. นักเรียนร่วมอภิปรายผลจากการฝึกปฏิบัติ

ใบความรู้ที่ ๐๒

บทสวดมนต์ บทแผ่เมตตา และบทกรวดน้ำ

บทนมัสการพระพุทธเจ้า

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

(กราบ)

คำบูชาพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธภะคะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิงตรัสรู้
ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทฺธังภะคะวันตัง อภิวาเทมิ

ข้าพเจ้าขออภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน (กราบ)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมังนะมัสสามิ

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระธรรม (กราบ)

สุปะฏิปปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นะมามิ

ข้าพเจ้าขออนอบน้อมพระสงฆ์ (กราบ)

บทแม่เมตตา

สัพเพ สัตตา	สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งสิ้น
อะเวรา (โหนด)	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิดอย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย
อัพยาปัชฌา	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิดอย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย
อะนีฆา (โหนด)	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิดอย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย
สุขี อตตานังปะริหะรันตฺ	จงมีแต่ความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้น

บทกรวดน้ำ (อย่างย่อ)

อิทัง เม ญาตินังโหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย
 ขอผลบุญนี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของ ข้าพเจ้า ขอญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าจงมี
 ความสุข สุขใจเถิด

เกม บอกซ้ายอำทวน

จุดประสงค์ เพื่อเป็นการฝึกสมาธิ

จำนวนคนเล่น ๓ - ๕ คน

วิธีการเล่น๑. ให้คนแรกบอกชื่ออะไรก็ได้ที่เป็นหมวดหมู่ชัดเจน เช่น ผลไม้
 สิ่งของ ชื่อประเทศ ชื่อจังหวัด เป็นต้น

๒. คนที่สองต้องบอกชื่อในหมวดหมู่เดียวกัน แต่ต้องบอกซ้ำของ
 คนแรกด้วย

๓. คนที่สาม สี และห้า ก็ทำเช่นเดียวกับคนที่สอง โดยการบอกทุก
 ครั้งจะต้องบอกตั้งแต่คนแรก คนที่สอง คนที่สาม คนที่สี่และคนที่ห้าทุกครั้ง..

๔. ถ้ามีผู้เล่นคนใดบอกลำดับผิด ก็จะถูกคัดออก คนสุดท้ายที่บอก
 ได้ถูกต้องจะเป็นผู้ชนะ

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๒

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด
๓	เนื้อหาถูกต้อง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้องมีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำ และมีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายใน เวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียน สะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหา ไม่ถูกต้อง ๑-๓ แห่ง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้องมีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำ และมีความบกพร่องใน การใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนด เล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่ สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง มากกว่า 3 แห่งขึ้นไป	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้องมีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำ และมีความบกพร่องใน การใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนดมากและ ต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่ สะอาด อ่าน ค่อนข้างยากและมี ตัวอักษรไม่ชัดเจน

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การปฏิบัติการสวดมนต์และแผ่เมตตา
๓	แสดงพฤติกรรมการบริหารจัดการจิตและเจริญปัญญาได้ถูกต้อง
๒	แสดงพฤติกรรมการบริหารจัดการจิตและเจริญปัญญา มีข้อผิดพลาดบ้าง
๑	แสดงพฤติกรรมกรรมการบริหารจัดการจิตและเจริญปัญญา มีข้อผิดพลาดมาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความรับผิดชอบ
๓	เอาใจใส่ ทำงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา
๒	เอาใจใส่ ทำงานเสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนดเล็กน้อย
๑	ไม่เอาใจใส่ งาน ส่งงานช้ากว่าที่กำหนดมากหรือไม่ส่งงาน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๓ ชื่อแผน การฝึกปฏิบัติ : การยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ

เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

การฝึกให้นักเรียนได้ยืนสมาธิ การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ โดยใช้การเจริญสติภาวนา แบบ “อัมโพเทคนิค” เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนได้มีสมาธิและมีสติในการเรียน ดังนั้นนักเรียนควรได้ฝึกการยืนและเดินเป็นประจำ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น สามารถใช้กิจกรรมนี้ได้ เนื่องจากเป็นการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนมีสมาธิและมีสติ แต่ครูสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการให้กับนักเรียนที่นับถือศาสนาอื่นให้เข้ากับบริบท ธรรมชาติของศาสนาของนักเรียนได้

แผนการจัดการเรียนการสอน : บูรณาการรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ พากิจแจ่มใส แผนการสอนที่ ๓ เรื่องประโยชน์ของการมีสติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

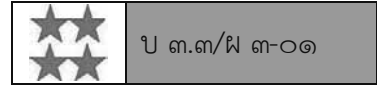
แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	←	กิจกรรมรวมชั้น : สันทนาการใช้สมาธิและสติในชีวิตประจำวัน	→
ขั้นดำเนินการ	←	กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น : นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้และฝึกปฏิบัติ	→
ขั้นสรุป	←	กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนทำใบงานเรื่องประโยชน์ของการมีสติ โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ทำใบงานที่ ๑๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ทำใบงานที่ ๑๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทำใบงานที่ ๑๓	→
วัดและประเมินผล	- การทำใบงานที่ ๑๑ - การฝึกปฏิบัติ - พฤติกรรมการเรียน	- การทำใบงานที่ ๑๒ - การฝึกปฏิบัติ - พฤติกรรมการเรียน	- การทำใบงานที่ ๑๓ - การฝึกปฏิบัติ - พฤติกรรมการเรียน

แผนการจัดการเรียนการสอน : บูรณาการรายกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยรู้ที่ ๓

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <p>การฝึกปฏิบัติ : การยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ</p>	<p>จุดประสงค์ ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ : การยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติได้(ป.๔-๖) นักเรียนบอกประโยชน์ของการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติได้ (ป.๔-๖) <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติได้ <p>คุณธรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนมีระเบียบวินัยในการฝึกปฏิบัติ 	<p>กิจกรรม ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการนำเสนอและสติไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้วแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการ ใช้สมาธิและสติ <p>ขั้นตอนกิจกรรม</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มมีนักเรียนครบชั้น นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ การฝึกสติ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง การยืนอย่างมีสติ กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง การเดินอย่างมีสติ กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเรื่อง การนั่งอย่างมีสติ กลุ่มที่ ๔ ศึกษาเรื่อง การนอนอย่างมีสติ นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนในใบงาน และนำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยให้เพื่อนๆกลุ่มที่เหลือ ฝึกปฏิบัติไปพร้อมๆกัน ในขณะที่แต่ละกลุ่มฝึกให้ครูได้เข้าไปดูและให้คำแนะนำที่ถูกต้องด้วย เมื่อฝึกปฏิบัติครบทุกกลุ่ม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ การใช้สติกับ การยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการฝึกทำสมาธิ การยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ เขียนเป็นแผนผังความคิดลงบนกระดาน <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแต่ละระดับชั้นเขียนสรุปประโยชน์ของการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติในใบงาน พร้อม ตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม โดยปฏิบัติตามใบงานดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ทำใบงานที่ ๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ทำใบงานที่ ๐๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทำใบงานที่ ๐๓ <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อดีของการมีสติในการดำเนินชีวิตประจำวัน 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ใบความรู้ที่ ๐๑ การฝึกสติ ผลงานนักเรียน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนฝึกปฏิบัติการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติ 	<p>การประเมิน วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> สังเกตพฤติกรรมการเรียน สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติ <p>เครื่องมือวัดผล</p> <ol style="list-style-type: none"> แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน แบบบันทึกคะแนน <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ฝึกปฏิบัติได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน พฤติกรรมการเรียน ได้คะแนนตั้งแต่ ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน
---	---	---	---	---

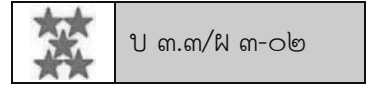

ใบงานที่ ๐๑

ประโยชน์ของการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติ

คำชี้แจง นักเรียนบอกประโยชน์ของการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติที่มีต่อการเรียน
ของนักเรียนพร้อมกับตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒

ประโยชน์ของการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติ

คำชี้แจง นักเรียนบอกประโยชน์ของการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติ ที่มีต่อการดำเนินชีวิตประจำวันพร้อมกับตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๓
ประโยชน์ของการยืน การเดิน การนั่งและการ
นอนอย่างมีสติ

คำชี้แจง

นักเรียนนำการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติไปใช้ในการเรียนอย่างไร และเมื่อมีสติแล้วจะเกิดผลดีอย่างไร พร้อมกับตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๐๑

เรื่อง การยืน เดิน นั่ง และนอนอย่างมีสติ

ในชีวิตประจำวันของเราอิริยาบถของการยืน เดิน นั่ง และนอน เป็นสิ่งที่เราสามารถใช้เป็นประจำ แต่จะอย่างไรให้อิริยาบถเหล่านั้นเต็มไปด้วยสติและสัมปชัญญะ เพื่อให้เป็นการยืน เดิน นั่ง นอนอย่างพร้อมสมบูรณ์ไม่ผิดพลาด

วิธีฝึกสติโดยใช้วิธีการยืน เดิน นั่งนอน ซึ่งเป็นอิริยาบถที่เราใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น

ยืน ยืนตัวตรง ขาชิด มีสติตั้งมั่น ภาวนา ว่า “ยืนหนอ ยืนหนอ”

เดิน จิตอยู่ที่เท้าของทุกอย่างก้าว มีสติตั้งมั่น ภาวนาว่า “เดินหนอ เดินหนอ”

นั่ง ตั้งกายให้ตรง มีสติรู้ตัวว่านั่งอยู่ ภาวนาว่า “นั่งหนอ นั่งหนอ”

นอน ก็รู้ว่านอนและให้ภาวนาว่า “นอนหนอ นอนหนอ”

การฝึกนี้มีประโยชน์ ทำให้นักเรียนมีสติอยู่กับตัวตลอดเวลา ความจำดี และเรียนหนังสือเก่ง ขณะเรียนหนังสือมีสติจำสิ่งที่ครูสอน จะทำให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ครูสอนชัดเจน มีความจำได้แม่นยำ ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น การมีสติอยู่กับตัว จะทำให้เราทำอะไรๆ ไม่ผิดพลาด

นอกจากนี้ การมีสติทำให้รู้จักระมัดระวังตัว ยับยั้งไม่ให้ไปในทางเสื่อมเสีย กระตือรือร้น ไม่นิ่งอยู่กับที่ ไม่นิ่งเฉย ไม่ดูตาย ไม่เกียจคร้าน รอบคอบในการทำงาน เช่น มีสติเมื่อเพื่อนชวนให้สูบบุหรี่ก็ไม่สูบ ยับยั้งตัวเองได้ เป็นต้น

การฝึกสติ

การฝึกสติเป็นการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่ออวัยวะต่างๆ ได้สัมผัสกับสิ่งรอบกาย ได้แก่ ตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส และกายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ

ตัวอย่าง การฝึกเห็น เช่น

เมื่อตาเห็นรูป ก็กำหนดว่า **เห็นหนอ เห็นหนอ**

เห็นรูปอะไร เช่น เห็นดอกไม้ ก็กำหนดว่า **เห็นดอกไม้หนอ เห็นดอกไม้หนอ**

เกิดความรู้สึกชอบ หรือ ไม่ชอบ ถ้าชอบก็กำหนดว่า **ชอบหนอ ชอบหนอ**

ถ้าไม่ชอบก็กำหนดว่า **ไม่ชอบหนอ ไม่ชอบหนอ**

*ฝึกการได้ยิน การได้กลิ่น การได้ลิ้มรสสัมผัส ก็ฝึกในลักษณะเดียวกันนี้

เรื่อง การยืนอย่างมีสติ

ฝึกยืนอย่างมีสติ

ตั้งสติให้มั่น ปฏิบัติตามอริยาบถ ดังนี้

๑. ยืนตัวตรงตามสบาย ไม่ต้องเกร็งตัวในท่าสงบ เท้าห่างกันพอสมควร
๒. ปล่อยแขนไว้ข้างลำตัว
๓. สายตาทอดลงจับที่ปลายจมูกของตนเอง ไม่สอดสายไปมองที่อื่น
๔. ยกมือซ้ายพร้อมกับภาวนาวา

ยกหนอ (ยกมือซ้าย)

มาหนอ (โน้มแขนซ้ายมาที่หน้าท้อง)

วางหนอ (วางแขนซ้ายไว้บนหน้าท้อง)

๑. ยกมือขวาพร้อมกับภาวนาวา ยกหนอ มาหนอ วางหนอ เช่นเดียวกับมือซ้าย
๒. กำหนดรู้ที่อาการ อาการเคลื่อนไหวของท้องขณะหายใจเข้าภาวนาในใจว่า พองหนอ ขณะหายใจออกภาวนาวา ยุบหนอ นั่นคือ ภาวนาขณะหายใจเข้า - ออก ว่า ยุบหนอ - พองหนอ ติดต่อกันไป
๓. เมื่อภาวนาได้สัก ๓ - ๕ นาที จึงกำหนดในใจว่า อยากเลิกหนอ ยกมือขวาขึ้นซ้ายๆ หมายความว่าไว้ข้างลำตัว และยกมือซ้ายขึ้นซ้ายๆ มาวางคว่ำไว้ข้างลำตัว

เรื่อง การเดินอย่างมีสติ

ฝึกเดินอย่างมีสติ

ตั้งสติให้มั่น ปฏิบัติตามอริยาบถ ดังนี้

๑. การเตรียมตัวทำพร้อม

ผู้ฝึกเดินจงกรมจะเตรียมตัวและปฏิบัติตามจังหวะด้วยความสำรวม ทั้งกาย วาจา ใจ คือ กาย ยืนตัวตรงในท่าสงบตามสบาย สายตาทอดมองไปข้างหน้าไม่เกิน ๓ เมตร ไม่เหลียวแลดูสิ่งอื่นๆ มือกุมประสานกันไว้ด้านหน้า

ขณะออกเดิน มือกุมประสานกันไว้ด้านหน้า เท้าจะก้าวซ้ายๆ ก้าวประมาณ ๑ ฝ่าเท้า ทรงตัวอยู่ให้นิ่ง ไม่บิดไปมา

วาจา เปล่งคำภาวนาเบาๆ หรือ เปล่งคำภาวนาในใจด้วยถ้อยคำกะทัดรัดชัดเจน พร้อมกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย

ใจ กำหนดจิตตามอริยาบถที่ร่างกายเคลื่อนไหวให้ทันวาจา นั่นคือทำให้รู้สึกพร้อมในร่างกายเคลื่อนไหว และเปล่งคำภาวนา

๒0 เริ่มเดินจงกรม

ยืนตรง ปล่อยแขนไว้ข้างลำตัวขณะยืน ตามองจับปลายจมูกของตนเอง จะช่วยไม่ให้ สอดสายไปมองที่อื่น

ยกมือซ้าย พร้อมกับภาวนาซ้ำๆ ว่า ยกหนอ มาหนอ วางหนอ โดยวางมือซ้ายไว้ที่หน้าท้อง

ยกมือขวา พร้อมกับภาวนาซ้ำๆ ว่า ยกหนอ มาหนอ วางหนอ โดยวางมือขวาทับข้อมือซ้าย แล้วใช้นิ้วกลางและหัวแม่มือรวบข้อมือซ้ายไว้

๓. ให้ภาวนาพร้อมปฏิบัติ

ภาวนาเบาๆ ซ้ำๆ เป็นจังหวะจะช่วยให้กระแสดจิตสงบลงได้เร็ว และช่วยให้สติตั้งมั่น ปฏิบัติดังนี้

๑. ยืน - หนอ (๓ ครั้ง) ขณะนี้กำหนดเห็นภาพของตนเองยืนอยู่
๒. อยาก - เดิน - หนอ (๓ ครั้ง) ใจเตรียมที่จะเดิน ตามองทางเดิน ห่างออกไป ๓ - ๔ ก้าว
๓. ขวา - ยกหนอ - ย่างหนอ - เหยียบหนอ ปฏิบัติดังนี้
ยกหนอ ยกเท้าลอยขึ้น ย่างหนอ เลื่อนเท้าที่ยกไป เหยียบหนอ ยกเท้าลงให้ปลายเท้า ไปข้างหลัง ข้างหน้าซ้ำๆ แล้วนั่ง ตะแคงก่อนแล้วจึงวางเต็มฝ่าเท้า

๕. ระยะทางเดินและวิธีหมุนตัวกลับ

เมื่อเดินจงกรมได้ประมาณ ๙ ก้าว จะหยุดในก้าวที่ ๑๐ ภาวนาว่า ซ้าย - ยกหนอ - เตรียมหนอ - หยุดหนอ เท้าซ้ายจะมาชิดเท้าขวา หยุดยืนตรง

๑. เมื่อหยุดยืนตรงภาวนาในใจว่า ยืน - หนอ (๓ ครั้ง) ใจนึกเห็นภาพตนเองกำลังยืนอยู่
๒. อยาก - กลับ - หนอ (๓ ครั้ง) ใจนึกอยากหมุนตัวกลับสู่ทิศทางเดิม
๓. หมุน - หนอ เปิดปลายเท้าขวา หมุนไป ๔๕ องศา วางเท้าลง
๔. ชิด - หนึ่ง ยกเท้าซ้ายตามไปชิดเท้าขวา
๕. หมุน - หนอ เปิดปลายเท้าขวา หมุนไป ๔๕ องศา วางเท้าลง
๖. ชิด - สอง ยกเท้าซ้ายตามไปชิดเท้าขวา (หันได้ ๙๐ องศา)
๗. หมุน - หนอ เปิดปลายเท้าขวา หมุนไป ๔๕ องศา วางเท้าลง
๘. ชิด - สาม ยกเท้าซ้ายตามไปชิดเท้าขวา (หันได้ ๑๓๕ องศา)
๙. หมุน - หนอ เปิดปลายเท้าขวา หมุนไป ๔๕ องศา วางเท้าลง
๑๐. ชิด - สี่ ยกเท้าซ้ายตามไปชิดเท้าขวา (หันได้ ๑๘๐ องศา) ขณะนี้ผู้ฝึก จะหันตัวไปทิศทางเดิม

๕. การเดินจงกรม เที้ยวกลับ เมื่อหันกลับสู่ทางเดิมแล้ว เตรียมตัวเดินกลับต้องตั้งสติให้มั่น ตามองทางดินภาวนาเบา ๆ ว่า

๑. ยืน – หนอ (๓ ครั้ง) ใจนี้กอยากเห็นภาพตนเองกำลังยืนอยู่
๒. ยอยาก – เดิน – หนอ (๓ ครั้ง) ตามองตามแนวทางที่จะเดิน เตรียมเดิน
๓. ขวา – ยกหนอ – ย่างหนอ – เหยียบหนอ
๔. ซ้าย – ยกหนอ – ย่างหนอ เหยียบหนอ

เดินเที้ยวกลับเหมือนตอนที่เดินมา จะเห็นว่าถ้าเดินจงกรมเพียง ๑๐ ก้าว ไปได้กลับ ๑ เที้ยว จะใช้เวลาประมาณ ๕ นาที ถ้ามีเวลาน้อยฝึกเดิน ๑๐ ก้าว ไปได้กลับ ๒ เที้ยว ใช้เวลา ๑๐ นาที ถ้ามีเวลามากฝึกเดิน ๑๐ ก้าว ไปได้กลับ ๔ เที้ยว ใช้เวลา ๒๐ นาที

๖. การหยุดเดินจงกรม เมื่อกลับสู่จุดตั้งต้น และต้องการจะหยุดเดิน ให้ยืนตรง กำหนดใจ พร้อมกับภาวนาเบาๆ ยอยาก – หยุด – หนอ (๓ ครั้ง) แล้วยกมือขวาออกค่อยๆเลื่อนลง พร้อมกับภาวนาว่า

มือขวา ยกหนอ – ลงหนอ – ปล่อยหนอ (ปล่อยมือขวาลงช้าตัวสบาย)

มือซ้าย ยกหนอ – ลงหนอ - ปล่อยหนอ (ปล่อยมือซ้ายเช่นเดียวกัน)

ขณะฝึกต้องกำหนดรู้ อากาการเคลื่อนไหวของมือและเท้าตลอดเวลา เช่น กำหนดรู้ที่มือเมื่อยกช้า ๆ โดยข้อศอกแนบลำตัว ยกแต่มือไปข้างหน้า จนแขนและมือทำมุม ๙๐ องศา กับลำตัวที่ข้อศอก แล้วกำหนดรู้ที่มือต่อไป เมื่อค่อยๆ เลื่อน มือมาวางที่หน้าห้อง หรือ กำหนดรู้ที่ฝ่าเท้า เมื่อยกเท้าแล้วอย่าง คือ เคลื่อนเท้าแล้วย่างไปข้างหน้า และเหยียบ เมื่อปลายเท้าจดลงแตะพื้นแล้ว ต่อจากนั้นจึงกดฝ่าเท้า ค่อย ๆ เหยียบลงจนเต็มฝ่าเท้า เป็นต้น

การกำหนดรู้ คือ เอาจิตไปจับตามอาการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ ตลอดเวลา การกำหนดรู้ จึงเป็นการฝึกสติอีกวิธีหนึ่ง

เมื่อฝึกเดินจงกรม กำหนดอริยาบถแล้ว เดินเข้าห้องเรียนอย่างสงบ (ก่อนเริ่มเรียน ควรฝึกนั่งสมาธิ ตามวิธีเจริญสติ ประมาณ ๓ – ๕ นาที)

เรื่อง การนั่งอย่างมีสติ

ฝึกนั่งสมาธิ

การนั่งสมาธิ เป็นการนั่งแบบพระพุทธรูปปางสมาธิ โดยนั่งแบบเอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย เอามือซ้ายวางบนตัก ใช้มือขวาวางทับบนมือซ้าย นั่งตัวตรงตั้งสติให้มั่นอย่าให้ใจฟุ้งซ่าน กำหนดหายใจเข้าออกตามสบาย ตัวตั้งตรงหลังตาคำหนดลมหายใจเข้าออก โดยเอาสติตั้งไว้ที่ท้อง ตามธรรมชาติของเรา เมื่อหายใจเข้าท้องจะพองขึ้นและยุบลง และใช้บริการภายในใจไม่ต้องออกเสียงว่า **พองหนอ ยุบหนอ**

กำหนดรู้ที่อาการเคลื่อนไหวของท้อง หายใจเข้าออกภาวนาในใจตามอาการพอง – ยุบ ของท้อง ตามความเป็นจริง ไม่คิดถึงเรื่องอื่นๆ นั่งสมาธิเช่นนี้ประมาณ ๓ - ๕ นาที จากนั้นกำหนดในใจว่า

อยากเลิกหนอ – อยากเลิกหนอ – อยากเลิกหนอ ลืมตาขึ้นช้าๆ กำหนดในใจว่า

เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ

หันไปทางซ้าย เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ หันไปจนคอตั้ง กำหนดในใจว่า **ตั้งหนอ – ตั้งหนอ – ตั้งหนอ** ค่อยๆ หันกลับมาหน้าตรง เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ

หันไปทางขวา เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ หันไปจนคอตั้ง กำหนดในใจว่า **ตั้งหนอ – ตั้งหนอ – ตั้งหนอ** ค่อยๆ หันกลับมาหน้าตรง เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ

เงยหน้าขึ้นข้างบน เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ เงยหน้าจนคอตั้ง กำหนดในใจว่า **ตั้งหนอ – ตั้งหนอ – ตั้งหนอ** ค่อยๆ กลับมาหน้าตรง เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ

ก้มลงข้างล่าง เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ ก้มลงจนคอตั้ง กำหนดในใจว่า **ตั้งหนอ – ตั้งหนอ – ตั้งหนอ** ค่อยๆ กลับมาหน้าตรง เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ

ยกมือขวาขึ้นช้าๆ คว่าวางบนเข่า ยกมือซ้ายขึ้นช้าๆ คว่าวางบนเข่า

กำมือซ้าย – ขวา และเหยียดนิ้วมือให้ตั้งทั้งสองข้าง ทำสลับกัน กำ – เหยียดๆ

(นับ ๑๐ ครั้ง)

ใช้มือขวาจับข้อเท้าขวาแล้วยกไปวางเหยียด ใช้มือซ้ายจับข้อเท้าซ้ายยกไปวางเหยียด และใช้มือทั้งสองข้างยันไว้ด้านหลัง ขณะที่เท้าเหยียดอยู่ที่ให้เท้าสลับนิ้วเท้าลง ส่วนอีกข้างหนึ่งตั้งปลายนิ้วเท้าให้ตรง ให้เท้าสลับนิ้วเท้าสลับกัน (นับ ๑๐ ครั้ง)

เรื่อง การนอนอย่างมีสติ

ฝึกนอนสมาธิ

ตั้งสติให้มั่น ค่อยๆ เอนนอนพร้อมกับภาวนาตามไปว่า **นอนหนอ**

นอนหนอ นอนหนอ ช้าๆ จนกว่าจะนอนเรียบร้อย ขณะนั้นให้เอาสติจับอยู่กับการเคลื่อนไหวของ

ร่างกาย เมื่อนอนเรียบร้อยแล้ว ให้เอาสติมาจับที่ท้องแล้วภาวนาว่า **พองหนอ ยุบหนอ** ต่อไป

เรื่อยๆ ให้นักเรียนคอยสังเกตตนเองให้ดีกว่า จะกลับไปนอน **พองหนอ หรือ ยุบหนอ**

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๑ - ๐๓

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด และสวยงาม
๓	เนื้อหาถูกต้อง ตรงตาม หลักธรรมและคัมภีร์ ของแต่ละศาสนา มี รายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงาน ภายในเวลาที่ กำหนด	- ผลงานการเขียน สะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงาม และสร้างสรรค์มาก
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตาม หลักธรรมและคัมภีร์ ของแต่ละศาสนา แต่รายละเอียดไม่ ครอบคลุมมีลำดับ ความคิดไม่ใคร่จะ ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความ บกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้า กว่ากำหนด เล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่ สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ ชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงาม และสร้างสรรค์บ้าง
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง หรือไม่ตรงตาม หลักธรรมและคัมภีร์ ของแต่ละศาสนา และ มีรายละเอียดไม่ ครอบคลุมมีลำดับ ความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความ บกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้า กว่ากำหนด มากและต้อง ทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่ สะอาด อ่านค่อนข้าง ยากและมีตัวอักษรไม่ ชัดเจน - มีการใช้สีที่ไม่ สวยงามและไม่ สร้างสรรค์มาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การปฏิบัติกรรณยีนสมารึและการเดินด้วยสติ
๓	แสดงพฤติกรรมกรรณยีน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติได้ถูกต้อง
๒	แสดงพฤติกรรมกรรณยีน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติมีข้อผิดพลาดบ้าง
๑	แสดงพฤติกรรมกรรณยีน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติมีข้อผิดพลาดมาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความมุ่งมั่นในการฝึกปฏิบัติ
๓	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ ตลอดระยะเวลาในการฝึก
๒	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติในบางเวลา
๑	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติน้อย

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๔ ชื่อแผน สมာธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

การฝึกนักเรียนให้มีสมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงต้องฝึกอย่างสม่ำเสมอเพราะจะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น สามารถใช้กิจกรรมนี้ได้ เนื่องจากเป็นการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนมีสมาธิและมีสติ ทั้งนี้ครูสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการให้กับนักเรียนที่นับถือศาสนาอื่นได้

๒. ครูควรให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเป็นประจำ จะส่งผลให้นักเรียนมีสมาธิดีขึ้น

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่นักเรียนได้ใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียนมาอย่างละ ๑ เหตุการณ์ พร้อมบอกประโยชน์ที่เกิดขึ้น

พฤติกรรม	เหตุการณ์ / สถานการณ์	ประโยชน์ที่เกิดขึ้น
การมอง
การฟัง
การอ่าน
การคิด
การถาม
การเขียน

ใบความรู้ที่ ๐๑

เรื่อง สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

สมาธิ คือ การสำรวมใจให้มั่นคง ไม่วอกแวกนักเรียนหากมีสมาธิในการเรียนจะทำให้มีสมาธิ และพัฒนาปัญญาไปสู่การเรียนรู้ได้ซึ่งการพัฒนาการฟัง การอ่าน การคิด การถาม การเขียน สามารถฝึกได้ดังนี้

การฟัง ตั้งใจฟังอย่างสงบ จับใจให้ได้ใจความว่าเป็นเรื่องอะไร เกิดขึ้นที่ไหน มีใครเกี่ยวข้องบ้าง มีประโยชน์อย่างไร เชื่อได้หรือไม่ ข้อมูลนี้ต้องสืบค้นหาได้ที่ไหน

การอ่าน ทำใจให้สงบ มีความตั้งใจใคร่รู้ มีสมาธิในการอ่าน ตั้งใจอ่าน รู้ให้ได้ว่าอ่านเรื่องอะไร มีประโยชน์อย่างไร เชื่อได้หรือไม่ ค้นหาหลักฐานความจริงได้ที่ไหน

การคิด คิดไตร่ตรองในสิ่งที่ฟังมา หรือ อ่านมาแล้วว่า มีประโยชน์ หรือ มีโทษ แยกแยะหาเหตุผล และข้อเท็จจริง ควรตัดสินใจเชื่อหรือไม่

การถาม เมื่อไม่เข้าใจ หรือ สงสัย ในสิ่งที่ตนฟัง หรือ สิ่งที่ตนอ่าน ให้ถามครู หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นๆ ด้วยคำพูดที่สุภาพ

การเขียน จดบันทึก หรือ เขียน สิ่งที่ได้จากการรับฟัง การอ่าน การถาม และการติดตามเรื่องราว เพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลสำหรับการเรียนรู้ต่อไป

ประโยชน์ของการฝึก จะทำให้นักเรียนพัฒนาการคิด การอ่าน การเขียน การถาม อย่างเป็นระบบ สามารถพัฒนาสติปัญญาและได้ความรู้ของตนอย่างเต็มที่ ทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง มีบุคลิกภาพที่งดงาม

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การปฏิบัติการใช้สมาธิในด้านต่างๆ
๓	ฝึกปฏิบัติอย่างตั้งใจ ทำได้ถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอน
๒	ฝึกปฏิบัติอย่างตั้งใจ แต่มีข้อผิดพลาดบ้าง
๑	ไม่ตั้งใจฝึกปฏิบัติ หรือ มีข้อผิดพลาดมาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความมุ่งมั่นในการฝึกปฏิบัติ
๓	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ มีความอดทน ตลอดระยะเวลาในการฝึก
๒	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ มีความอดทนในบางเวลา
๑	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ มีความอดทนน้อย

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๕ ชื่อแผน การนำการพัฒนาจิตไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญของแผน

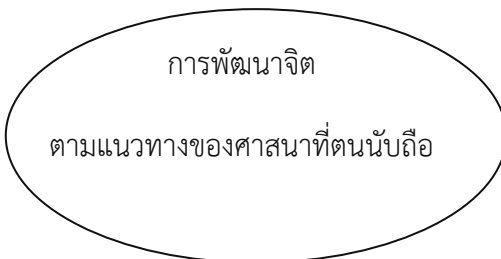
การนำการพัฒนาจิตของนักเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะทำให้นักเรียนมีจิตและมีสมาธิดีขึ้น ดังนั้นเมื่อนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติแล้ว จึงให้นักเรียนได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะทำให้นักเรียนมีสมาธิดีขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครูควรเน้นย้ำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเป็นประจำ จะทำให้นักเรียนมีจิตและมีสมาธิดีขึ้น

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนผังความคิดการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

ใบความรู้ที่ ๐๑

เรื่อง สมာธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

สมาธิ คือ การสำรวมใจให้มั่นคง ไม่วอกแวกนักเรียนหากมีสมาธิในการเรียนจะทำให้มีสมาธิ และพัฒนาปัญญาไปสู่การเรียนรู้ได้ซึ่งการพัฒนาการฟัง การอ่าน การคิด การถาม การเขียน สามารถฝึกได้ดังนี้

การฟัง ตั้งใจฟังอย่างสงบ จับใจให้ได้ใจความว่าเป็นเรื่องอะไร เกิดขึ้นที่ไหน มีใครเกี่ยวข้องบ้าง มีประโยชน์อย่างไร เชื่อได้หรือไม่ ข้อมูลนี้ต้องสืบค้นหาได้ที่ไหน

การอ่าน ทำใจให้สงบ มีความตั้งใจใคร่รู้ มีสมาธิในการอ่าน ตั้งใจอ่าน รู้ให้ได้ว่าอ่านเรื่องอะไร มีประโยชน์อย่างไร เชื่อได้หรือไม่ ค้นหาหลักฐานความจริงได้ที่ไหน

การคิด คิดไตร่ตรองในสิ่งที่ฟังมา หรือ อ่านมาแล้วว่า มีประโยชน์ หรือ มีโทษ แยกแยะหาเหตุผล และข้อเท็จจริง ควรตัดสินใจเชื่อหรือไม่

การถาม เมื่อไม่เข้าใจ หรือ สงสัย ในสิ่งที่ตนฟัง หรือ สิ่งที่ตนอ่าน ให้ถามครู หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นๆ ด้วยคำพูดที่สุภาพ

การเขียน จดบันทึก หรือ เขียน สิ่งที่ได้จากการรับฟัง การอ่าน การถาม และการติดตามเรื่องราว เพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลสำหรับการเรียนรู้ต่อไป

ประโยชน์ของการฝึก จะทำให้นักเรียนพัฒนาการคิด การอ่าน การเขียน การถาม อย่างเป็นระบบ สามารถพัฒนาสติปัญญาและได้ความรู้ของตนอย่างเต็มที่ ทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง มีบุคลิกภาพที่งดงาม

เกณฑ์การประเมิน การเขียนแผนผังความคิด ใบบงานที่ ๐๑

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด และสวยงาม
๓	เนื้อหาถูกต้อง ตรงตาม หลักธรรมและคัมภีร์ ของแต่ละศาสนา มี รายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงาน ภายในเวลาที่ กำหนด	- ผลงานการเขียน สะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงาม และสร้างสรรค์มาก
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตาม หลักธรรมและคัมภีร์ ของแต่ละศาสนา แต่รายละเอียดไม่ ครอบคลุมมีลำดับ ความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความ บกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้า กว่ากำหนด เล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่ สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ ชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงาม และสร้างสรรค์บ้าง
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง หรือไม่ตรงตาม หลักธรรมและคัมภีร์ ของแต่ละศาสนา และ มีรายละเอียดไม่ ครอบคลุมมีลำดับ ความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้น วรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความ บกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้า กว่ากำหนด มากและต้อง ทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่ สะอาด อ่านค่อนข้าง ยากและมีตัวอักษรไม่ ชัดเจน - มีการใช้สีที่ไม่ สวยงามและไม่ สร้างสรรค์มาก

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๒

ระดับ คะแนน	รายการประเมิน		
	เนื้อหา	เวลา	ความสะอาด
๓	เนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วน	ส่งชิ้นงานภายใน เวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียน สะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหาถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนด เล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่ สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้องเขียนเนื้อหาผิดมากกว่า ๓ แห่ง ขึ้นไป	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนดมากและ ต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่ สะอาด อ่าน ค่อนข้างยากและมี ตัวอักษรไม่ชัดเจน

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การปฏิบัติที่คำนึงสมาธิและการนอนกับสติ
๓	สามารถสรุปความได้ครบถ้วนตามกระบวนการ
๒	สามารถสรุปความได้ครบและมีข้อผิดพลาดบ้าง
๑	ไม่สามารถสรุปความได้ หรือมีข้อผิดพลาดมาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความมุ่งมั่นในการฝึกปฏิบัติ
๓	เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตและนำไปฝึกปฏิบัติ
๒	เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต
๑	ไม่เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดีหน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

<p>๑. ข้อใดแสดงถึงการมีปัญหา</p> <p>ก. สอบได้ที่หนึ่ง</p> <p>ข. สอนเพื่อนทำการบ้าน</p> <p>ค. ทำงานเสร็จเร็วกว่าคนอื่น</p> <p>ง. คิดไตร่ตรองในการแก้ปัญหา</p>	<p>๖. จุดมุ่งหมายของการฝึกสมาธิคือข้อใด</p> <p>ก. มีความสนุกสนาน</p> <p>ข. มีสุขภาพแข็งแรง</p> <p>ค. มีจิตใจแน่วแน่มั่นคง</p> <p>ง. ให้เรียนเก่ง</p>
<p>๒. การทำให้ไม่สับสน ไม่เผลอตัว เป็นผลมาจาก การปฏิบัติตามหลักธรรมข้อใด</p> <p>ก. สติ</p> <p>ข. สมาธิ</p> <p>ค. ปัญญา</p> <p>ง. สติ - สัมปชัญญะ</p>	<p>๗. ดอกมะลิกลิ่นหอม เป็นการรับรู้อารมณ์ ด้วยสิ่งใด</p> <p>ก. ตา</p> <p>ข. หู</p> <p>ค. ลิ้น</p> <p>ง. จมูก</p>
<p>๓. สถานที่ใดเหมาะสำหรับการฝึกสมาธิ</p> <p>ก. สถานที่ที่มีเสียงเพลงเบาๆ</p> <p>ข. สถานที่ที่มีกลิ่นดอกไม้หอม</p> <p>ค. สถานที่ที่สงบสงัด</p> <p>ง. สถานที่โล่งกว้าง</p>	<p>๘. ข้อใดไม่ใช่แนวทางในการพัฒนาปัญญา</p> <p>ก. ฟังมาก</p> <p>ข. ทำมาก</p> <p>ค. คิดมาก</p> <p>ง. เทียบมาก</p>
<p>๔. ผู้ที่มีสติ มีลักษณะอย่างไร</p> <p>ก. คิดให้รอบคอบก่อนลงมือทำ</p> <p>ข. ตัดสินใจทำงานอย่างรวดเร็ว</p> <p>ค. คิดเรื่องอื่นขณะครูสอน</p> <p>ง. ลุกขึ้นไปเหลาดินสอขณะครูสอน</p>	<p>๙. การฝึกสมาธิมีประโยชน์ต่อการเรียนอย่างไร</p> <p>ก. จิตใจสงบ</p> <p>ข. หน้าที่าผ่องใส</p> <p>ค. มีความจำดีขึ้น</p> <p>ง. อารมณ์มั่นคง</p>
<p>๕. ก่อนฝึกนั่งสมาธิต้องทำอะไรเป็นอันดับแรก</p> <p>ก. แผ่เมตตา</p> <p>ข. สมาทานศีล</p> <p>ค. ไหว้พระสวดมนต์</p> <p>ง. กล่าวคำอธิษฐาน</p>	<p>๑๐. บุคคลในข้อใดกำลังขาดสติ</p> <p>ก. แดงใจจดจ่ออยู่กับการอ่านหนังสือ</p> <p>ข. ฟังกำลังคุยโทรศัพท์ขณะข้ามถนน</p> <p>ค. ดำกำลังจดบันทึกความรู้จากการอ่าน</p> <p>ง. สัมรู้ตัวว่ากำลังลงบันได</p>

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี
หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

<p>๑. การสวดมนต์บทสรรเสริญพระพุทธคุณ เป็นการน้อมรำลึกถึงสิ่งใด</p> <p>ก. พระพุทธเจ้า</p> <p>ข. พระสงฆ์</p> <p>ค. พระธรรม</p> <p>ง. พระรัตนตรัย</p>	<p>๖. การเคลื่อนไหวอิริยาบถในชีวิตประจำวันควรมีสิ่งใดกำกับ</p> <p>ก. ความรู้สึก</p> <p>ข. ลมหายใจ</p> <p>ค. สติสัมปชัญญะ</p> <p>ง. อารมณ์</p>
<p>๒. บทสวดมนต์สรรเสริญพระสังฆคุณ เป็นการสวดสรรเสริญสิ่งใด</p> <p>ก. พระพุทธเจ้า</p> <p>ข. พระสงฆ์</p> <p>ค. พระอรหันต์</p> <p>ง. พระรัตนตรัย</p>	<p>๗. “มะนาวเปรี้ยว น้ำตาลหวาน” เป็นการรับรู้ความรู้สึกจากสิ่งใด</p> <p>ก. ตา</p> <p>ข. หู</p> <p>ค. จมูก</p> <p>ง. ลิ้น</p>
<p>๓. เสื้อผ้าแบบไหนไม่ควรสวมใส่ในขณะที่ทำสมาธิ</p> <p>ก. เสื้อผ้าที่สวมใส่แล้วสบายตัว</p> <p>ข. เสื้อผ้าที่ไม่หลวมรุ่มร่าม</p> <p>ค. เสื้อผ้าที่คับแน่นเกินไป</p> <p>ง. เสื้อผ้าที่ไม่ใช้สีฉูดฉาด</p>	<p>๘. ข้อใดแสดงว่าเราเดินอย่างมีสติ</p> <p>ก. เดินเร็วๆให้ทันคนอื่น</p> <p>ข. ขณะเดินรู้ว่ากำลังเดิน</p> <p>ค. ขณะเดินคุยโทรศัพท์ไปด้วย</p> <p>ง. คิดเรื่องต่างๆขณะเดิน</p>
<p>๔. ข้อใดเป็นการภาวนาที่ไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. ลมหายใจเข้าว่าพุท</p> <p>ข. ลมหายใจออกว่าโฮ</p> <p>ค. ตั้งสติตามลมหายใจเข้า - ออก</p> <p>ง. ภาวนาขอให้มิใช่เคราะห์</p>	<p>๙. ใครมีสมาธิในการฟัง</p> <p>ก. ตึกทำการบ้านขณะฟังครู</p> <p>ข. พลอยเหม่อไปนอกห้องขณะที่ครูสอน</p> <p>ค. ภูมิตอบคำถามของครูจากการฟัง</p> <p>ง. น้อยพูดแข่งกะครู</p>
<p>๕. ข้อใด คือ จุดมุ่งหมายของการฝึกสมาธิ</p> <p>ก. เพื่อให้เรียนเก่ง</p> <p>ข. เพื่อให้มีคนนับถือ</p> <p>ค. เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง</p> <p>ง. เพื่อให้มีจิตใจแน่วแน่มั่นคง</p>	<p>๑๐. การทำสิ่งใดถ้าไม่มีสติจะเกิดผลเสียมากที่สุด</p> <p>ก. เดินข้ามถนน</p> <p>ข. ฟังเพลง</p> <p>ค. อ่านหนังสือ</p> <p>ง. ดูโทรทัศน์</p>

แบบทดสอบเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

<p>๑. การไหว้พระและสวดมนต์ส่งผลให้นักเรียนได้รับสิ่งใดมากที่สุด</p> <p>ก. จิตใจนิ่งมีสมาธิ</p> <p>ข. มีความสนุกสนาน</p> <p>ค. มีความคิดกว้างไกล</p> <p>ง. มองการณ์ไกลตัดสินใจถูกต้อง</p>	<p>๖. ข้อใดคือประโยชน์ของการใช้สติกับการเล่นกีฬา</p> <p>ก. เล่นได้เร็วกว่าเพื่อน</p> <p>ข. เข้าใจกติกาการเล่น</p> <p>ค. ตัดสินใจได้เร็ว</p> <p>ง. ได้รับเสียงเชียร์มาก</p>
<p>๒. การแผ่เมตตาเกิดผลดีอย่างไร</p> <p>ก. ช่วยเพิ่มความทุกข์ให้ตน</p> <p>ข. ช่วยลดความเห็นแก่ตัว</p> <p>ค. ได้รับการชมเชยจากผู้อื่น</p> <p>ง. ลด ละ เลิก ความชั่วทั้งหลาย</p>	<p>๗. ข้อใด คือ ประโยชน์ของการฝึกสมาธิในการอ่านหนังสือ</p> <p>ก. ทำให้ใจเย็นลง</p> <p>ข. ทำให้อ่านหนังสือได้ช้าลง</p> <p>ค. ทำให้เกิดความกังวลใจในตนเอง</p> <p>ง. ทำให้จับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ดี</p>
<p>๓. ข้อใด คือ จุดมุ่งหมายของการฝึกสมาธิ</p> <p>ก. เพื่อให้มีบุคลิกภาพดี</p> <p>ข. เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง</p> <p>ค. เพื่อให้มีความจำแม่นยำ</p> <p>ง. เพื่อให้จิตใจมีความสุขสงบมั่นคง</p>	<p>๘. ข้อใดแสดงว่าเรามีสติ</p> <p>ก. รีบวิ่งให้ทันเพื่อน</p> <p>ข. คิดเรื่องต่างๆขณะเรียน</p> <p>ค. ขณะที่นอนก็รู้ว่ากำลังนอน</p> <p>ง. อ่านหนังสือและฟังเพลงพร้อมกัน</p>
<p>๔. ข้อใดไม่ใช่การเตรียมกายก่อนปฏิบัติสมาธิ</p> <p>ก. อาบน้ำชำระร่างกายให้ สะอาด</p> <p>ข. เลือกเสื้อผ้าที่สวมใส่แล้วสบายตัว</p> <p>ค. ไม่ควรใส่เครื่องประดับร่างกาย</p> <p>ง. ใส่น้ำหอมกลิ่นอ่อนๆ</p>	<p>๙. การทำสมาธิจะสามารถทำได้เมื่อใด</p> <p>ก. นิ่ง</p> <p>ข. เดิน</p> <p>ค. นอน</p> <p>ง. ทำได้ทุกเวลา</p>
<p>๕. การฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การคิด การถามและการเขียน มีประโยชน์ต่อตัวเราในด้านใดมากที่สุด</p> <p>ก. การรู้จักผู้อื่น</p> <p>ข. การเรียน</p> <p>ค. การปฏิบัติตนเป็นคนดี</p> <p>ง. การป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ</p>	<p>๑๐. การทำสิ่งใดถ้าไม่มีสติแล้วอาจเกิดผลเสียมากที่สุด</p> <p>ก. อ่านหนังสือ</p> <p>ข. ดูโทรทัศน์</p> <p>ค. ขับรถ</p> <p>ง. ฟังเพลง</p>

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดีหน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เฉลย ๑. ง ๒. ง ๓. ค ๔. ก ๕. ค ๖. ค ๗. ง ๘. ง ๙. ค ๑๐. ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี
หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เฉลย ๑. ก ๒. ข ๓. ค ๔. ง ๕. ง ๖. ค ๗. ง ๘. ข ๙. ค ๑๐. ก

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เฉลย ๑. ก ๒. ข ๓. ง ๔. ง ๕. ข ๖. ข ๗. ง ๘. ค ๙. ง ๑๐. ค

แหล่งที่มาของเอกสารอ้างอิง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใต้

แผนที่	เรื่อง	ผู้แต่ง	แหล่งที่มา
๑	ความสำคัญของพุทธศาสนา	เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ	สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานชุดแม่แบบมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. ๓ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ หน้า ๔, มปป.
	ศาสนากับการดำเนินชีวิต	เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ	สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานชุดแม่แบบมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. ๓ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ หน้า ๔, มปป.
	แผนผังความคิด	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค	http://www.i3mr.org/posts/94826
๒	พุทธประวัติ	เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ	สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานชุดแม่แบบมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. ๓ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ หน้า ๔, มปป.
	ศาสดาของศาสนาต่าง ๆ		http://www.chaiwibi.com/0drem/web_children/๒547475๑0/๒0๓-5.html
๓	คัมภีร์และพิธีกรรมของแต่ละศาสนา	เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ	สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานชุดแม่แบบมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. ๓ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ หน้า ๔, มปป.
	พิธีกรรมนำชีวิต	เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ	สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานชุดแม่แบบมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. ๓ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ หน้า ๔, มปป.

คณะผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๒

๑. นางอุไร เปียงใจ	ศึกษานิเทศก์
๒. นายจำลอง ไชยยา	ครูโรงเรียนบ้านสองแคว
๓. นายศิริ ไชยช่อฟ้า	ครูโรงเรียนบ้านปางปุก
๔. นางณัฏฐิณี พลวัง	ครูโรงเรียนวรรณคร
๕. นางทัศนีย์ นันทเกล้า	ครูโรงเรียนบ้านพร้าวกลาง
๖. นางวาทีณี เมธีวีร์วัฒน์	ครูโรงเรียนชุมชนรัชดาภิเษกที่ ๑๑๕
๗. นางนิตยา พุ่มทอง	ครูโรงเรียนบ้านดอนแก้ว
๘. นางทัศนีย์ จันทโคตร	ครูโรงเรียนบ้านน้ำยาว

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

นายการุณ	สกุลประดิษฐ์	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายพะโยม	ชิดวงศ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายบุญรักษ์	ยอดเพชร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางวัฒนาพร	ระงับทุกข์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายพีระ	รัตนวิจิตร	ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา
นายอำนาจ	วิชยานุวัติ	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสมเกียรติ	ชอบผล	สำนักพระราชวัง
นายสุชาติ	วงศ์สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
นางพรพรรณ	ไวทยางกูร	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นายเพชรรัตน์	นิ่มพันธ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางนิรมล	ตุ๋จินดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้
----------	----------	---

คณะทำงานวิชาภาษาไทย

นางนิรมล	ตุ๋จินดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้
นางจรรยา	เรืองมาลัย	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑
นางวาสิรินทร์	รัตนมาลี	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก
นางจารุณี	ปานแดง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อ่างทอง

คณะทำงานวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

นางยุวดี	อยู่สบาย	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาอังกฤษ
นายสมยศ	ฝูงชมเชย	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวกัญญิกา	วังเปรม	ครูโรงเรียนบ้านสระเตย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต ๓

คณะทำงานวิชาบูรณาการ

นายปรีชา	เดือนนิล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต ๓
นางประภัสสร	โกศลวัฒน์	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต ๑
นางวิไลวรรณ	เหมือนชาติ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๓

คณะทำงานวิชาคณิตศาสตร์

นายสมเกียรติ	เพ็ญทอง	ผู้อำนวยการสาขาวิชาคณิตศาสตร์ประถมศึกษา สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
นางสาวภัทรวดี	หาดแก้ว	ผู้ชำนาญ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สสวท.
นางณัตตยา	มังคลาสิริ	นักวิชาการ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สสวท.

คณะทำงานวิชาวิทยาศาสตร์

นางสาวกุศลีน	มุสิกุล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
นางสาวพจนา	ดอกตาลยงค์	นักวิชาการ สาขาวิทยาศาสตร์ สสวท.
นางสาวเบ็ญจวรรณ	หาญพิพัฒน์	นักวิชาการ สาขาวิทยาศาสตร์ สสวท.

A large rectangular area with a scalloped border and horizontal dashed lines for writing.